

T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANA BİLİM DALI
YAKINÇAĞ TARİHİ BİLİM DALI

**BALKAN SAVAŞI, BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI VE
MİLLİ MÜCADELE'DE ŞEHİT OLAN
GÜLŞEHİRLİLER ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman
Prof. Dr. Nuri KÖSTÜKLÜ

Hazırlayan
Cuma BİLGİ

KONYA - 2008

ÖZET

Balkan Savaşlarından Milli Mücadele sonuna kadar devam eden 1912-1922 tarihleri arasındaki on yıllık dönem Türk milletinin Batılı emperyalist güçlere karşı yaptığı savaşlarda pek çok alanda büyük kayıpları olmuştur. Bu kayıplardan en önemlisi de insan gücünün, özellikle de yetişmiş insan gücünün her geçen gün azalması idi. Vatan savunmasında şehit olanların il il tesbit edilmesi, mahalli tarihin bilinmesi ve faydası açısından oldukça önemli bir husustur.

Biz bu çalışmamızda Balkan Savaşları, I. Dünya Savaşı ve İstiklal Savaşı sonuna kadar olan dönem içerisinde Nevşehir'in ilçesi olan Gülşehir (Arabsun)'in sözkonusu dönemdeki idari yapılanması içinde yer alan yerleşim birimlerinde vatan savunmasına katılıp da şehit olanların tesbiti konu edilmiştir. Bu konunun araştırılmasında en önemli kaynak ise Gülşehir Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Müdürlüğü'nde bulunan "Vefâyâta Mahsus Vukuat Defteri"dir. Bu amaçla defterde bulunan "Sebebi Vefatı" bölümünde şehit olarak belirtilen kişilere ait bilgileri tesbit ederek liste haline getirdik. Bu listemizi MSB'nın yayınlamış olduğu "Şehitlerimiz" isimli kitaptaki "Gülşehir'in Şehitleri" ile karşılaştırarak toplam 243 şehit tesbit etmiş bulunmaktayız. Bunlardan 170'i Gülşehir Vefâyâta Mahsus Vukuat Defteri'nden, geri kalan 73 şehit ise "Şehitlerimiz" kitabından tesbit edilmiştir. Bu listelerden yola çıkarak sosyal tarih açısından önemli sayılabilecek bilgilere de ulaştık. Mesela şehit isimleri, medeni durumları, yerleşim birimleri, anne ve baba isimleri, lakabları gibi konularda da elde ettiğimiz bilgileri grafik ve tablo haline getirdik.

Böylece Türk milletinin emperyalist güçlere karşı vermiş olduğu mücadelenin mahalli desteğinin bilinmesi, mahalli tarihin millet üzerindeki faydaları hususunda önemli bir yer tutacaktır.

ABSTRACT

In the decade between the years 1912-1922, from the Balkan Wars to the end of the National Liberation Struggle, the Turkish people suffered great losses in many fields through their struggles against western imperialist powers. The most critical of these losses was the decrease of manpower, especially experienced manpower. In this respect, it is quite crucial to establish a province-based record of the martyrs of the national struggle in order to attain an awareness of local history.

In this study, we have taken as our subject matter the establishment of the martyrs in the then localities of Gulsehir (Arabsun), a town of Nevsehir, during the period of the Balkan Wars, World War I, and the National Liberation Struggle. The most important and beneficial resource for this study has been the Register of the Deceased found at Gulsehir Public and Citizen Affairs Registration Office. For this purpose, we have enlisted all the information belonging to the people indicated as martyr in the “Reason of Death” column of the said register. Through a comparative study with the list of the ‘Martyrs of Gulsehir’ in the book “Our Martyrs” (*Sehitlerimiz*) published by the Ministry of Defense, we have eventually come to conclude a total of 243 martyrs. 170 out of these have been established from the Register of the Deceased in Gulsehir, whereas the remaining 73 have been from the book “Our Martyrs”.

We have also attained information which could be considered crucial in respect of social history through these lists. For example, we have prepared graphics, charts, and tables of the names, marital status, places of residence, names of the parents, and nicknames of the martyrs based on the information we have gathered.

It is our sincere belief that the awareness of the local support and assistance to the struggle of the Turkish people against imperialist powers will have considerable effect on the value of local history over the nation.

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	i
ABSTRACT	ii
İÇİNDEKİLER.....	iii
KISALTMALAR	vi
ÖN SÖZ.....	vii
GİRİŞ	1
I. ARAŞTIRMANIN AMACI VE ÖNEMİ	1
II. ARAŞTIRMANIN MUHTEVASI.....	3
III. ARAŞTIRMANIN METODU.....	3
IV. ARAŞTIRMANIN KAYNAKLARI	4
A. Gülşehir Vefâyâta Mahsus Vukuat Defteri.....	4
B. Askerlik Şubesi Kayıtları.....	5
V. GÜLŞEHİR'İN KISA TARİHÇESİ	6
A. Gülşehir'in Coğrafi Konumu	6
B. İlçe Adının Menşei	6
C. Türk Hakimiyetinden Önce Gülşehir	7
D. Selçuklular Döneminde Gülşehir	7
E. Osmanlılar Döneminde Gülşehir	8
F. Milli Mücadele Döneminde Gülşehir	10

BİRİNCİ BÖLÜM

GÜLŞEHİR'İN ŞEHİTLERİNİN LİSTESİ

I. LİSTELERLE İLGİLİ GENEL AÇIKLAMALAR	11
II. KAYNAKLARA GÖRE ORJİNAL LİSTELER	12
A. Gülşehir Vefâyâta Mahsus Vukuat Defterine Göre Şehitlerin Listesi	12
B. Milli Savunma Bakanlığı Kayıtlarına Göre (Şehitlerimiz Kitabı)nda Tesbit Edilen Şehitlerin Listesi	22

İKİNCİ BÖLÜM
ŞEHİTLER ÜZERİNE BAZI DEĞERLENDİRMELER

I. ŞEHİTLER ÜZERİNE GENEL DEĞERLENDİRMELER	26
A. Savaşlara Göre Genel Dağılım.....	26
B. Şehit Oldukları Yaşlara Göre Genel Dağılım	27
C. Medeni Durumlarına Göre Genel Dağılım	28
D. İsimlere Göre Genel Dağılım.....	30
E. Yerleşim Yerlerine Göre Şehitlerin Genel Dağılımı	32
II. BALKAN SAVAŞI'NDA ŞEHİT OLANLAR	34
A. Balkan Savaşı'nın Türk Tarihindeki Yeri ve Önemi	34
B. Balkan Savaşı'nda Şehit Olan Gülşehirlilerin Tam Listesi	37
C. Balkan Savaşı Şehitleri Üzerine Bazı Değerlendirmeler.....	38
1. Yerleşim Yerlerine Göre Dağılım.....	38
2. İsimlere Göre Dağılım.....	39
3. Şehadet Yerlerine Göre Dağılım.....	39
4. Yaş Durumlarına Göre Dağılım.....	40
5. Medeni Durumlarına Göre Dağılım	41
III. BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞINDA ŞEHİD OLANLAR.....	42
A. Birinci Dünya Savaşı'nın Türk Tarihindeki Yeri ve Önemi	42
B. Birinci Dünya Savaşı'nda Şehit Olan Gülşehirlilerin Tam Listesi	45
C. Birinci Dünya Savaşı Şehitleri Üzerine Bazı Değerlendirmeler.....	54
1. Yerleşim Yerlerine Göre Dağılım.....	54
2. İsimlere Göre Dağılım.....	55
3. Cephelere Göre Dağılım	57
4. Şehadet Zamanlarına Göre Dağılım.....	58
5. Yaş Durumlarına Göre Dağılım.....	60
6. Medeni Durumlarına Göre Dağılım	61
D. Çanakkale Savaşı'nın Türk Tarihindeki Yeri ve Önemi	62
E. Çanakkale Cephesi'nde Şehit Olan Gülşehirlilerin Tam Listesi.....	64
F. Çanakkale Şehitleri Üzerine Bazı Değerlendirmeler.....	69

1. Yerleşim Yerlerine Göre Dağılım	69
2. İsimlere Göre Dağılım	70
3. Şehadet Yerlerine Göre Dağılım	71
4. Şehadet Zamanlarına Göre Dağılım	72
5. Yaş Durumlarına Göre Dağılım	73
6. Medeni Durumlarına Göre Dağılım	74
IV. İSTİKLAL SAVAŞI'NDA ŞEHİT OLANLAR	75
A. İstiklal Savaşı'nın Türk Tarihindeki Yeri ve Önemi	75
B. İstiklal Savaşı'nda Şehit Olan Gülşehirlilerin Tam Listesi	77
C. İstiklal Savaşı Şehitleri Üzerine Bazı Değerlendirmeler	80
1. Yerleşim Yerlerine Göre Dağılım	80
2. İsimlere Göre Dağılım	81
3. Şehadet Yerlerine Göre Dağılım	82
4. Yaş Durumlarına Göre Dağılım	83
5. Medeni Durumlarına Göre Dağılım	84
SONUÇ	86
BİBLİYOGRAFYA	88
EKLER	90

KISALTMALAR

a.g.e.	: Adı geçen eser
Bkz.	: Bakınız
C.	: Cilt
GVMVD	: Gölşehir Vefâyâta Mahsus Vukuat Defteri
K. Evvel	: Kânûn-ı Evvel
K. Sâni	: Kânûn-ı Sâni
MÖ	: Milattan Önce
MS	: Milattan Sonra
MSB	: Millî Savunma Bakanlığı
Müt. No	: Müteselsil Numarası
s.	: Sayfa
Şht. Say.	: Şehit sayısı
T. Evvel	: Teşrîn-i Evvel
T. Sâni	: Teşrîn-i Sâni
vd.	: Ve diğçerleri
VMVD	: Vefâyâta Mahsus Vukuat Defteri
yy.	: Yüzyıl

ÖN SÖZ

Osmanlı Devleti'nin XX. yüzyılın başlarında Batı'nın emperyalist devletlerine karşı vermiş olduğu mücadelelerde başta büyük toprak kayıpları olmak üzere ekonomik, siyasi ve askeri alanda da olumsuz gelişmeler yaşamıştır. Türk milletinin Balkan Savaşları ile başlayan ve Milli Mücadele'nin sonuna kadar olan 1912-1922 tarihleri arasındaki dönem, tarihinin belki de en zor dönemlerinden biri olmuştur. Çünkü bir devlet için en önemli değeri insan gücüdür. Balkan Savaşları ve I. Dünya Savaşı sonucu Osmanlı Devleti elindeki yetişmiş insan gücünü büyük ölçüde kaybetmiştir. Elde bulunan askerlerin de Mondros Mütarekesiyle terhis edilmesi ile devlet kendini savunabilecek güçten de mahrum kalmıştır. Mustafa Kemal'in Samsun'a çıkışıyla başlayan Milli Mücadele döneminde ise Türk milleti Anadolu'da tekrar teşkilatlanma işine girerek başta Yunanlılar olmak üzere İngiliz, Fransız, İtalyan ve Ermenilere karşı büyük bir kahramanlık destanı yazmışlardır.

Söz konusu dönemle ilgili Türk milletinin vermiş olduğu şehitlerin tesbit edilmesi bunu il il hatta ilçe ilçe tesbit etmek mahalli tarih açısından oldukça önemlidir. Bu düşünceden yola çıkarak Gülşehir'in Balkan Savaşları, I. Dünya Savaşı ve Milli Mücadele'nin sonuna kadarki dönemde vermiş olduğu şehitler tesbit edilmeye çalışılmıştır.

Gülşehir'in şehitleri ile ilgili bu çalışmada "GVMVD" ve Milli Savunma Bakanlığı'nca yayınlanan "Şehitlerimiz" isimli kitaptaki Gülşehir'in şehitleri, Prof. Dr. Nuri Köstüklü'nün bu konuda yapmış olduğu çalışmalardan faydalanarak değerlendirmelere tabi tutulmuştur.

Bu konu üzerine yapılan çalışmada bize en büyük yardımı ve desteği danışmanım Prof. Dr. Nuri Köstüklü vermiştir. Kendisine müteşekkirim. Ayrıca eşim Melek Hanım'a, çocuklarım Furkan, Arda ve Alper'e de bu konuda vermiş oldukları desteklerden dolayı teşekkür ederim.

Cuma Bilgi
Konya, 2008

GİRİŞ

I. ARAŞTIRMANIN AMACI VE ÖNEMİ

Araştırmamızın konusu olan Balkan Savaşlarından Milli Mücadelenin sonuna kadarki dönemde Gülşehir'in şehitlerini tesbit etmektir. Dolayısıyla yapılan bu çalışma 1912'den 1922'nin sonuna kadar olan zaman dilimini kapsamaktadır.

Araştırmanın temel kaynağı ise başta Gülşehir Nüfus Müdürlüğü'nde bulunan Gülşehir Vefâyâta Mahsus Vukuat Defteri (GVMVD) ile Milli Savunma Bakanlığı tarafından 5 cilt halinde yayınlanmış bulunan "Şehitlerimiz" isimli kitaptır. Öncelikle Osmanlıca olarak yazılmış olan GVMVD'deki şehitleri tesbit ettik. Sonra bunları Şehitlerimiz kitabındaki Gülşehir'in şehitleri ile karşılaştırdık. Elde ettiğimiz bilgileri tablolar ve grafikler haline getirdik. Bu vesileyle yıpranmaya yüz tutmuş olan GVMVD'deki şehitlerimizin kimler olduğunu torunları olan bugünkü nesile tanıtmaya imkanı sağlamıştır.

Sosyal bilimlerde ele alınan tarih geçmişte olan olaylar veya bunlar hakkındaki belgelerin verileridir. Bir fert için hafıza ne ise meseleyi makro düzeyde ele aldığımız zaman fertlerin oluşturduğu millet için de hafıza yani tarih aynı önemi taşır, hafızasını kaybeden bir insanın istikrarlı bir geleceği olamaz¹.

Türk Milli Eğitimi'nin genel amaçları 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde şöyle belirtilmiştir.

Atatürk inkılâpları ve ilkelerine ve anayasada ifadesini bulan Atatürk Milliyetçiliğine bağlı Türk milletinin milli, ahlaki, insani, manevi ve kültür değerlerini benimseyen koruyan ve geliştiren ailesini, vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan insan haklarına ve anayasanın başlangıcındaki temel ilkelere dayanan demokratik laik, sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış haline getirmiş yurttaşlar olarak yetiştirmektir². Tarihin yapısal özelliğinden yola çıkarak Anadolu coğrafyasından vatanın ve milletin bekaası için canlarını feda etmişlerdir. Bu fedakarlığı gerçekleştirirken adını bilmedikleri vatan

¹ Nuri Köstüklü, **Sosyal Bilimler ve Tarih Öğretimi**, Günay Ofset, 3. Baskı, Konya 2001, s. 11.

² Nuri Köstüklü, **Sosyal Bilimler ve Tarih Öğretimi**, s. 17.

toprakları vardı. Bu bağlamda Mustafa Kemal'in "Söz konusu vatan ise gerisi teferruattır" sözü daha iyi anlaşılmaktadır.

Bilindiği gibi Milli Mücadele tarihimiz henüz ilmi olarak bütün mahalleri ve yönleri ile ele alınıp incelenmiş değildir. Bir milletin varlığını ve istiklalini koruması için artık en son imkanlarını seferber ettiği böyle bir mücadelenin ilmi olarak incelenip, tarihinin yazılıp gelecek nesillere intikal ettirilmesi zarureti vardır. Bu zaruret yeni Türk devletinin bekası ile yakından ilgilidir. Çünkü Cumhuriyetten sonra yetişen ve yetişecek olan yeni nesiller Türkiye Cumhuriyeti'nin hangi şartlarda nasıl kurulduğunun ve bu uğurda ne kadar şehit verdiğimizizin şuurunda olursa ancak o zaman Cumhuriyetin ve Atatürk inkılaplarının korunmasında daha azimli kararlı olacaktır³. Mustafa Kemal'in ifadesi ile Türk çocuğu ecdanını tanıdıkça daha büyük işler yapmak için kendinde kuvvet bulacaktır.

Cumhuriyete giden yolda yakın Türk tarihinin sosyal tarih perspektifinden bütün yönleriyle yeterince incelendiği söylenemez. Bilindiği üzere Birinci Dünya Savaşı ve özellikle Milli Mücadelenin sonunda nüfus meselesi ve ekonomik durum gibi iki önemli sosyal tarih boyutu yer alır. "Şehitler" konusu ise bu her iki ana problemin bileşkesinde yer alan ve henüz yakın Türk tarihi araştırmalarında yeterince konu edilmemiş bakir bir sosyal tarih alanı olarak önümüzde duruyor. Bu konunun bilimsel metodlar içinde layıkıyla ele alınıp incelenmesi ve tarih eğitimi çerçevesinde topluma aktarılması ile tarih şuurunun inşası hususunda büyük faydalar sağlanacaktır. İl il hatta ilçe ilçe yapılacak çalışmalarla o bölgelerden şehit olanların tesbiti ve bunlar üzerinde yapılacak tahliller ile o coğrafyada yaşayan insanlar kendilerini içinde bulacaktır⁴. Böylece milli hatıraları yaşamak, onları gönüllerde ve hafızalarda canlı tutmak sorumluluk duygusu içinde alınacak tedbirlerle yapılacak icraatlarla mümkün olur. Milli hafızaya sahip çıkmayan, onları yeni nesillere aktarmayı bilmeyen milletler hassasiyet cevherlerini yaşama güçlerini, yükselme enerjilerini hatta millet olma duygularını kaybederler⁵.

³ Nuri Köstüklü, **Milli Mücadelede Denizli, Isparta ve Burdur Sancakları**, Atatürk Araştırma Merkezi Yay., Ankara 1999, s. 9.

⁴ Nuri Köstüklü, "Balkan Savaşlarından Milli Mücadeleye "Şehitler" Üzerine Yapılacak Bilimsel Araştırmalarda Metod ve Kaynak Meselesine Dair Bazı Düşünceler", **Dokuzuncu Askeri Tarih Semineri Bildirileri II**, Genelkurmay Yayınları, Ankara 2006, s. 205.

⁵ Nuri Köstüklü, "Çanakkale'de Şehit Olan Yalvaçlılar", **Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi**, C. XX, Mart 2004, Sayı: 58'den ayrı basım.

II. ARAŞTIRMANIN MUHTEVASI

Araştırma zaman bakımından Balkan Savaşlarından (1912) Milli Mücadele (İstiklal Harbi)’nin sonuna kadar (1922) olan 10 (on) yıllık süre içerisinde Gülşehir Kazası’nda şehit olanları içermektedir.

Bugünkü illerin idari yapılanması çerçevesinde Nevşehir ilinin Avanos ve Hacıbektaş ilçelerine ait olan bazı yerleşim birimleri ile Aksaray iline bağlı bazı yerleşim birimlerin bizim incelediğimiz 1912-1922 yılları arasında Gülşehir’e (Arapsun) bağlı yerleşim birimleri olduğundan bu nedenle Vefâyâta Mahsus Vukuat Defterlerinin düzenlendiği o dönemde Gülşehir (Arapsun) kazasına bağlı olan bu köylerin şehitleri de araştırma konumuz içerisinde.

III. ARAŞTIRMANIN METODU

Balkan Savaşı’ndan (1912) Milli Mücadele (İstiklal Harbi)’nin kazanıldığı 1922 yılına kadar olan zamandaki Gülşehir’in şehitlerinin tesbiti için öncelikli olarak Gülşehir Nüfus Müdürlüğü’nde bulunan GVMVD’nin incelemesi yapılmıştır. Osmanlıca olarak yazılarak kayıt altına alınan bu defterlerin vefat sebebi sütunu altında “Şehiden” ifadesi olanların listeleri çıkarılmıştır. Bu çalışma yapılırken karşılaştığımız güçlük ise bazı şehitlere ait bilgilerin defterde olmayışı (lakap, isim, baba ismi, köy veya mahallesi vb.). Bir diğer husus da hem mahalli hem de milli tarih açısından büyük öneme sahip bu defterlerin yıpranmış olması da çalışmamızı zorlaştırmıştır.

GVMVD’un incelenmesinden sonra bu listelerde bulunan şehitler Milli Savunma Bakanlığı tarafından 5 cilt olarak hazırlanmış olan “Şehitlerimiz” adlı eserdeki Gülşehir ilçesinin kayıtlarıyla karşılaştırılmıştır⁶.

Çalışmamızın giriş bölümünde Gülşehir’in tarihi ile ilgili genel bilgiler verilmiştir. Birinci bölümde ise araştırmanın asıl kaynağı olan Gülşehir Nüfus Müdürlüğü’nde bulunan Vefâyâta Mahsus Vukuat Defterlerinde tesbit edilen şehitlerin bir listesi verilmiştir. Buradaki liste Şehitlerimiz adlı eserle karşılaştırılmış, aynı şehide ait kayıtların tekrar edilmemesi için “Gülşehir Vefâyâta Mahsus Vukuat Defterlerine Göre Şehitler” listesi içerisinde italik olarak verilmiştir. Listemizin Müt.No hanesinde bulunan ve italik olarak

⁶ **Şehitlerimiz**, Osmanlı-Rus, Osmanlı-Yunan, Trablusgarp, Balkan, I. Dünya, İstiklal, Kore, Kıbrıs, İç Güvenlik, C. I-V, Milli Savunma Bakanlığı Yayınları, 1998.

yazılan rakamların ilki GVMVD'deki Müt. No.'dur. İkinci numara ise Şehitlerimiz kitabında bulunan Gülşehir'e ait şehitlerin sıra numarasıdır. Bir diğer husus da yerleşim yerlerine ait isimlerdir. GVMVD'deki köy isimlerinin bazıları günümüzde değiştiğinden ve Şehitlerimiz kitabında da yeni isimler kullanıldığından karışıklığa meydan vermemek için listeler bu açıdan da kontrol edilerek eski köy isimlerinin yanında parantez içinde yeni isimleri de verilmiştir. Diğer bir değerlendirme de şehitlerin şehit olduğu yerlerle ilgili olup özellikle İstiklal Savaşı'nın muharebelerinden tam tesbit edilemeyenler şehit olduğu tarihler gözönünde bulundurularak muharebesi belirlenmeye çalışılmıştır. Bu bölümdeki parantez içindeki İstiklal Savaşı Muharebeleri bu yöntemle tesbit edilmiştir.

Araştırmamızın ikinci bölümünde ise GVMVD ve Şehitlerimiz kitabında tesbit ederek oluşturduğumuz şehitler listesi Prof. Dr. Nuri Köstüklü'nün bu konudaki yayınları⁷ örnek alınarak değerlendirmelere tabi tutulmuştur. Şehitler sırasıyla önce genel olarak savaşımlara, yaşlara, medeni durumlarına, isimlerine, yerleşim yerlerine göre ayrı ayrı değerlendirilmiş, daha sonra bu listeler Balkan Savaşları, birinci Dünya Savaşı ve bu savaş içinde en kanlı mücadelenin yaşandığı ve en fazla şehidin verildiği Çanakkale Cephesi ile İstiklal Savaşı'nın şehitlerinin tam listeleri verilerek bu bölümlerde kendi içinde ayrı ayrı değerlendirilmişlerdir.

IV. ARAŞTIRMANIN KAYNAKLARI

A. Gülşehir Vefâyâta Mahsus Vukuat Defteri

Gülşehir'in Balkan savaşlarından (1912) Milli Mücadele'ye (1922) kadar olan dönemdeki şehitlerinin tesbitinde Gülşehir Nüfus Müdürlüğü'nde aslı bulunan söz konusu bu defter ana kaynağımız olmuştur.

Mahalli Nüfus Müdürlükleri Arşivlerinde bulunan “Vefâyâta Mahsus Vukuat Defterleri” şehitler konusunda fevkalade kıymetli ve sağlıklı bilgileri içeren önemli bir kaynaktır. II. Mahmud döneminde yapılan değişiklikler çerçevesinde “Defter Nazırlıkları” kuruldu. Ancak Tanzimatın getirdiği yenilikler çerçevesinde 1871'de çıkarılan “İdare-i Umumiye-i Vilayet Nizamnamesi ile Defter Nazırlıklarının Nüfusla ilgili işleri Emlak ve Nüfus Müdürlüklerine bırakıldı. Meşrutiyet ve arkasından Cumhuriyet dönemlerinde nüfus

⁷ Nuri Köstüklü, “Kaynak ve Metod Meselesi”, s. 2.

işlerine kayıtlarına daha da önem verilmiş ve bugünkü İl ve İlçe Nüfus Müdürlükleri teşekkül etmiştir⁸.

Vefâyâtı Mahsus Vukuat Defterleri 76x54 ebatında büyük boy olup, vefat eden hakkında çeşitli bilgilerin yazıldığı matbu sütunlardan oluşmaktadır. Bu sütunlarda sırasıyla “Müteselsil Numarası”, “Kayıt Tarihi”, “Kaza”, “Mahalle veya Karyesi”, “Sokağı”, “Mesken Numarası”, “İlmühaber ve Tarihi”, “İsim ve Şöhreti Sanatı ve Sınıfı”, “Pederi”, “Validesi”, “Mahall ve Tarihi Veladeti”, “Milleti”, “Müteehhil ise Kimin Zeci veya Zevcesi Olduğu”, “Mahalli Vefatı”, “Tarihi Vefatı”, “Sebebi Vefatı”, “Esasen Nüfustaki Mahalli Kaydı” gibi matbu ifadelerin yazıldığı sütunlar bulunmaktadır⁹.

Şehit olanların “Sebebi Vefatı” yazan sütuna “Şehiden” ifadesi yazılmıştır. Bu defterlere; ihtiyar heyeti, askerlik şubesi ve diğer ilgili makamlardan verilen resmi ölüm raporları üzerine kayıtlar yapılyordu¹⁰.

Bu defterler sayesinde şehitlerle ilgili bilgilere ulaşabilmekteyiz. Şehitlerin adları ve lakapları şehitlerin yaş durumları, şehitlerin medeni durumları, şehitlerin eğitim ve meslek durumu, yerleşim birimine göre dağılımı, şehit düşülen yerler ve şehadet zamanları bu defterin bize şehitler hakkında sunduğu başlıca bilgilerdir¹¹.

B. Askerlik Şubesi Kayıtları

Askerlik Şubelerinde bulunan vatandaşların askerlikle ilgili bilgilerinin bulunduğu defterlerden yola çıkılarak hazırlanmış olan ve Milli Savunma Bakanlığı’nca “Şehitlerimiz” isimli kitabın hazırlanmasında Milli Savunma Bakanlığı Arşivindeki kayıtlar incelenmesi ile tesbit edilmiştir¹².

Bu kitapta şehitlerle ilgili sırasıyla şu bilgiler bulunmaktadır. Sıra no, Savaş, Cephe, Birlik (Kuvvet, Ordu, Kolordu, Fırka, Alay, Tabur, Bölük), Lakap, Baba Adı, Adı, Sınıf, Rütbe, D. Yılı, İlçe, Bucak, Köy, Ölüm Tarihi (Gün, Ay, Yıl), Ölüm Sebebi, Ask. Şb. Özel Birlik haneleri bulunmaktadır. Eserde şehitler il il ve şehit adına göre alfabetik şekilde sıralanmıştır.

⁸ Nuri Köstüklü, “Kaynak ve Metod Meselesi”, s. 3-4.

⁹ Nuri Köstüklü, “Kaynak ve Metod Meselesi”, s. 6.

¹⁰ Nuri Köstüklü, “Kaynak ve Metod Meselesi”, s. 2.

¹¹ Nuri Köstüklü, “Kaynak ve Metod Meselesi”, s. 2-7.

¹² **Şehitlerimiz**, Osmanlı-Rus, Osmanlı-Yunan, Trablusgarp, Balkan, I. Dünya, İstiklal, Kore, Kıbrıs, İç Güvenlik, C. I-V, Milli Savunma Bakanlığı Yayınları, 1998.

V. GÜLŞEHİR'İN KISA TARİHÇESİ

A. Gülşehir'in Coğrafi Konumu

İç Anadolu Bölgesi'nde Nevşehir İli'ne bağlı ilçe merkezidir. Yüzölçümü 931 km²'der. Kuzeyde Hacıbektaş, doğuda Avanos ilçeleri, güneyde merkez ilçe batıda Niğde, kuzeybatıda da Kırşehir illeri ile çevrilidir.

Kızılırmak vadisinin iki yanında yer alan ilçe toprakları 850-1250 m yüksekliğindeki dalgalı düzlüklerden oluşur. İlçeyi doğu batı doğrultusunda geçen Kızılırmak, Gülşehir yöresinde vadi tabanını iyice genişleterek yaklaşık 12 km uzunluğunda ve 2-4 km genişliğinde verimli bir ova oluşturur. Açıksaray çevresinde Göreme vadisindekilere benzer peribacalarına rastlanır¹³.

B. İlçe Adının Menşei

Zoropassos ptolemaios'un yapıtında anılır. Burasının Nevşehir iline bağlı ilçe merkezi Arapsun/Gülşehir olduğu ve Arapsun adının da Zoropassos'dan geldiği genellikle kabul edilmektedir. Zoropassos adının sonunda "Yerleşim" (burada: köy, kasaba, kent) anlamına gelen Luvi dilinin ve ardılı dillerinin assa sözcüğünü Hellenleşme döneminde büründüğü assos biçimiyle tanıyoruz¹⁴. Bizans döneminde Zoropassos olarak anılan ilçeye Osmanlılardan önce Arapsun ismi verilmiştir. Karavezir olarak bilinen Seyyid Mehmet Paşa (1735-1781) Sadrazamlığı zamanında doğum yeri olan Arapsun'da cami, imaret, mektep, kütüphane ve hamam yaptırmış, ayrıca Arapsun'a etraftaki Sarılar Türkmen aşiretini iskan ettirerek köy olan Arapsun'u kasaba haline koyarak Gülşehir ismini verdirmiştir. Ve bu yeni ismi vakfiyesine kaydettirmiş ise de eski ismi yenisine galebe çalarak Arapsun kalmıştır.¹⁵ İlçeye 1948'de ise yeniden Gülşehir ismi verilmiştir¹⁶.

¹³ **Ana Britannica Genel Kültür Ansiklopedisi**, Ana Yayıncılık, İstanbul 1988, C. 10, s. 149-150.

¹⁴ Bilge Umar, **Kappadokia**, Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı, İzmir, s. 65.

¹⁵ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, **Osmanlı Tarihi** IV, C. II, Bölüm VIII. Yüzyıl. Türk tarihi Kurumu Basımevi, Ankara 1988, s. 429.

¹⁶ **Ana Britannica**, C. 10, s. 150.

C. Türk Hakimiyetinden Önce Gülşehir

Kapadokia Bölgesi'nin Batı bölümünde yer alan ve ilk adı ile Zoropassos olan Gülşehir'de çok sayıda kayaya oyulmuş tarihsel barınak vardır. M.Ö. 8. yy'dan kalma Luvi hiyeroglifi yazıtlı bir sütun altlığı ve M.Ö. 5. yy'da İran egemenliği döneminden kalma Arom yazılı bir sunak masası bulunmuştur¹⁷.

Kapadokya Bölgesi'ndeki Geç Hitit Krallığı döneminde, bu döneme ait Gülşehir Sivasa (Gökçetoprak), Acıgöl, Topada, Hacıbektaş-Karaburna köyünde Hitit Hiyeroglifi ile yazılmış kaya anıtları bulunmaktadır¹⁸. Daha sonraları Gülşehir ve yöresine sırasıyla Kimerler, Asurlular ve İran'dan gelen Med'ler bu bölgeye egemen oldular. Perslerin hakimiyetinde ise bölge halkı Med'lerin yaptığı gibi göçe zorlanmadı, ayrıca Yunan kültürüne karşılık Nevşehir gibi denizden uzak yörelerde Pers gelenekleri yerleşmiştir¹⁹. Bölgeye Med'lerden sonra Makedonya kralı İskender hakim oldu ve Kapadokya Krallığı İskender'in ölümüne kadar barış içinde yaşadı. Kapadokya Roma İmparatorluk merkezinde cumhuriyet yönetiminin devrilmesinden sonra giderek Roma'nın ağır baskısı altına girdi ve Asya'daki bir vilayeti oldu ve Roma yönetimi Kapadokya'yı kuzey ve güney olarak iki yönetsel bölgeye parçaladı. Nevşehir ve Yöresi güney bölgede yer aldı.

Bizans döneminde Nevşehir, Hacıbektaş, Kırşehir kentleri büyük gelişme gösterdi. Kızılırmak'ın iki yakasını bağlayan yol büyük önem taşıyordu. 608, 611, 623 yıllarında Nevşehir-Kayseri bölgesinde Sasanilerle Bizans güçleri arasında büyük savaşlar oldu. Sasaniler sözkonusu bu bölgeyi 6-7 yıl kadar ellerinde tuttular. Hz. Ömer Sasani Devleti'ni ortadan kaldırıncaya bölge bu kez Emevi güçlerinin eline geçti²⁰. 9. yüzyıl ortalarından sonra Arapların geri çekilmesi ile bölge oldukça sakinleşti.

D. Selçuklular Döneminde Gülşehir

1071 Malazgirt Zaferi'nden sonra Bizans'ın elinde bulunan Anadolu'nun fethi hareketi içinde başta Kutalmışoğlu Süleyman Şah olmak üzere Artuk, Tutak, Danişmend, Mengücek, Ebulkasım, Ebulgazi vb. Türkmenbeyleri yer almıştır. 1075 tarihinde Kutalmışoğlu Süleyman Şah tarafından İznik merkez olmak üzere Nevşehir'in de içinde

¹⁷ Bilge Umar, a.g.e., s. 60.

¹⁸ Nevşehir İl Yıllığı 1998, s. 110.

¹⁹ Yurt Ansiklopedisi, Anadolu Yayıncılık, 1983, C. 8, s. 6065.

²⁰ Yurt Ansiklopedisi, C. 8, s. 6066.

bulunduğu Orta anadolu, Güney Marmara, İç Ege ve Doğu akdeniz Bölgelerinin geniş bölümlerinde Türkiye Selçuklu Devleti kurulmuştur²¹. Anadolu Selçuklu Devleti bu bölgede 1318 tarihine kadar hüküm sürdü. Bu dönemde doğuyu batıya bağlayan kervan yolları buralardan geçmektedir. Bu nedenle bölgeye hanlar, saraylar, yollar ve köprüler olmak üzere kalıcı eserler yapıldı. Gülşehir Kızılkaya köyündeki camii ile Tuzköy kasabasındaki camii de Selçuklular döneminden kalmadır²². Gülşehir selçuklular zamanında birinci derecede ilim merkezi olan şehirlerden sayılmakta idiler²³.

1318'de Selçukluların hakimiyetinden sonra Anadolu'ya 1318'de İlhanlılar, 1340-1365 arası Eratna Beyliği hakim oldu. Karamanoğullarından Alaeddin Ali Bey 1365'te Nevşehir ve yöresini ele geçirdi. 1398'de Osmanlı padişahı I. Bayezit Karamanoğullarından bu bölgeyi almış ise de 1402 Ankara Savaşı'ndan sonra tekrar Karamanoğullarının eline geçen bölge, nihayet 1466'de Osmanlı topraklarına katılmıştır²⁴.

E. Osmanlılar Döneminde Gülşehir

Gülşehir (Arapsun) 1584'te Nevşehir gibi Uçhisar Nahiyesine bağlı 30 hanelik bir köy idi. Halkının tümü Müslüman olup yıllık vergi geliri 3.500 akçeydi²⁵. Nevşehir ve yöresi bir müddet Osmanlı yönetimi altında barış ve huzur içinde yaşamışsa da Celali İsyanlarından dolayı yöre halkı büyük sıkıntılar çekmiştir. Gülşehir Osmanlı döneminde bir ara Ankara Vilayeti Kırşehir Sancağı sınırları içinde kalmış ve Devletin ilk resmi gazetesi olan Takvim-i Vekayi 1831'de yayınlamaya başladıktan sonra yıllık abone bedeli 120 kuruştur 2 gazete de Arapsun (Gülşehir)'e gönderiliyordu²⁶. 1877 tarihinde Belediye teşkilatı kurulmuş ve 1896'da Niğde Sancağına bağlı bir kaza haline getirilmiştir. Osmanlı döeminde Gülşehir'de Rumlar da bulunmaktadır. Dükkan ve çarşılar Rumların mahallesinde imiş²⁷.

²¹ Nevşehir İl Yıllığı, 1998, s. 113.

²² Ali İhsan Açıkgöz, **Kapadokya'da Geçmişten Bugüne Gülşehir**, Murat Kitabevi, Ankara 2007, s. 51.

²³ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, **Anadolu Beylikleri ve Akkoyunlu, Karakoyunlu Devletleri**, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara 1988, . 211.

²⁴ Ali İhsan Açıkgöz, **a.g.e.**, s. 54.

²⁵ **Yurt Ansiklopedisi**, C. 8, s. 6067.

²⁶ Musa Çadircı, **Tanzimat Döneminde Anadolu Kentlerinin Sosyal ve Ekonomik Yapısı**, Türk Tarih Kurumu, Ankara 1997, 2. Baskı, s. 326.

²⁷ Ali İhsan Açıkgöz, **a.g.e.**, s. 66-67.

Osmanlılar döneminde eğitim öğretim faaliyetleri ise 1888 Devlet Salnamesi'ne göre Gülşehir Rüştîyesi'nde 32 öğrenci bulunmaktadır. 1903 Maarif Salnamesi'ne göre Gülşehir'de 2 medrese ve 182 öğrencisi bulunmaktadır. 1898 ve 1903 Maarif Salnamelerinde Gülşehir'de 1 Rüştîye bulunmakta, 1898'de 41 öğrencisi 1903'te ise 35 öğrenci bulunmaktadır. Ayrıca 1903 Maarif Salnamesi'ne göre Nevşehir, Gülşehir ve Ürgüp'te XX. yy'ın başlarında ortodoks Rum Gregoryen ve Protestan Ermenilerin ilk ve orta düzeyde toplam 17 okulu olduğu kaydedilmektedir²⁸.

Şemseddin Sami Kamusu'l-Âlem'de Gülşehir'i şöyle tanıtmaktadır: Konya vilayetinin Niğde Sancağında kaza merkezi bir kenttir. Kaza 89 köyden oluşur. 22.600 nüfusunun 3.000'i Rum kalanı müslümandır. Kazada 50 cami ve mescit, 39 değirmen, 125 çeşme, 18 tabakhane ve 1 fırın vardır. En önemli tarım ürünleri tahıl, baklagiller, meyve ve sebzedir.

Ali Cevdet ise Gülşehir'e ilişkin olarak şunları belirtir: Konya vilayetinin Niğde Sancağına bağlı 3.000 nüfuslu kaza merkezi bir kasabadır. Kasabada cami, medrese, rüştiye Karavezir adıyla anılan Kara Mehmet Paşa'nın yaptırdığı bir kütüphane vardır. Küçük sanayi, alaca, kilim, bez, döşemecilik, kumaş dokumacılığına ve dericiliğe dayanır²⁹. 1830 yılı ilkbaharında Rumeli ve Anadolu'da eyalet, sancak ve köylerinde ilk sayım yapılmış, Gülşehir'deki ilk sayımda ankara Sancağına bağlı olarak Ankara sayım memuru Dergahı Ali kapıcı başlarından meşhur Çaparzadenin (Cebbarzade) kapı kethüdasının oğlu Sadık Bey tarafından yapılmıştır³⁰.

Gülşehir'in Osmanlı Tarihinde Seyyit Mehmet Paşa'nın ayrı bir önemi vardır. Gülşehir Osmanlı döneminde Rum ve Türklerin iskan edildiği bir köy iken 1779'de Sadrazam olan Gülşehir'li Karavezir Seyyid Mehmet Paşa tarafından ilçe yapılarak Damat İbrahim Paşa'nın Muşkara'yı Nevşehir yapması gibi, Arapsun'u ilçe haline getirerek Gülşehir ismini vererek bu ismi vakfiyesine kaydettirmiştir. Karavezir Seyyid Mehmet Paşa Gülşehir'e cami, medrese, imarethane, mektep, kütüphane ve hamam gibi eserler yaptırmış ve pınarbaşı mevkiinden şehre su getirmek suretiyle çeşmeler kurmuştur³¹.

²⁸ Yurt Ansiklopedisi, C. 8, s. 6070.

²⁹ Yurt Ansiklopedisi, C. 8, s. 6073.

³⁰ Ali İhsan Açıkgöz, a.g.e., s. 63-64.

³¹ Ali İhsan Açıkgöz, a.g.e., s. 104.

F. Milli Mücadele Döneminde Gülşehir

Nevşehir ve yöresi Mondros Mütarekesi günlerinde 12. kolordu'ya bağlı 11. tümenin denetim alanı içindeydi. Karargahı Niğde'de bulunan tümenin önemli silah ve cephane depolarından biri de Nevşehir'de idi.

Orta Anadolu, mütarekenin belirlendiği paylaşım alanlarının dışında kaldığı için Nevşehir ve yöresinde Milli Mücadele yıllarında önemli bir siyasi olaya tanık olmadı. Bununla birlikte Dellalzade Hacı Osman Efendi Sivas Kongresi'ne Nevşehir delegesi olarak katıldı. Kongrede alınan karar doğrultusunda bütün vilayet ve kazalarda Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti şubeleri oluşturulmasını öngören kararın Nevşehir'de uygulanmasına öncülük etti. Mustafa Kemal'in 22 Aralık 1919'da Ankara'ya giderken Hacıbektaş'a gelmesi de bölge için önemli gelişmelerdendir. Bu çerçevede Anadolu'nun her yanındaki Bektaşî tekkeleri birer Kuvay-i Milliye karargahı işlevi gördü³².

Ayrıca Konya valisi Azmi Bey Milli Mücadele döneminde civar kazalara, cepheye koşan Mevlevî gönüllüleri ve ihtiyaçları konusunda telgraflar çekti. Bunun üzerine hemen bütün kazalardan Mevlevî tabiri için yardım gelmeye başladı. Kadınhanı, Sultaniye, Akşehir, Koçhisar, Sille, Yalvaç, Arapsun, Eğirdir, Ereğli, Nevşehir, Aksaray, Bor ve Ulukışla kazaları birer at gönderdi³³.

Gülşehir Cumhuriyetin ilk yıllarında, 1924'te Niğde, yeni idari yapılanmada bir il olarak ortaya çıkan Gülşehir Niğde'ye bağlı idi. Nevşehir 20 Temmuz 1954'te il haline getirildiğinde Gülşehir de Nevşehir'in ilçesi olmuştur³⁴.

³² Nevşehir İl Yıllığı, s. 118.

³³ Nuri Köstüklü, *Vatan Savunmasında Mevlevihaneler*, Çizgi Kitabevi, Konya 2005, s. 82.

³⁴ Nevşehir İl Yıllığı, s. 118.

BİRİNCİ BÖLÜM

GÜLŞEHİR'İN ŞEHİTLERİNİN LİSTESİ

I. LİSTELERLE İLGİLİ GENEL AÇIKLAMALAR

Gülşehir'in şehitleri ile ilgili çalışma sonucunda Balkan Savaşlarından (1912) Milli Mücadele'nin (1922) sonuna kadar devam eden on yıllık savaş döneminde Gülşehir Kazasından 243 şehit tesbit edilmiştir. Bu şehitlerin 170'ini araştırmanın temel kaynağı durumundaki Gülşehir Vefâyâta Mahsus Vukuat Defterlerinden, geriye kalan 73 şehidi ise Milli Savunma Bakanlığı'nın hazırladığı “Şehitlerimiz” kitabından yararlanarak bir liste haline getirilmiştir. Her iki kaynak önce ayrı listeler halinde verilerek karşılaştırılmış. Her iki listede de ismi ve bilgileri bulunan şehitleri karışıklığa meydan vermemek için GVMVD'un içinde ve italik olarak gösterilmiştir.

Listede yer alan sıra no şehitlerin sayısını belirtmek için tarafımızdan verilen numaradır. GVMVD sadece bir defter olduğundan Defter Numarası verilmemiştir.

Müt.No: “Müteselsil Numarası” ifadesinin kısaltılması olup defterdeki kişilere ait kayıt numaralarını ifade etmektedir.

Bu sütunlardan sonra ise sırasıyla şehidin kayıtlı olduğu köy veya mahallesi, lakabı, adı, babası, annesi, doğum yeri ve yılı, medeni durumu, şehit olduğu yer, şehit olduğu tarih ve yaşı ile ilgili başlıklar bulunmaktadır.

II. KAYNAKLARA GÖRE ORJİNAL LİSTELER

A. Gülşehir Vefâyâta Mahsus Vukuat Defterine Göre Şehitlerin Listesi

S. NO	MÜT.NO	KÖY VE MAHALLESİ	LAKAP	ADI	BABASI	ANNESİ	DOĞUM TARİHİ	MEDENİ DURUMU	ŞEHİT OLDUĞU YER	ŞEHİT OLDUĞU TARİH	YAŞI
1	2732	Göstesin(Ovaören)	Onbaşıoğullarından	Raşid	Mehmet	Meryem	1314	Fatma zevci	1.Dünya S./Irak Cep.	14 ? 332	26
2	4621/566	Yüksekli	Selimoğullarından	Yusuf	Mehmet	Yeter	1312		İstiklal Harbi/Karahisar Mey.Muh.(B.Taarruz)	27Ağustos 338	26
3	4554	Cami-i Atik	Bozcaoğullarından	Mehmet	Kerim	Sabiye	1306	Şefika zevci	İstiklal Harbi/Tokat(B.Taarruz)	11 338	32
4	4564	Tepeköy	Zembiloğullarından	Mustafa	İbrahim	Aişe	1314		İstiklal Harbi/Tekkeköy Muh.	28 Mart 338	24
5	3470	Çerdiğin(Emmiler)	Ömeroğullarından	Ferhat	Hasan	Havva	1309	Bekar	İstiklal Harbi/Hamit Mey.Muh.(Sakarya)	1 Eylül 337	28
6	3473	Salanda(Gümüşkent)	Eminoğullarından	İbrahim	Halil	Selver	1301	Habibe zevci	İstiklal Harbi/Afyonkarahisar Muh.(Sakarya)	4 T.Evvel 337	36
7	3474	Cami-i Atik	Ahmet Çavuş Mahtumu	Mehmet Emin	Ahmet	Hatice	1315	Habibe zevci	İstiklal Harbi/Dikilitaş Muh.(Sakarya)	8 Eylül 337	22
8	2139	Cami-i Atik	Fazilet Mustafaoğullarından	Osman	Mustafa	Adile	1304	Fatma zevci	1.Dünya S./Hama Harbi	9 K.Evvel 331	27
9	2140	Cami-i Atik	Mustafaoğlu	İbrahim	Mustafa		1293	Hatice zevci	1.Dünya S./Hama Harbi	5 K.Sani 331	38
10	2142	Barak	-	Haydar	Muharrem	Aişe	1303	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	19 K.Evvel 331	28
11	2144	Dadasun		Mustafa	Sabri	Şerife	1294	Rabia zevci	1.Dünya S./Meydan Harbi	29 Temmuz 331	37
12	2145	Dadasun		Osman	Hayri	Hafize	1299	Bekar	Trablusgarb S./Cizan	8 Haziran 331	32
13	2146	Çerdiğin(Emmiler)		Ali	Ahmet	Raziye	1302	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Teryandafil Çiftliği	17 Haziran 331	29
14	2149	Arapkir		Mustafa	Sabri	Kiraz	1299	Aişe zevci	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Meydan Harbi	3 Temmuz 331	32
15	3339	Salanda(Gümüşkent)	İdris Oğlu	Mehmet	İdris	Ümmügülsüm	1298	Esman zevci	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	16 Haziran 331	33
16	3294	Abuuşağı	Alibazoğlu	Ali	Alibaz	Fatıma	1307	Bekar		6 T.Evvel 333	26

S. NO	MÜT.NO	KÖY VE MAHALLESİ	LAKAP	ADI	BABASI	ANNESİ	DOĞUM TARİHİ	MEDENİ DURUMU	ŞEHİT OLDUĞU YER	ŞEHİT OLDUĞU TARİH	YAŞI
17	3298	Göstesin(Ovaören)		Mehmet	Fevzi	Mihri	1308	Bekar	1.Dünya S./Galiçya Cep.	4 Eylül 332	24
18	2966	Karacaşar	Mustafoğlu	Hamdi	Mustafa	Fatıma	1312	Bekar	1.Dünya S./Fırka 14.Blk.Hastanesi.	6 K.Evvel 332	20
19	4637	Daşdeller(Yalıntaş)	Hacısakallıoğullarından	Yusuf	İbrahim	Gülizar	1310	Zevci	İstiklal Harbi/Seyid Gazi'nin Soğuk Kry.(B.Taarruz)	28 Ağustos 338	28
20	4634/535	Yüksekli	Mehmet Oğlu	Mehmet Ali	Süleyman	Aişe	1300	Şerife Zevci	İstiklal Harbi/Garp Cep./Nazimiye (B.Taarruz)	Eylül 338	38
21	4639/481	Cemel(Yeşilöz)	İmamoğullarından	Ali	Osman		1304	Elif zevci	İstiklal Harbi/Garp Cep.(B.Taarruz)	26 Ağustos 338	34
22	4640/560	Çatin	Eyüpoğullarından	Yahya	Yusuf		1303	Bekar	İstiklal Harbi/Meydan Muh.(B.Taarruz)	27 Ağustos 338	35
23	4641	Cami-i Atik	Velioğlu	Ali	Veli	Halime		Halime zevci	Balkan Harbi	3 Şubat 1339	
24	4642/363	Sarılar	Kargahoğullarından	Hüseyin	Ali		1315		İstiklal Harbi/Meydan Muh.(B.Taarruz)	24 338	23
25	4680/475	Barak	Hafızoğullarından	Ahmet	Alibaz	Zeynep	1307	Meryem zevci	İstiklal Harbi/Sakarya Mey. Muh	10 Eylül 337	30
26	2862	Sarılar	Hacıoğlu	Mehmet	Veli	Havva	1310	Havva zevci	1.Dünya S./Irak Cep./Felahiye	16 Mayıs 332	22
27	3045/489	Cami-i Cedid	Mehmetoğlu	Emin	Şevki Mehmet	Aişe	1290		1.Dünya S./Irak Cep.	5 -?-1332	42
28	3164/360	Sarılar	Battaloğullarından	Hüseyin	Battal	Fatma	1307	Zarife zevci		14 Eylül 331	24
29	2153	Alkan		Ali	Veli	Elif	1300	Zeynep zevci	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Sığındere	29 K.Sani 331	31
30	2295	Büyükkışla		Osman	Hasan		1308	Bekar	1.Dünya S./Karahisar Muh.	5 Mart 331	23
31	2059	Barak	Kocagözoğullarından	İsmail	Ahmet		1309		1.Dünya S./....	1332	23
32	2528	Cami-i Cedid	Mustafoğlu	Osman	Mustafa	Aişe	1312	Bekar	1.Dünya S./....	16 Temmuz 332	20
33	2687/550	Çerdiğin(Emmüler)		Seyit Mehmet	Ömer		1304		1.Dünya S./Irak Cep./Felahiye	22 K.Sani 332	28
34	1933	Kırıklı(Şahinler)	Karabekiroğlu	Bekir	Tevfik İbrahim	Servi	1297	Fatma zevci	İstiklal Harbi(B.Taarruz)	28 K.Evvel 338	41

S. NO	MÜT.NO	KÖY VE MAHALLESİ	LAKAP	ADI	BABASI	ANNESİ	DOĞUM TARİHİ	MEDENİ DURUMU	ŞEHİT OLDUĞU YER	ŞEHİT OLDUĞU TARİH	YAŞI
35	1942	Çerdiğin(Emmiler)		Mehmet	Bekir	Urhuş	1306	Aişe zevci	1.Dünya S./Sahra Harbi	16 Mart 330	24
36	1957	Deller-i Cedid(Y.Yaylacık)		Osman	Hüseyin	Zeynep	1293	Fatıma zevci	Balkan Harbi	2 T.Sani 328	35
37	1963	Kırıklı(Şahinler)		Ahmet	Ali	Aişe	1304	Elif zevci	Balkan Harbi	15 T.Evvel 328	24
38	1974/593	Karaburna	Hacıömeroğullarından	Muhsin	Hacı Ömer	Fadime	1300	Fatma zevci	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Arıburnu	18 Nisan 331	31
39	1977	Göstesin(Ovaören)	Sarioğullarından	Musa	Nebi		1308		1.Dünya S./Sahra Harbi	2 Mayıs 331	23
40	59	Terlemmez	Mahmutoğullarından	Yunus	Ahmet Ağa	Zeynep	1310		İstiklal Harbi/Sakarya Mey.Muh.(Sakarya)	29 Mayıs 337	27
41	4528		Kocabekiroğullarından	Habib	Ömer	Urhuş	1316	Bekar	İstiklal Harbi/Yanıktepe Muh.(Sakarya)	10 Eylül 337	21
42	4529/477		Arapoğullarından	Ahmet	Kamber	Fatik	1316	Bekar	İstiklal Harbi/Garp Cep./Yanıktepe Muh.(Sakarya)	11 Eylül 337	21
43	1924/510	Kırıklı(Şahinler)	Kösebekiroğullarından	İbrahim	Mehmet		1298		1.Dünya S./Meydan Harbi	27 K.Evvel 332	34
44	2913	Sivasa(Gökçetoprak)	Odacıoğullarından	Mehmet	Mustafa		1314		1.Dünya S./Meydan Harbi	23 333	19
45	520	Karaburna	Hacımemişoğlu	Ali	Hacımemiş	Havva	1299	Huri zevci	1.Dünya S./Irak Cep./Kutrul Amare	1334	35
46	521	Karaburna	Numanoğlu	Hasan	Numan	Ümmü	1294	Zeynep zevci	1.Dünya S./Irak Cep./Kutrul Amare	1334	40
47	523	Karaburna	Mollaosmanoğlu	Raşid	Mollaosman	Mihri	1315	Döndü zevci	1.Dünya S./Irak Cep./Kutrul Amare	1334	19
48	527	Açıkağıl	Köseahmetoğullarından	Vahdi	Ali	Meryem	1318	Bekar		4 K.Evvel	
49	3258	Büyükkışla	Topakoğullarından	Habib	Ömer	Emine	1308	Bekar	1.Dünya S./Meydan Harbi	28 T.Sani 332	24
50	3260	Çatin	Samancıoğullarından	Derviş	Halil	Döndü	1310	Döndü zevci	1.Dünya S./Felahiye Hastanesi	7 Şubat 332	22
51	3271	Fakıuşağı		Hasan	Cafer	Döne	1313		1.Dünya S./....	5 Şubat 332	19
52	1661	Barak	Bozahmetoğullarından	Bekir	Hasan	Urkadın	1292	Aişe zevci	Balkan Harbi/İratlı Muh.	4 328	36

S. NO	MÜT.NO	KÖY VE MAHALLESİ	LAKAP	ADI	BABASI	ANNESİ	DOĞUM TARİHİ	MEDENİ DURUMU	ŞEHİT OLDUĞU YER	ŞEHİT OLDUĞU TARİH	YAŞI
53	1662	Barak	İbrahimogullarından	İbrahim	Ali	Hüsne	1305	Bekar	Trablusgarp Harbi/Aşır Hastanesi	7 Mart 327	22
54	/540	Alemli	Bekiroğullarından	Mustafa	Bekir	Aişe	1300		1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	28 Temmuz 331	31
55		Sıgırlı(Yeşilyurt)	İbrahimogullarından	Hacı Ahmet	İbrahim	Fatma	1302	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Arıburnu	16 Mayıs 331	29
56		Daşdeller(Yalıntaş)		Hasan Hüseyin	İlyas		1292	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Teryandafil Çiftliği	16 Haziran 331	39
57	/549	Kırıklı(Şahinler)	Bozmehmetoğulları	Recep	Nasuh	Ümmü Gülsüm	1302	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	9 Haziran 331	29
58		Sarılar	Halilbeyoğullarından	Mahmut	Halil	Ümüş	1302	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	8 Haziran 331	29
59		Cami-i Cedid		Ahmet	Ömer		1306	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	16 Haziran 331	25
60		Göstesin(Ovaören)		Halit	Mustafa	Fatıma	1299	Bekar	1.Dünya S./Sahra Harbi	19 Mart 331	32
61		Cami-i Cedid	Küçükimamoğullarından	Şükrü	Mehmet	Fatıma		Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	1331	
62	1978	Deller-i Cedid(Y.Yaylacık)	Arapoğullarından	Mustafa	Kara Mehmet	İsmihan	1295	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Arıburnu	6 Mayıs 331	36
63	1986	Gülkişla	Sarioğullarından	Turan	Musa	Ümmü Gülsüm	1297	Bekar	1.Dünya S./Sahra Harbi	20 Mayıs 331	34
64	1987	Alemli	Bekiroğlu	Ali	Bekir	Aişe	1294	Bekar	1.Dünya S./Sahra Harbi	20 Mayıs 331	37
65	1990	Arafa(Gümüşyazı)	Mehmetoğlu	Ahmet	Mehmet			Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Sığındere	28 Mayıs 331	
66	1991	Deller-i Cedid(Y.Yaylacık)	Selamoğullarından	Veli	Cafer			Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Sığındere	28 Mayıs 331	
67	1993	Arafa(Gümüşyazı)	Kadirbeyoğullarından	Ahmet	Mehmet		1296	Eşe zevci	1.Dünya S./Sahra Harbi	28 Mayıs 331	35
68	1994	Kırıklı(Şahinler)	Alioğlu	Ahmet	Ali		1298	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Arıburnu	28 Mayıs 331	33
69	1996	Sarılar	Körsüleymanoğullarından	Süleyman	İbrahim	Hatice	1297	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Arıburnu	14 Mayıs 331	34
70	1997	Edikli	Osmanoğlu	Mehmet	Hacı Mehmet		1309	Bekar	1.Dünya S./Sahra Harbi	27 Mayıs 331	22

S. NO	MÜT.NO	KÖY VE MAHALLESİ	LAKAP	ADI	BABASI	ANNESİ	DOĞUM TARİHİ	MEDENİ DURUMU	ŞEHİT OLDUĞU YER	ŞEHİT OLDUĞU TARİH	YAŞI
71	1998	Alkan	Bayatoğullarından	İmirza	Ali	Fatıma	1298	Bekar	1.Dünya S./Hilal-i Ahmer Hastanesi	2 Haziran 331	33
72	2000/503	Dadağı	Alioğlu	Hasan	Ali	Hatice	1303	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	8 Haziran 331	28
73	2001	Barak	Alioğlu	Şükrü	Ali	Esmâ	1303	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	8 Haziran 331	28
74	2002/561	Alkan	Cumaoğlu	Yakup	Cuma	Fatıma	1298	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	8 Haziran 331	33
75	2076	Cırıklar(Oğulkaya)	Çakıcıoğullarından	Mehmet	Alaaddin	Aişe	1295	Aişe zevci	1.Dünya S./Filistin Cep./Gazze	16 Temmuz 333	38
76	4528/495	Cami-i Atik	Hocalaroğullarından	Habib	Ali	Urkuş	1316	Bekar	İstiklal Harbi/Yanıktepe Muh.(Sakarya)	10 Eylül 337	21
77	4529	Cami-i Atik	Arapoğullarından	Ahmet	Fevzi	Hatun	1316	Bekar	İstiklal Harbi/Yanıktepe Muh.(Sakarya)	10 Eylül 337	21
78	4533/533	Kırıklı(Şahinler)	Çalıkoğullarından	Mehmet	Yusuf	Aişe	1314	Bekar	İstiklal Harbi/Sakarya Mey.Muh.	22 Kasım 337	23
79	102	Sarılar	Dervişahmedoğullarından	Kadri	Bektaş	Ümmühan	1319	Bekar			
80	2003	Deller-i Atik (Eskiyaylacık)	İbrahimoglu	Salih	İbrahim		1302	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	8 Haziran 331	29
81	2004	Salanda(Gümüşkent)	Mahmutoğlu	Halil	Mahmut	Zeynep	1301	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	8 Haziran 331	30
82	2005	Göstesin(Ovaören)	Karagülleogullarından	Bektaş	Fethi	Aişe	1302	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	8 Haziran 331	29
83	2006	Dadasun	İlyasoğullarından	Osman	Halil	Hafıza	1299	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	8 Haziran 331	32
84	2010/522	Kırıklı(Şahinler)	Mustafaoğlu	Mehmet	Mustafa	Havva	1298	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Merkez Hastanesi	15 Temmuz 331	33
85	2016/509	Salanda(Gümüşkent)	Osmanoğlu	İbrahim	Osman	Hüsne	1300	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Sığındere	22 ? 331	31
86	2017/558	Alkan	Alioğlu	Veli	Ali	Haitce	1300	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	10 Ağustos 331	31
87	2018/485	Alkan	Alioğlu	Cuma	Ali	Ümmühan	1305	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep.	6 Mayıs 331	26
88	2019	Çerdiğin(Emmiler)	Mustafaoğlu	Raşid	Mustafa	Havva	1308	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	26 Temmuz 331	23

S. NO	MÜT.NO	KÖY VE MAHALLESİ	LAKAP	ADI	BABASI	ANNESİ	DOĞUM TARİHİ	MEDENİ DURUMU	ŞEHİT OLDUĞU YER	ŞEHİT OLDUĞU TARİH	YAŞI
89	2020	Göstesin(Ovaören)	Emirömeroğullarından	Yusuf	Ali	Aişe	1293	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Anafartalar	27 Temmuz 331	39
90	2021	Dadasun	Hasanoğlu	Mustafa	Hasan	Havva	1293	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	29 Temmuz 331	39
91	2025	Salanda(Gümüşkent)		Hüseyin	Hüseyin	Ümmü Gülsüm	1302	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	9 Haziran 331	29
92	2053	Hacılar	Mehmedoğlu	Hüseyin	Mehmet	Aişe	1294	Bekar	1.Dünya S./...Hastanesi	17 ? 331	37
93	2059	Büyükkışla	İbrahimioğlu	Mehmet	İbrahim	Ümmü Gülsüm	1298	Bekar	1.Dünya S./Sahra Harbi	20 ? 331	33
94	2060/526	<i>Deller-i Cedid(Y.Yaylacık)</i>	<i>Eyüpoğlu</i>	<i>Mehmet</i>	<i>Eyüp</i>	<i>Aişe</i>	<i>1306</i>	<i>Bekar</i>	<i>1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir</i>	<i>27 ? 331</i>	<i>25</i>
95	2061	Büyükkışla	Yusufoğlu	Ali Osman	Yusuf	Cennet	1305	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	17 ? 331	26
96	2062	Alemli	Dervişoğlu	Mehmet	Derviş	Hüsne	1302	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	17 ? 331	29
97	2063	Barak	Alioğlu	Mehmet	Ali	Hatice	1304	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	17 ? 331	27
98	2064	Göstesin(Ovaören)	Hüseyinoğlu	Mevlüt	Hüseyin	Şerife	1300	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	17 ? 331	31
99	2065	Barak	Babahasanoğullarından	Hurşit	Hüseyin	Meryem	1307	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	26 Temmuz 331	24
100	3211	Karacaşar		Mustafa	Mehmet Ali	Meryem	1308	Havva zevci	Balkan Harbi/Arapsun Mah.Şer.İl.Muc.		
101	4520	Göstesin(Ovaören)	Hamitoğullarından	Mehmet	Hasan		1313	Arafa zevci	Balkan Harbi/Arapsun Mah.Şer.İl.Muc.	2 K.Sani 338	25
102	2414/525	<i>Karacaşar</i>	<i>Cemaloğullarından</i>	<i>Mehmet</i>	<i>Derviş</i>	<i>Taibe</i>	<i>1312</i>	<i>Bekar</i>	<i>1.Dünya S./Meydan Harbi</i>	<i>12 Ağustos 332</i>	<i>20</i>
103	183	Kuyulukışla	İsmailbeyoğullarından	İsmail	Mehmet	Ümmü Gülsüm	1310	Evli	İstiklal Harbi/Fırat Nehri	11 K.Sani 338	28
104	1256/473	<i>Orhanlı</i>	<i>Hazinedaroğlu</i>	<i>Ahmet</i>	<i>Hasan Hüseyin</i>	<i>Şevkiye Emine</i>	<i>1295</i>	<i>Bekar</i>	<i>Çakırcalı Müsaderesi</i>	<i>2 Mayıs 326</i>	<i>31</i>
105	2309	Göstesin(Ovaören)	Mahmutoğullarından	Mustafa	Mahmut	Züleyha	1295	Bekar	1.Dünya S./Kafkas Cep./Of civarında	16 Haziran 332	37
106	2324	Salanda(Gümüşkent)		Halil	İbrahim	Fatıma	1300	Hanife zevci	Balkan Harbi	24 Kasım 1900	29

S. NO	MÜT.NO	KÖY VE MAHALLESİ	LAKAP	ADI	BABASI	ANNESİ	DOĞUM TARİHİ	MEDENİ DURUMU	ŞEHİT OLDUĞU YER	ŞEHİT OLDUĞU TARİH	YAŞI
107	2752	Cami-i Cedid	Numanoğullarından	Aziz	Nuri	Hatice	1311	Bekar	1.Dünya S./15.Kolordu/57.Al/16.Tb	17 Eylül 332	21
108	2656	Kulluk Göynük	Karenoğullarından	Mustafa	Halil		1306	Bekar	1.Dünya S./Sahra Harbi	25 ? 332	26
109	2662	Sivasa(Gökçetoprak)	Hatipoğullarından	Hasan Hüseyin	Ahmet	Şerife	1312	Bekar	1.Dünya S./Sahra Harbi	11 Ağustos 332	20
110	2663	Sarılar	Hocoğullarından	Yusuf	Kadir		1311	Bekar	1.Dünya S./156.Alay	4 K.Sani 332	21
111	2465	Dadağı	Arkahoğullarından	Ahmet	Veli	Şemsi	1311	Bekar	1.Dünya S./Irak Cep./Felahiye		
112	2468	Göstesin(Ovaören)		Hasan	Süleyman		1296	Bekar	Hadimköy Hastanesi		
113	2469			Halil	Hızır	Döne	1297	Emine zevci	Afyonkarahisar Ask. Hastanesi		
114	2470	Büyükkışla		Ahmet	Mehmet		1312	Bekar	4.Seyyar Hastanesi		
115	2472	Salanda(Gümüşkent)		Mustafa	Hüseyin	Hanife	1309	Fatma zevi	4.Seyyar Hastanesi		
116	2379	Göstesin(Ovaören)		Hasan	İbrahim			Bekar	1.Dünya S/1.Muhafız. Bölüğü	21 K.Sani 331	
117	2383/536	Cami-i Atik		Mehmet Efendi	Hacı Hasan		1308	Bekar	1.Dünya S./Kafkas Cep./17.Seyyar Hastanesi	22 Ağustos 332	24
118	2385	Salanda(Gümüşkent)		Zekeriya	Mustafa	Fatiş	1312	Bekar	1.Dünya S./2.Ordu Seyyar Hastanesi	28 Ağustos 332	20
119	2394	Kuyulukışla		Mahmut	İbrahim	Zeynep	1314	Bekar	1.Dünya S./Ergani Askeri Hastanesi	17 T.Evvel 332	18
120	2395	Sivasa(Gökçetoprak)	Çakıroğullarından	Necip	Ahmet		1302		1.Dünya S./Haydarpaşa Hastanesi	21 ? 332	30
121	2397	Karacaşar	Karaboğaoğullarından	Osman	Halil İbrahim	Fatıma	1310	Bekar	1.Dünya S./Garzan Hastanesi	3 Ağustos 332	32
122	2399	Dadağı		Yusuf	Osman	Fatıma	1311	Bekar	1.Dünya S./Bağdat Hastanesi	5 K.Evvel 332	21
123	2400	Alemli		Ahmet	Hızır		1314	Bekar	1.Dünya S./Merkez Hastanesi	9 K.Evvel 332	18
124	2401	Fakıuşağı	Şakiroğullarından	Ömer		Meryem		Bekar	1.Dünya S./Eskişehir Hastanesi	8 Şubat 331	

S. NO	MÜT.NO	KÖY VE MAHALLESİ	LAKAP	ADI	BABASI	ANNESİ	DOĞUM TARİHİ	MEDENİ DURUMU	ŞEHİT OLDUĞU YER	ŞEHİT OLDUĞU TARİH	YAŞI
125	2402	Çerdiğin(Emmiler)		Hüseyin	Sadık	Havva	1299	Fatima zevci	Balkan Harbi/Arapsun Mah.Şer.İl.Muc.	31 Mart 332	33
126	2353	Göstesin(Ovaören)	İshakoğullarından	Hasan	İshak	Meryem	1313	Bekar	1.Dünya S./Urfa Hastanesi	24 Ağustos 332	19
127	2354	Göstesin(Ovaören)		Ahmet	Kadir	Şerife	1312	Bekar	1.Dünya S./Urfa Hastanesi	1332	20
128	2356	Büyükkışla		Osman	Hasan				1.Dünya S./Cezire	5 Mart 332	
129	2357	Sarılar		Bekir	Recep	Hatice	1313	Bekar	1.Dünya S./Urfa Hastanesi	29 Ağustos 332	19
130	2358	Kazıklı(Yeşilli)		İbrahim	Halil	Döne	1313	Bekar	1.Dünya S./Urfa Hastanesi	28 Ağustos 332	19
131	2359	Karaburna		Seyit Ahmet	Mehmet	Zeynep	1311	Zeynep zevci	1.Dünya S./Bağdat Hastanesi	10 Ağustos 332	21
132	2368	Barak	Çakıroğullarından	Musa	Veli	Fatıma	1296	Sare zevci	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	17 Haziran 331	35
133	2369	Cumali		Musa	Osman		1305	Yeter zevci	1.Dünya S./Sahra Harbi	17 Haziran 331	26
134	3305	Sarılar	Acaroğullarından	Mustafa	Ali	Emine	1309	Bekar	Tuzla Hastanesi	29 K.Evvel 335	26
135	3306	Sarılar	Hacısayidoğullarından	Ahmet Çavuş	Ahmet	Emine	1310	Bekar	İstiklal Harbi/Selimiye Hastanesi	31 K.Evvel 335	25
136	3008	Salanda(Gümüşkent)		Ahmet Şevket	Ahmet				Balkan Harbi/Arapsun Mah.Şer.İl.Muc.	1 Mart 328	
137	3014	Kazıklı(Yeşilli)		Mehmet	Hüseyin	Emine	1293	Döndü zevci	1.Dünya S./Halepmecidiye Hastanesi	2 K.Evvel 333	40
138	3016	Hıdırlı		Süleyman	Mustafa	Fatıma	1310	Hatice zevci	1.Dünya S./Fenerbahçe Hastanesi	23 K.Evvel 333	23
139	3021	Hacılar		İbrahim	Mustafa		1310		1.Dünya S./Haydarpaşa Hastanesi		
140	3023	Kuyulu		Ahmet	İsmail		1310		1.Dünya S./....	12 ? 332	22
141	69	Deller-i Atik (Eskiyaılacık)		Harun	Yahya	Rukiye	1315	Bekar	/Arapsun Mah.Şer.İl.Muc.	4 Aralık 1900	24
142	4789/521	Barak	Kocayusufoğullarından	Mahmut	Yusuf	Döndü	1314	Bekar	1.Dünya S./Filistin Cep.		

S. NO	MÜT.NO	KÖY VE MAHALLESİ	LAKAP	ADI	BABASI	ANNESİ	DOĞUM TARİHİ	MEDENİ DURUMU	ŞEHİT OLDUĞU YER	ŞEHİT OLDUĞU TARİH	YAŞI
143	184	Barak		Yusuf	Abdullah	Zeynep	1312	Evli	1.Dünya S./Çanakkale Cep.	1332	20
144	2261	Kuyulukışla		Mehmet	Yaşar Mehmet	Ümmü Gülsüm	1298	Evli	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	25 Haziran 331	33
145	2263	Hacıali		İbrahim	Musa	Aişe	1289	Bekar	1.Dünya S./5.Ordu Hastanesi	19 Mart 332	43
146	2264	Salanda(Gümüşkent)		Arif	Kadir	Fatıma	1310	Bekar	1.Dünya S./Haydarpaşa Hastanesi	10 Nisan 332	22
147	2269	Edikli		Rıza	Süleyman	Hatice	1305		1.Dünya S./....	31 Mart 332	27
148	2181	Sığırlı(Yeşilyurt)		Ahmet	Ömer	Zeynep	1307	Döndü zevci	Balkan Harbi	23 Kasım 1900	21
149	2184	Sivasa(Gökcetoprak)		Mustafa	Halil	Hüsne	1300	Bekar	1.Dünya S./78.Alay 1.Tabur	19 K.Evvel 1331	31
150	2187/557	Salanda(Gümüşkent)		Veli	Ali	Alime	1299	Hatice zevci			
151	2194/431	Sarılar		Ömer	Mustafa	Fatıma	1306	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	7 T.Evvel 331	25
152	2197/548	Dadağı		Ömer	Ali	Fatıma	1307	Elif zevci	1.Dünya S./....	17 Mart 332	25
153	2201/546	Cumali		Osman	İbrahim	Aişe	1303	Hatice zevci	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Keçideresi	3 K.Evvel 331	28
154	3113	Karaburna		Hacı Mehmet	Hacı Ali		1294	Döndü zevci	1.Dünya S./....	9 K.Evvel 332	38
155	3401	Fakıuşağı	Osmanoğlu	Yunus	Osman	Abide	1312	Hacer zevci	1.Dünya S./Irak/Arapsun Mah.Şer.İl.Muc.	1337	25
156	3409	Sarılar		Hasan	Ali	Fatıma	1295	Meryem zevci	1.Dünya S./Irak/Arapsun Mah.Şer.İl.Muc.	1337	42
157	209	Karaburna		Musa	Mehmet	Emine	1307	Sultan zevci	1.Dünya S./Sahra Harbi	20 T.Sani 331	24
158	211	Dadağı		Osman	Hasan	Elif	1305		1.Dünya S./Mekteb-i Harbi Hastanesi	3 K.Evvel 331	26
159	213	Göstesin(Ovaören)		Nuri	Musa	Ümmühan	1293	Bekar	1.Dünya S./Sahra Harbi	22 Haziran 331	38
160	214	Kuyulukışla		Mehmet	Sabri	Fatıma	1291	Şerife/raziye zevci	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Sığındere Hastanesi	3 K.Evvel 331	40

S. NO	MÜT.NO	KÖY VE MAHALLESİ	LAKAP	ADI	BABASI	ANNESİ	DOĞUM TARİHİ	MEDENİ DURUMU	ŞEHİT OLDUĞU YER	ŞEHİT OLDUĞU TARİH	YAŞI
161	218/491	Alkan		Esat	Musa	Meryem	1298	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Anafartalar	19 T.Sani 331	33
162	2109	Karaburna		İbrahim	Mehmet	Emine	1308	Bekar	1.Dünya S./Sahra Harbi	15 Haziran 331	23
163	4737	Cami-i Cedit		Ahmet	Ahmet	Sultan	1299	Taibe zevci	Balkan Harbi/Arapsun Mah.Şer.İl.Muc.	19 Temmuz 338	39
164	4724	Cami-i Cedit			Arif	Fatma	1312	Evli	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Arapsun Mah.Şer.İl.Muc.	24 K.Sani 340	28
165	462	Fakıuşağı	Çolakoğullarından	Abdullah	Alaaddin	Fatma	1312	Saniye zevci	İstiklal Harbi/Sakarya Mey. Muh.	24 Ağustos 337	25
166	463		Tataroğullarından	Mehmet	Hakkı	Hatice	1313	Sabiye zevci	İstiklal Harbi	21 Ağustos 336	23
167	442	Karacaşar	Çopuroğullarından	Talib	Mehmet	Fatma	1319	Bekar			
168	3057	Karaburna		Mehmet	Mustafa	Havva	1307	Fatma zevci	Balkan Harbi	29 Kasım 1900	27
169	101	Barak	Hacıoğullarından	İbrahim	Mehmet	Mercan	1307	Zarife zevci	1.Dünya S./Çanakkale Cep. Mah.Şer.İl.Muc.	1341	34
170	2217	Daşdeller(Yalıntaş)	Hacıraşıtoğullarından	Mehmet	Raşid	Esme	1301	Taibe zevci	1.Dünya S./Hilal-i Ahmer Hastanesi	2 Nisan 1332	31

B. Milli Savunma Bakanlığı Kayıtlarına Göre (Şehitlerimiz Kitabı)nda Tesbit Edilen Şehitlerin Listesi

S. NO	KÖY VE MAHALLESİ	LAKAP	ADI	BABASI	DOĞUM TARİHİ	ŞEHİT OLDUĞU YER	ŞEHİT OLDUĞU TARİH	YAŞI
171	Sarılar	Kartaloğullarından	Hüseyin	Ali Çavuş	1315	İstiklal Harbi	26 Haziran 1922	23
172		Karabekiroğulları	Ahmet	Ali	1298	1.Dünya S./...	5 Nisan 1915	33
173	Tuzköy		Ahmet	Ali	1305	1.Dünya S./Çanakkale Cep.	16 Nisan 1915	26
174			Ahmet	Halil	1308	1.Dünya S./Çanakkale Cep.	28 Mayıs 1915	23
175	Dadağı		Ahmet	İbiş	1309	1.Dünya S./Çanakkale Cep.	2 Temmuz 1915	22
176			Ahmet	Ömer		1.Dünya S./Çanakkale Cep.	16 Nisan 1915	
177			Ahmet	Mehmet	1309	1.Dünya S./Filistin Cep.	27 Ekim 1916	23
178		Haznedaroğulları	Ahmet	Hüseyin	1295	İç İsyanda	10 Nisan 1910	31
179		Alibazoğulları	Ahmet	Ali	1307	İstiklal Harbi/Garp Cep.(B.Taarruz)	28 Ağustos 1922	31
180			Ahmet	Hasan	1303	İstiklal Harbi/Konya Hastanesi	12 Eylül 1922	35
181		Kanberoğulları	Ahmet	Kamber	1316	İstiklal Harbi/Garp Cep. (Eskişehir-Kütahya Muh.)	10 Temmuz 1921	21
182	Tuzköy	Katrancıoğlu	Ahmet	Mustafa	1314	İstiklal Harbi	09 Şubat 1921	23
183	Dadağı	İslamoğullarından	Ahmet	Ömer	1300	İstiklal Harbi/Garp Cep.	26 Haziran 1922	38
184	Tuzköy		Bekir	İbrahim	1294	1.Dünya S./Kafkas Cep.	21 Mayıs 1916	38
185	Göstesin(Ovaören)	Hacımehmedoğulları	Bekir	Kız	1302	İç İsyanda	21 Mayıs 1924	38
186	Göstesin(Ovaören)		Bektaş	Ali	1301	1.Dünya S./Çanakkale Cep.	18 Haziran 1915	30
187	Tuzköy		Davut	Mevlüt	1301	1.Dünya S./Çanakkale Cep.	19 Temmuz 1915	30
188	Kazıklı(Yeşilli)		Deli Osman	Hüseyin	1306	Trablusgarp S.	30 Mart 1911	21

S. NO	KÖY VE MAHALLESİ	LAKAP	ADI	BABASI	DOĞUM TARİHİ	ŞEHİT OLDUĞU YER	ŞEHİT OLDUĞU TARİH	YAŞI
189	Tuzköy	Köseçiktoğulları	Derviş Mehmed	Hasan	1313	İstiklal Harbi/Garp Cephesi	31 Haziran 1922	25
190			Emin	Mehmet	1292	1.Dünya S./Kafkas Cep.	14 Ağustos 1916	40
191	Dadağı		Eyüp	Deli	1308	İstiklal Harbi(Eskişehir-Kütahya Muh.)	14 Temmuz 1921	29
192		Şabanoğulları	Fehmi	Süleyman	1300	1.Dünya S./....	30 Mart 1915	31
193	Arafa(Gümüşyazı)		Gaffar	Eyüp	1307	1.Dünya S./Çanakkale Cep.	15 Ekim 1915	24
194	Eğrikuyu		Hacı Mehmet	Hasan	1304	1.Dünya S./Kafkas Cep.	21 Eylül 1915	27
195			Hacı Mehmet	İbrahim	1301	1.Dünya S./Çanakkale Cep.	16 Mart 1915	30
196			Hacı Mehmet	Hacı Ali	1294	1.Dünya S./Romanya Cep.	15 Ekim 1916	38
197		Delihanoğulları	Halil	Mahmut	1301	1.Dünya S./Çanakkale Cep.	18 Mart 1915	30
198	Salanda(Gümüşkent)		Halil	İdris	1300	1.Dünya S./Çanakkale Cep.	22 Nisan 1915	31
199		Halilkethüda	Halil	Mahmut	1301	1.Dünya S./Çanakkale Cep.	9 Nisan 1915	30
200		Cerihaoğulları	Hasan	Hamit	1302	1.Dünya S./Çanakkale Cep.		
201	Tuzköy	Kurumustafa	Hasan Hüseyin	İbrahim	1296	Balkan Harbi	04 Eylül 1912	32
202			Hurşit	Hüseyin	1307	1.Dünya S./Çanakkale Cep.	26 Ağustos 1915	24
203			Hüseyin	Ali Veli	1295	1.Dünya S./Romanya Cep.	20 Eylül 1916	37
204	Hacılar		Hüseyin	Şaban	1303	1.Dünya S./Çanakkale Cep.	25 Şubat 1915	28
205	Kırıklı(Şahinler)	Kuşgiroğulları	İbrahim	Mehmet	1298	1.Dünya S./Galiçya Cep.	27 Ekim 1916	34
206		Ateş	İbrahim	Halil	1308	İstiklal Harbi/Garp Cep./2. İnönü Muh.	28 Ocak 1921	29
207	Eğrikuyu	Hasanoğullarından	İbrahim	Ali	1300	İstiklal Harbi/Garp Cep.(B.Taarruz)	26 Ağustos 1922	38

S. NO	KÖY VE MAHALLESİ	LAKAP	ADI	BABASI	DOĞUM TARİHİ	ŞEHİT OLDUĞU YER	ŞEHİT OLDUĞU TARİH	YAŞI
208	Salanda(Gümüşkent)	Ateşoğulları	İbrahim	Halil	1301	İstiklal Harbi/Garp Cep.	03 Ekim 1921	36
209	Eğrikuyu	Süleymanoğullarından	İbrahim	Süleyman	1314	İstiklal Harbi/Garp Cep.(Sakarya)	23 Ağustos 1921	23
210	Karacaşar		İsmail	İbrahim	1302	1.Dünya S./Çanakkale Cep.	9 Nisan 1915	29
211	Karacaşar	Eflakoğulları	İsmail	İbrahim	1300	1.Dünya S./Çanakkale Cep.	8 Nisan 1915	31
212	Karacaşar		İsmail	Musa	1294	1.Dünya S./Çanakkale Cep.	27 Şubat 1915	36
213		Numanoğulları	İzzet	Ali	1311	1.Dünya S./Galiçya Cep.	17 Temmuz 1916	21
214	Deller-i Atik (Eskiyaylacık)		Kasım	İbrahim	1311	1.Dünya S./Irak Cep.	31 Kasım 1916	21
215	Dadağı		Kasım	Mehmet	1300	1.Dünya S./Çanakkale Cep.	4 Eylül 1915	31
216			Mehmet	Ahmet	1298	1.Dünya S./Çanakkale Cep.	17 Nisan 1915	33
217			Mehmet	Bekir	1291	1.Dünya S./Romanya Cep.	11 Kasım 1916	41
218	Eğrikuyu	Bektaşoğulları	Mehmet	Hasan	1304	1.Dünya S./Çanakkale Cep.	21 Eylül 1915	27
219			Mehmet	İbrahim	1309	1.Dünya S./Çanakkale Cep.	15 Nisan 1915	22
220			Mehmet	İdris	1298	1.Dünya S./Çanakkale Cep.	19 Nisan 1915	33
221			Mehmet	Kamber	1308	1.Dünya S./Galiçya Cep.	04 Nisan 1916	24
222	Arafa(Gümüşyazı)		Mehmet	Veli	1312	1.Dünya S./Kafkas Cep.	16 Temmuz 1917	21
223		Bozbeyoğullarından	Mehmet	Hacı Mükremin	1309	İstiklal Harbi	0 0 0	
224		Haremoğulları	Mehmet Ali	İbrahim	1298	1.Dünya S./....		
225			Mehmet Emin Efendi	Ahmet Çavuş	1315	İstiklal Harbi	30 Haziran 1921	22
226	Hacılar		Musa	Mehmet	1304	1.Dünya S./Çanakkale Cep.	23 Şubat 1915	27

S. NO	KÖY VE MAHALLESİ	LAKAP	ADI	BABASI	DOĞUM TARİHİ	ŞEHİT OLDUĞU YER	ŞEHİT OLDUĞU TARİH	YAŞI
227	Daşdeller(Yalıntaş)	Kösemahmutoğullarından	Mustafa	Mahmut	0	1.Dünya S./Kafkas Cep.	16 Nisan 1916	
228	Alemli	Zeyneloğulları	Mustafa	İbrahim	1314	İstiklal Harbi(2.İnönü)	28 Mart 1921	23
229	Abuuşağı		Mustafa	Mehmet	1311	İstiklal Harbi/Garp Cep.(B.Taarruz)	07 Eylül 1922	27
230			Numan	Abbas	1306	1.Dünya S./...	28 Mart 1916	26
231			Osman	Durmuş	1306	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	9 Nisan 1915	25
232	Eğrikuyu	Nebi	Osman	Nebi	1286	İç İsyen Sırp-Karadağ	07 Aralık 1896	26
233			Süleyman	Aziz	1296	1.Dünya S./Kafkas Cep.	24 Temmuz 1916	36
234	Karacaşar	Cemaloğullarından	Süleyman	Seyid	0	1.Dünya S./Çanakkale Cep.	25 Mayıs 1915	
235	Salanda(Gümüşkent)	Selimoğullarından	Şakir	Ömer	1290	1.Dünya S./Çanakkale Cep.	14 Ağustos 1915	41
236			Şükrü	Ali	1307	1.Dünya S./Çanakkale Cep.	16 Nisan 1915	24
237			Şükrü	Mehmet	1304	1.Dünya S./Çanakkale Cep.	22 Nisan 1915	27
238	Eğrikuyu		Talib	Necip	1308	1.Dünya S./Irak Cep.	21 Mart 1917	25
239			Veli	Musa	1302	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	17 Nisan 1915	29
240	Daşdeller(Yalıntaş)	Hacıyunusoğulları	Yunus	İbrahim	1310	İstiklal Harbi(B.Taarruz)	29 Eylül 1922	28
241	Daşdeller(Yalıntaş)	Hacıbattaloğullarından	Yunus	İbrahim	1310	İstiklal Harbi/Garp Cep.(B.Taarruz)	28 Ağustos 1922	28
242			Yusuf	Himmet	1310	1.Dünya S./Kafkas Cep.	03 Şubat 1916	22
243	Tuzköy	Kabakçioğulları	Yusuf	Hüseyin	1305	İstiklal Harbi	16 Nisan 1925	36

İKİNCİ BÖLÜM

ŞEHİTLER ÜZERİNE BAZI DEĞERLENDİRMELER

I. ŞEHİTLER ÜZERİNE GENEL DEĞERLENDİRMELER

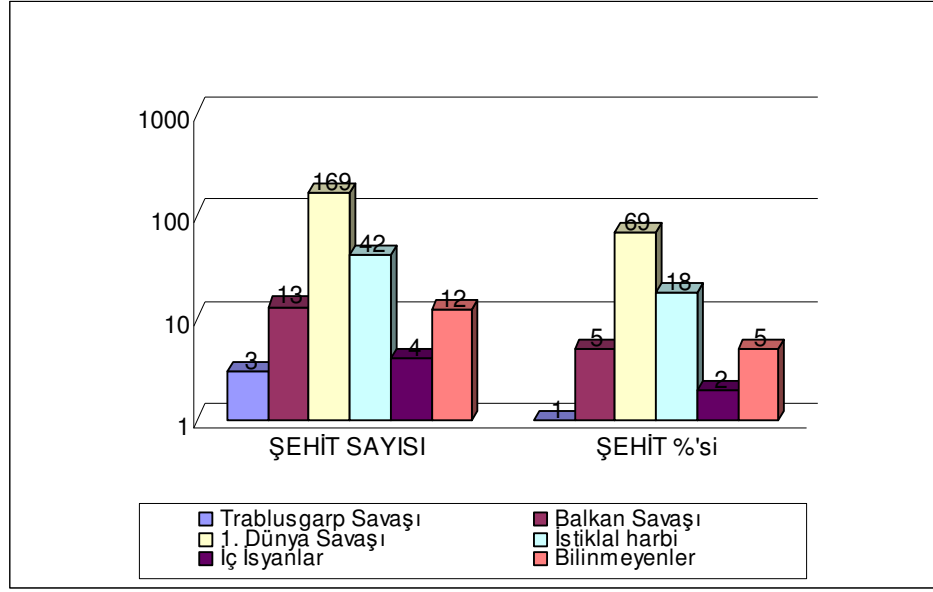
Bu bölümde GVMVD ve M.S.B. Şehitlerimiz kitabında 243 şehit tesbit edilmiş olup. Bu şehitler şehit oldukları savaşı, yaşlara, medeni hallerine, isimlerine, babasıyla aynı ismi taşıyanlar ve yerleşim birimlerine göre tasnif edilerek tablo ve grafikler yardımı ile değerlendirmeye tabi tutulacaktır.

A. Savaşlara Göre Genel Dağılım

GVMVD ve Şehitlerimiz kitabının birlikte değerlendirilmesi sonucunda Trablusgarp Savaşı, Balkan Savaşları, I. Dünya Savaşı, İstiklal Harbi, İç İsyanlar ve Şehit olduğu yeri tesbit edilemeyenler olarak oluşturduğumuz tablo ve grafik (Tablo 1, Grafik 1) olarak gösterilmiştir.

Tablo ve Grafik 1: Şehitlerin Savaşlara Göre Genel Dağılımı

SAVAŞLAR	ŞEHİT SAYISI	ŞEHİT %'si
Trablusgarp Savaşı	3	1
Balkan Savaşı	13	5
I. Dünya Savaşı	169	69
İstiklal harbi	42	18
İç İsyanlar	4	2
Bilinmeyenler	12	5
Genel Toplam	243	100

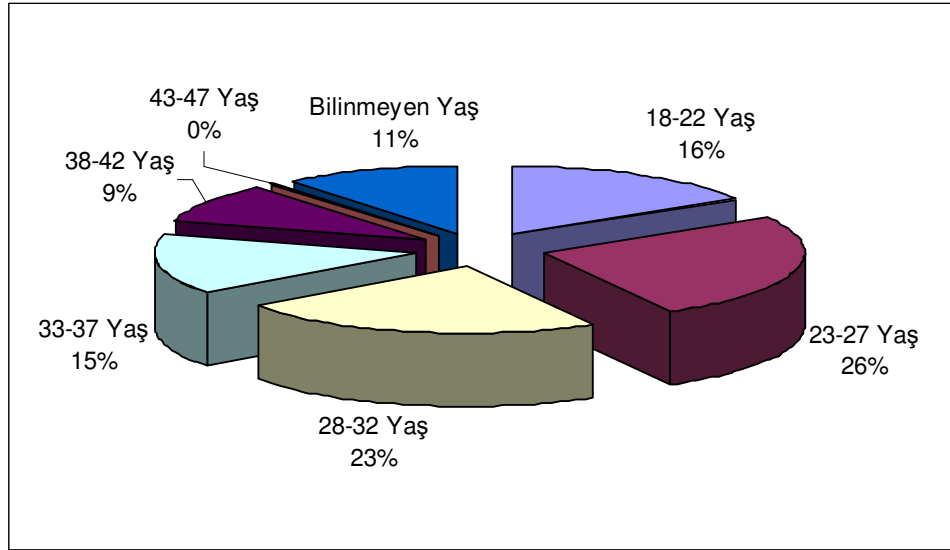
GVMVD ve Şehitlerimiz kitabından tesbit edebildiğimiz toplam 243 şehidin 3'ü Trablusgarp Savaşı'nda 13'ü Balkan Savaşlarında, 169'u I. Dünya Savaşı'nda, 42'si İstiklal Harbi'nde, 4'ü iç isyanlarda ve 12 tanesinde şehit oldukları yer tesbit edilememiştir. Şehitlerimizin savaşımlara göre yüzdelik dilimlerine baktığımızda sırasıyla % 1 Trablusgarp savaşı, % 5 Balkan Savaşı, % 69 I. Dünya Savaşı, % 18 İstiklal Harbi, % 2 iç isyanlarda ve % 5'i ise bilinmeyenler olmak üzere yüzdeliklere ayrılmıştır. Bu tablo ve grafikten de anlaşılacağı üzere Gülşehir vatan savunmasında en fazla şehidi I. Dünya Savaşı, ardından da İstiklal Harbi'nde vermiş olduğunu görmekteyiz.

B. Şehit Oldukları Yaşlara Göre Genel Dağılım

Şehitlerin tamamının yaşlarını grafik yardımıyla şehitleri yaş gruplarına ayırarak incelemeyi uygun gördük. Aşağıdaki tablo 2, grafik 2'den görüleceği üzere şehit yaşlarını 18-22, 23-27, 28-32, 33-37, 38-42, 43-47 olarak gruplandırdık. Buna göre en küçük şehidin I. Dünya Harbi'nde 18 yaşında ve yaş itibarıyla en büyük şehidin ise yine I. Dünya Harbi'nde ve 43 yaşında olduğu görülmüştür. Ayrıca 243 şehitten 26 tanesinin yaşları tesbit edilememiştir. Gruplara göre bir değerlendirme yapılacak olursa, 18-22 yaş aralığında 40, 23-27 yaş aralığında 62, 28-32 yaş aralığında 55, 33-37 yaş aralığında 36, 38-42 yaş aralığında 23, 43-47 yaş aralığında 1, bilinmeyen yaş ise 26 şehit olarak tesbit edilmiştir. Bu yaşlara ait bilgiler tablo 2 ve grafik 2'de ayrıca verilmiştir.

Tablo ve Grafik 2: Şehit Oldukları Yaşlara Göre Genel Dağılım

YAŞ ARALIĞI	SAYISI	%'si
18-22 Yaş	40	16
23-27 Yaş	62	26
28-32 Yaş	55	23
33-37 Yaş	36	15
38-42 Yaş	23	9
43-47 Yaş	1	0.4
Bilinmeyen Yaş	26	11
Genel Toplam	243	100

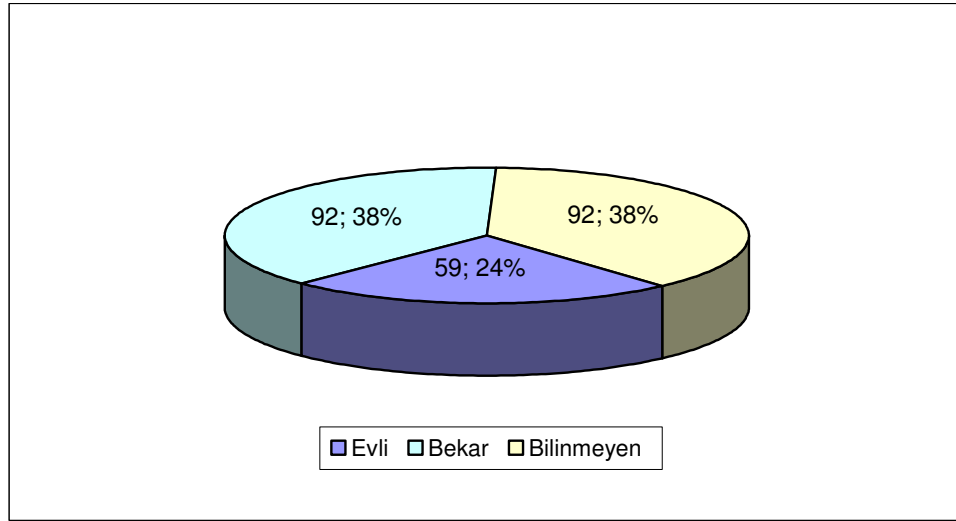

C. Medeni Durumlarına Göre Genel Dağılım

Şehitlerin medeni durumlarını belirlerken Şehitlerimiz kitabındaki bilgilerden şehitlerin medeni durumlarına ait bilgilerin bulunmamasından dolayı bu konuda sadece GVMVD'den faydalanılarak şehitlerin medeni durumlarına ait bilgilerden hareket ederek tablo ve grafiğimizi bu sonuca göre oluşturduk.

Tablo ve Grafik 3: Medeni Durumlarına Göre Genel Dağılım

MEDENİ DURUM	SAYISI	%'si
Evli	59	24
Bekar	92	38
Bilinmeyen	92	38
Genel Toplam	243	100

Tablo ve grafikten de anlaşılacağı üzere GVMVD'den alınan şehitlerin 59'u evli yüzdelik dilimine % 24, bekar olanların sayısı ise 92'dir ve yüzdelik dilimi % 38'dir. Bu sonuca göre baktığımızda evli olanların sayısının az olduğunu görmekteyiz. Bu durumun Osmanlı Devleti'nin Trablusgarp savaşı, Balkan Savaşları I. Dünya Savaşı ve İstiklal Harbi'nin yazıldığı 1912-1922 yıllarını içine alan 10 yıllık savaş dönemiyle ilgili olduğu düşünülebilir.

Şöyle ki tam evleneceği yaşta savaş meydanlarında vatan savunmasına katıldığı için evlenmeye zaman bulamadığı gibi ayrıca şehit olursa belki arkasında gözü yaşlı eş ve yetim evlat bırakmak istemediğindendir. Bu durum ise bir milletin neslinin devamı hususunda endişe verici mahiyettedir.

D. İsimlere Göre Denel Dağılım

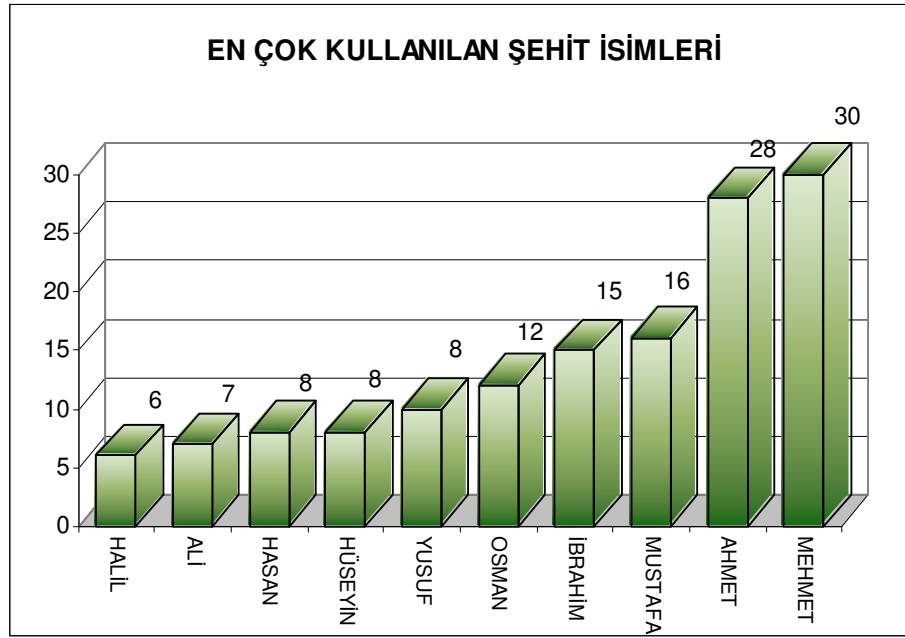
GVMVD ve Şehitlerimiz kitabında tesbit ettiğimiz şehit isimleri tablo halinde aşağıda verilmiştir (Tablo 4).

Tablo 4: Şehit İsimlerinin Genel Dağılım Tablosu

S.No	İSİMLER	SAYISI	S.No	İSİMLER	SAYISI	S.No	İSİMLER	SAYISI
1	-----	1	26	NECİP	1	51	ÖMER	3
2	ABDULLAH	1	27	NUMAN	1	52	RAŞİT	3
3	ALİ OSMAN	1	28	NURİ	1	53	HACI MEHMET	4
4	ARİF	1	29	RECEP	1	54	SÜLEYMAN	4
5	AZİZ	1	30	RIZA	1	55	ŞÜKRÜ	4
6	CUMA	1	31	SALİH	1	56	VELİ	4
7	DAVUT	1	32	SEYİT AHMET	1	57	YUNUS	4
8	DELİ OSMAN	1	33	SEYİT MEHMET	1	58	BEKİR	5
9	DERVİŞ	1	34	ŞAKİR	1	59	İSMAİL	5
10	DERVİŞ MEHMET	1	35	TURAN	1	60	MUSA	5
11	ESAT	1	36	VAHDİ	1	61	HALİL	6
12	EYÜP	1	37	YAHYA	1	62	ALİ	7
13	FEHMİ	1	38	YAKUP	1	63	HASAN	8
14	GAFFAR	1	39	ZEKERİYA	1	64	HÜSEYİN	8
15	HACI AHMET	1	40	AHMET ÇAVUŞ	2	65	YUSUF	8
16	HALİT	1	41	BEKTAŞ	2	66	OSMAN	12
17	HAMDİ	1	42	EMİN	2	67	İBRAHİM	15
18	HARUN	1	43	HURŞİT	2	68	MUSTAFA	16
19	HAYDAR	1	44	KASIM	2	69	AHMET	28
20	İMİRZA	1	45	MEHMET ALİ	2	70	MEHMET	30
21	İZZET	1	46	MEHMET EFENDİ	2			
22	KADRİ	1	47	TALİP	2			
23	MEHMET EMİN	1	48	HABİB	3			
24	MEVLÜT	1	49	HASAN HÜSEYİN	3			
25	MUHSİN	1	50	MAHMUT	3			

İsimler toplumun tercihlerini, değer yargılarını ve hayat felsefesini anlama konusunda ipuçları vermektedir³⁵. 69 tane farklı ismin içinde iki isimli şehitlerin olduğu da görülmektedir. Bunlara baktığımızda Seyit Mehmet, Seyit Ahmet, Derviş Mehmet, Mehmet Emin, Hasan Hüseyin, Ali Osman olarak tesbit ettiklerimizdir. 69 farklı isimden en fazla kullanılan 10 ismi grafik halinde aşağıda verilmiştir.

Grafik 4: En Fazla Görülen Şehit İsimlerinin Dağılımı

Yukarıdaki grafiğe göre en fazla Mehmet ismine rastlamaktayız. Mehmet isminin ise peygamberimizin Muhammed isminden geldiği ayrıca Mehmetcik olarak da Türk askeri için sevgi hitabı olarak kullanıldığı³⁶ anlaşılmaktadır. Tesbit edebildiğimiz kadarıyla 30 tane Mehmet ismi bulunmaktadır. Mehmet isminden sonra ise Ahmet, Mustafa, İbrahim, Osman, Yusuf, Hüseyin, Hasan, Ali ve Halil gibi şehit isimlerinin sık kullanıldığını görmekteyiz.

Şehit isimleri ile ilgili bir başka husus da babası ile aynı ismi taşıyan Şehitler konusudur. Türk milletinde günümüze göre geleneklerin ağır bastığı ve büyük aile yapısının yaygın olduğu 1912-1922 dönemlerinde çocuğa isim verme hususunda dedenin

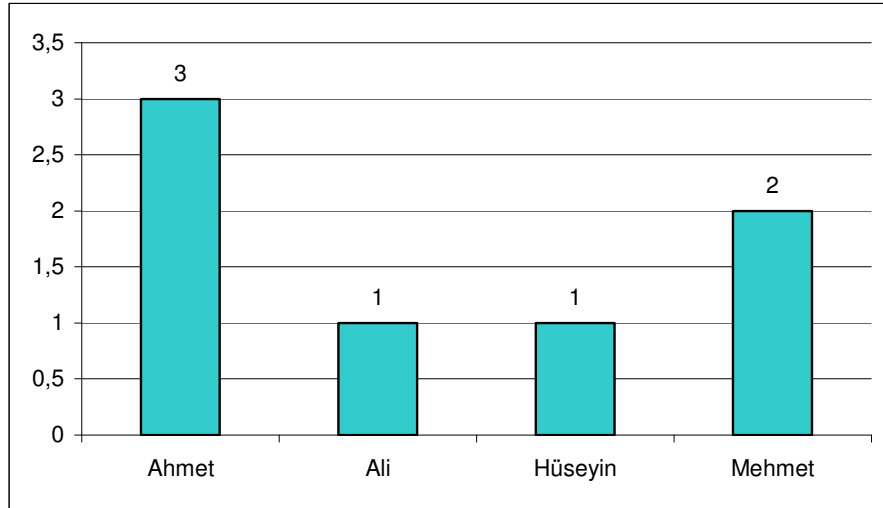
³⁵ Nuri Köstüklü, "Metod ve Kaynak Meselesi", s. 208-209.

³⁶ D. Mehmet Doğan, **Büyük Türkçe Sözlük**, Pınar Yayınları, İstanbul 2005, s. 756-757.

ve ninenin söz sahibi olduğu veya anne ve baba isminden çok dede ve ninenin ismi verildiğinden eğer bir çocuğa babasının ismi verilmiş ise genellikle çocuk doğmadan babası ölmüş ise babasının hatırasını yaşatmak için aynı isim çocuğa verilir. İncelediğimiz dönemin Türk milleti için savaş yılları olduğu göz önüne alınırsa şehitlerin babaları da büyük ihtimalle savaşlarda şehit olmuşlardır. Bu nedenle babasıyla aynı adı taşıyan bu şehitlere “Şehit oğlu şehit” demek yanlış olmayacaktır³⁷. GVMVD ve Şehitlerimiz kitabında yaptığımız çalışma sonucu babasıyla aynı adı taşıyan 7 şehit tesbit ettik. 4 farklı isim taşıyan “şehit oğlu şehit” içerisinde 3 şehitle Ahmet ismi ilk sırada gelmektedir. Bu ismi 2 şehitle Mehmet ve 1 şehitle Ali ve Hüseyin takip etmektedir (Bkz. Tablo ve Grafik 5).

Tablo ve Grafik 5: Babasıyla Aynı İsmi Taşıyan Şehitlerin Genel Dağılımı

İSİMLER	SAYISI
Ahmet	3
Ali	1
Hüseyin	1
Mehmet	2

E. Yerleşim Yerlerine Göre Şehitlerin Genel Dağılımı

Gülşehir’in, BalkanHarbi, I. Dünya Savaşı ve İstiklal Harbi’ndeki şehitlerini incelerken sözkonusu dönem olan 1912-1922 tarihleri arasında Gülşehir’in idari yapısının

³⁷ Nuri Köstüklü, “Metod ve Kaynak Meselesi”, s. 209-210.

bugünkünden çok farklı olduğunu tesbit etmiş bulunmaktayız. Bugünkü idari yapılanmada Avanos, Hacıbektaş ve Aksaray’ın idari yapısı içinde olan yerleşim birimlerinin sözkonusu dönemde Gülşehir’e bağlı yerleşim birimleri olduğu anlaşılmaktadır³⁸. Bundan dolayı biz de bu yerleşim birimlerinin söz konusu dönemdeki şehitlerini Gülşehir’in şehitleri içinde değerlendirmeye tabi tuttuk (Bkz. Tablo 6).

Tablo 6: Şehitlerin Yerleşim Yerlerine Göre Dağılımı

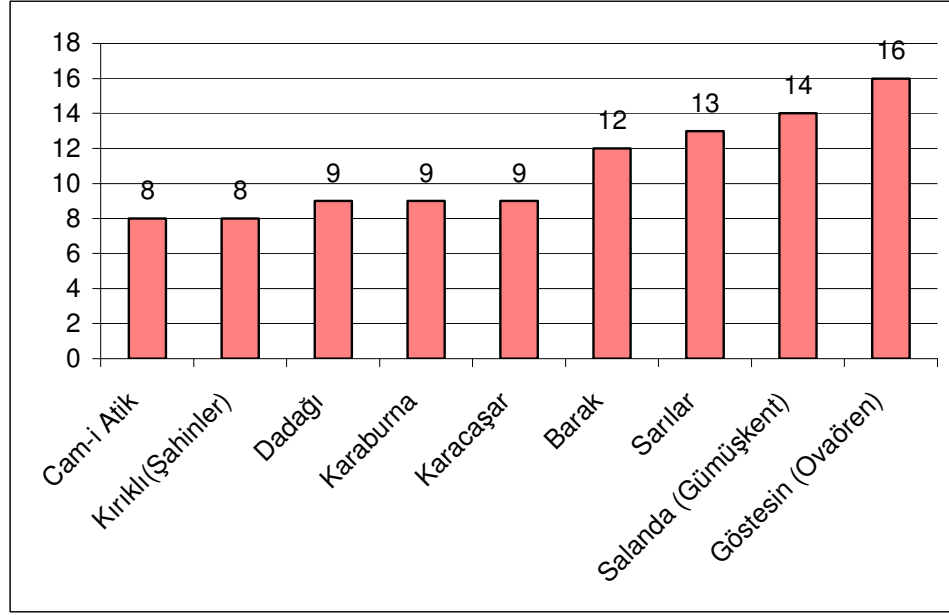
S.No	İSİMLER	SAYISI	S.No	İSİMLER	SAYISI
1	Açıkağıl	1	26	Gülkışla	1
2	Arapkir	1	27	Hacıali	1
4	Cemel	1	28	Hıdırlı	1
5	Cırıklar	1	29	Kulukgöynük	1
6	Abuuşağı	2	30	Kuyulu	1
7	Cumali	2	31	Orhanlı	1
8	Çatin	2	32	Tepeköy	1
9	Edikli	2	33	Terlemez	1
10	Deller-i Atik(Eskiyaylacık)	3	34	Sığırlı	2
11	Arafa(Gümüşyazı)	4	35	Yüksekli	2
12	Dadasun	4	36	Kazıklı(Yeşilli)	3
13	Deller-i Cedid	4	37	Hacılar	4
14	Fakıuşağı	4	38	Kuyulukışla	4
15	Alemli	6	39	Sivasa	4
16	Alkan	6	40	Tuzköy	7
17	Büyükkışla	6	41	Kırıklı(Şahinler)	8
18	Çerdiğin(Emmiler)	6	42	Karaburna	9
19	Daşdeller(Yalıntaş)	6	43	Karacaşar	9
20	Eğrikuyu	6	44	Sarılar	13
21	Cami-i Cedid	7	45	Salanda(Gümüşkent)	14
22	Cami-i Atik	8	46	Bilinmeyen	37
23	Dadağı	9	47	Genel Toplam	243
24	Barak	12			
25	Göstesin(Ovaören)	16			

Bu şehitlerden 37’sinin yerleşim yeri tesbit edilememiştir. Yerleşim yeri tesbit edilenlerden en fazla şehidi 16 şehitle Göstesin (Ovaören) köyünün verdiğini bunu sırası

³⁸ GVMVD

ile Salanda (Gümüşkent) 14, Sarılar 13, Barak 12, Dadağı, Karaburna ve Karacaşar'ın da 9'ar şehitle takip ettiğini tesbit etmiş bulunmaktayız. Bu hususta hazırlamış olduğumuz grafik (bu grafikte 8 ve daha fazla şehit veren yerleşim birimleri) aşağıya çıkarılmıştır (Bkz. Grafik 6).

Grafik 6: En Çok Şehir Veren Yerleşim Yerleri Dağılım Grafiği

II. BALKAN SAVAŞI'NDA ŞEHİT OLANLAR

A. Balkan Savaşı'nın Türk Tarihindeki Yeri ve Önemi

Balkanlar Batı'nın ekonomik siyasi ve dînî ihtiraslarının karışımı olarak ortaya attıkları şark politikasının halkalarından bir tanesidir³⁹. Osmanlı Devleti'nin milliyetçilik düşüncelerinin yayılmasını kontrol edemediği Balkan Yarımadası toprakları için Rusya ve Avusturya Arap Yarımadası ve Ortadoğu toprakları için İngiltere. Fransa, İtalya ve Almanya Boğazlar için ise İngiltere ve Rusya'nın daha fazla pay kapma sahaları bu dönemin mücadelelerini belirleyici unsurlarının en önünde yer almıştır⁴⁰.

³⁹ Doğuştan Günümüze Büyük İslam Tarihi, C. 12, Çağ Yayınları, İstanbul 1998, s. 162.

⁴⁰ Türkiye Cumhuriyeti Tarihi I, Atatürk Araştırma Araştırma Merkezi, Ankara 2002, s. 47.

Batılılar ve Balkan devletleri Türkleri Asya'ya sürme konusunda ittifak halinde idiler Fakat mirası paylaşma hususunda hemfikir değildiler. Hele paylaşılacak bölgenin etnik ve dini yapısının karmaşık olması ve herkesin buraya göz koyması durumu daha da güçleştiriyordu. Balkan devletleri arasındaki ayrılıklara ve çıkar hesaplarına rağmen Osmanlı Devleti'nin büyük bunalımlarla uğraşması Trablusgarp Savaşı'na girmesiyle askeri ve mali yönlerden zor duruma düşmesi ve Rusya'nın öncülüğünde Balkanlarda birliğin kurulması bu bölgede kontrolün Osmanlı Devleti'nin elinden çıktığını göstermektedir.

II. Abdulhamid'in Balkan Devletlerinin Babîâli'ye karşı ittifaklarını önlemesi büyük devletler arasındaki rekabeti iyi kullanması ve diplomasi usullerine riayet etmesi gibi hususlar yanında büyük devletlerin iki zıt kutba ayrılması ve nihayet bir cihan harbinin çıkmasından çekinmeleri, Balkanların elden çıkmasını geciktirmiştir⁴¹.

Ancak daha sonraki gelişmeler Rus diplomasisinin eseri olarak Balkan Birliğinin kurulmasını engelleyememiştir. Balkan devletleri kendi aralarında birlik andlaşmaları yaptıktan ve savaş hazırlıklarını da tamamladıktan sonra 1912 yılı sonbahar aylarında Osmanlı Devleti'ne karşı harekete geçmeye karar verdiler⁴².

Balkanlarda meydana gelen gelişmeler karşısında Osmanlı Devleti iç çekişmelerden parti mücadelelerinden ve diğer nedenlerden doğan önemli bunalımlarla uğraşmaktaydı. Bu nedenle de Balkanlarda meydana gelen kritik durumu değerlendiremedi. Hatta aleyhine yapılan antlaşmalardan ve kurulan birlikten haberi bile olmadı. Öyleki İttihat ve Terakki iktidarının Dışişleri Bakanı Asım Bey 15 Temmuz 1912'de Mebusan Meclisi'nde yaptığı konuşmada "Balkanlarda vicdanım kadar eminim" diyebilecek kadar olaylardan habersizdi⁴³. Halbuki Asım Bey daha önce Sofya elçiliği yapmış⁴⁴ Balkanlardaki gelişmelerden hele Osmanlı'nın aleyhine olan gelişmelerde devletin görevlisinin haberdar olmaması düşünülemez. Balkan devletleri savaş için hazırlıklar yaparken Osmanlı Devleti 1912'de 65.000 civarında eğitimli askerinin terhis edilmesine karar vermiştir. Görülüyor ki Osmanlı Hükümeti 1912 yaz aylarında bile Balkanlardaki durumu bütün açıklığıyla görüp gerekli önlemleri zamanında alamamıştır. Balkan devletleri Osmanlı Devleti'nin bu durumundan da yararlanarak, yoğun bir çalışmayla savaş hazırlıklarını tamamlamıştır.

⁴¹ Doğuştan Günümüze Büyük İslam Tarihi, s. 163.

⁴² Rıfat Uçarol, *Siyasi Tarih (1789-1994)*, Filiz Kitabevi, İstanbul 1995, s. 432.

⁴³ Rıfat Uçarol, *a.g.e.*, s. 434.

⁴⁴ Nuri Köstüklü *Vatan Savunmasında*, s. 25.

Nitekim Balkan Birliđi; Osmanlı Devleti'nin Trablusgarp Savaşı ile uğradığı maddi ve manevi kayıplardan Yemen ve Arnavutluk gibi iç isyanlardan ve parti kavgalarından zor duruma düşmüş olmasından yararlanarak harekete geçme anının geldiğine karar vermiş ve Karadağ'ın 8 Ekim 1912'de Osmanlı Devleti'ne karşı savaş ilanı ile Balkan Savaşları başlamış ardından 17 Ekim'de Sırbistan ve Bulgaristan ve 15 Ekim'de de Yunanistan'ın savaşa girmesiyle dörtlü ittifak Balkanlardaki Türk topraklarını paylaşmak için harekete geçtiler ve yapılan savaşlar neticesinde Osmanlı Devleti Balkan topraklarını kaybetmiştir. 1354 yılında Süleyman Paşa komutasında Rumeli'ye geçen Türkler 5.5 asır bu topraklarda hüküm sürerek kendilerine yurt edinmişlerdi⁴⁵. Ancak Balkan Savaşları ikinci meşrutiyet hareketinin doğurduğu dış gaileler zincirinin son halkası, fakat en şiddetli darbe indiren halkası olmuştur. Bu darbe sadece Osmanlı Devleti üzerinde yaptığı etkilerle kalmayıp Balkanlardaki rekabet ve çatışmaları şiddetlendirmek ve Birinci Dünya savaşı'nın ateşlenmesine gayet müsait bir zemin hazırlamak suretiyle Osmanlı Devleti'nin sonunu da yaklaştırmıştır.

Türklerin Balkanlarda kovulmasıyla sonuçlanan ve dolayısıyla şark meselesi takipçisi emperyalistlerin Anadolu'daki Türk varlığını da tartışmaya açacak gelişmelerin başlangıcı olması bakımından Balkan Savaşları yakun Türk tarihinde fevkalâde önemli bir yere sahiptir⁴⁶.

⁴⁵ **Doğuştan Günümüze Büyük İslam Tarihi**, C. 12, s. 170.

⁴⁶ Nuri Köstüklü, **Vatan Savunmasında Mevlevihaneler**, s. 30.

B. Balkan Savaşı'nda Şehit Olan Gülşehirlilerin Tam Listesi

S.NO	KÖY VE MAHALLESİ	LAKAP	ADI	BABASI	ANNESİ	DOĞUM TARİHİ	MEDENİ DURUMU	ŞEHİT OLDUĞU YER	ŞEHİT OLDUĞU TARİH	YAŞI
1	Cami-i Atik	Velioğlu	Ali	Veli	Halime		Halime zevci	Balkan Harbi	3 Şubat 1339	
2	Deller-i Cedid(Y.Yaylacık)		Osman	Hüseyin	Zeynep	1293	Fatıma zevci	Balkan Harbi	2 T.Sani 328	35
3	Kırıklı(Şahinler)		Ahmet	Ali	Aişe	1304	Elif zevci	Balkan Harbi	15 T.Evvel 328	24
4	Barak	Bozahmetoğullarından	Bekir	Hasan	Urkadın	1292	Aişe zevci	Balkan Harbi/İratlı Muh.	4 328	36
5	Karacaşar		Mustafa	Mehmet Ali	Meryem	1308	Havva zevci	Balkan Harbi/Arapsun Mah.Şer.İl.Muc.		
6	Göstesin(Ovaören)	Hamitoğullarından	Mehmet	Hasan		1313	Arafa zevci	Balkan Harbi/Arapsun Mah.Şer.İl.Muc.	2 K.Sani 338	25
7	Salanda(Gümüşkent)		Halil	İbrahim	Fatıma	1300	Hanife zevci	Balkan Harbi	329	29
8	Çerdiğin(Emmiler)		Hüseyin	Sadık	Havva	1299	Fatıma zevci	Balkan Harbi/Arapsun Mah.Şer.İl.Muc.	31 Mart 332	33
9	Salanda(Gümüşkent)		Ahmet Şevket	Ahmet				Balkan Harbi/Arapsun Mah.Şer.İl.Muc.	1 Mart 328	
10	Sığırlı(Yeşilyurt)		Ahmet	Ömer	Zeynep	1307	Döndü zevci	Balkan Harbi	328	21
11	Cami-i Cedid		Ahmet	Ahmet	Sultan	1299	Taibe zevci	Balkan Harbi/Arapsun Mah.Şer.İl.Muc.	19 Temmuz 338	39
12	Karaburna		Mehmet	Mustafa	Havva	1307	Fatma zevci	Balkan Harbi	334	27
13	Tuzköy	Kurumustafa	Hasan Hüseyin	İbrahim		1296		Balkan Harbi	04 Eylül 1912	32

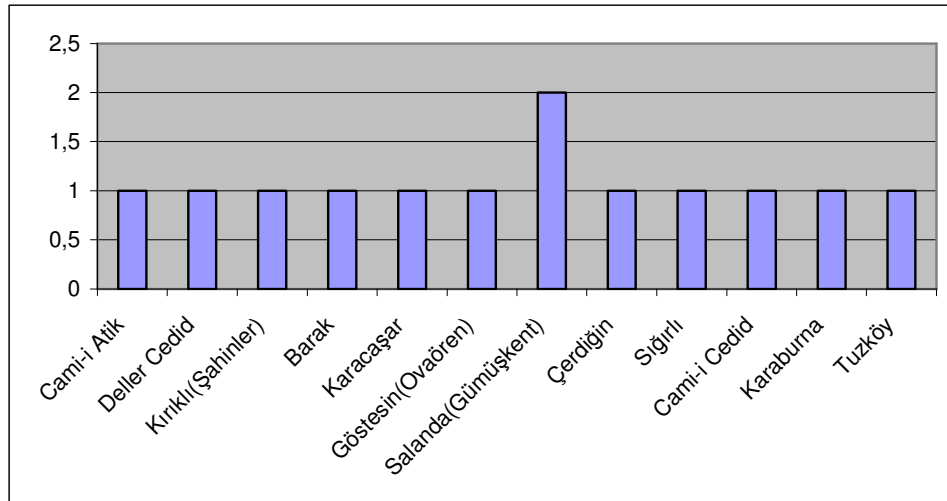
C. Balkan Savaşı Şehitleri Üzerine Bazı Değerlendirmeler

1. Yerleşim Yerlerine Göre Dağılım

Balkan Savaşlarında şehit olan Gülşehirlilerin yerleşim yerlerine baktığımızda toplam 13 şehitten 2 tanesi Salanda (Gümüşkent) kasabasından olup diğer yerleşim birimlerinde ise birer şehidin olduğunu görmekteyiz (Bkz. Tablo 7, Grafik 7).

Tablo ve Grafik 7: Balkan Savaşlarında Şehitlerin Yerleşim Birimlerine Göre Dağılım Tablosu ve Grafiği

YERLEŞİM YERİ	SAYISI
Cami-i Atik	1
Deller-i Cedit	1
Kırıklı(Şahinler)	1
Barak	1
Karacaşar	1
Göstesin(Ovaören)	1
Salanda(Gümüşkent)	2
Çerdiğin	1
Sığırlı	1
Cami-i Cedit	1
Karaburna	1
Tuzköy	1

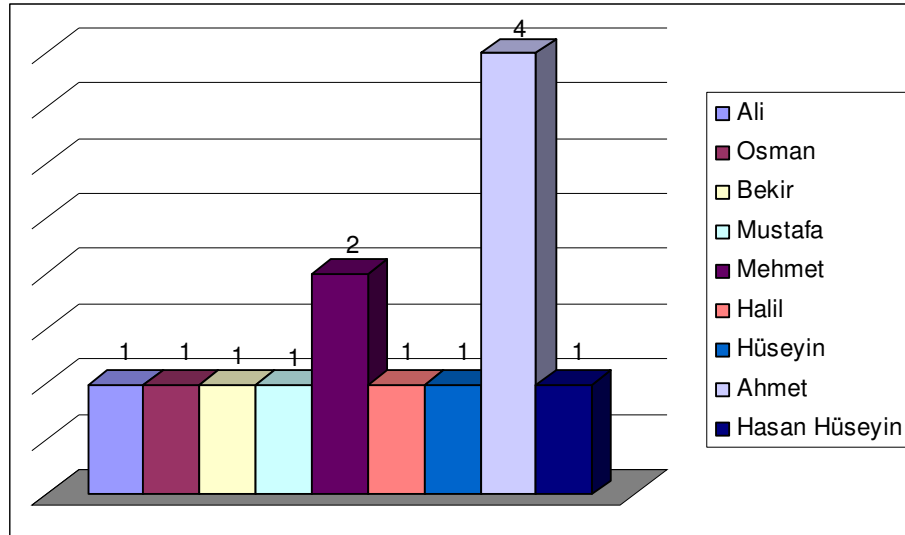

2. İsimlere Göre Dağılım

Balkan Savaşlarında şehit olan 13 şehidin 9 farklı isim taşıdığı tesbit edilmiştir. Bunlardan 4 şehidin ismi Ahmet, 2 tane Mehmet, diğer 7 şehidin ise farklı isimlerde olduğu görülmüştür (Bkz. Tablo 8, Grafik 8)

Tablo ve Grafik 8: Balkan Savaşlarında Şehitlerin İsim Dağılım Tablosu ve Grafiği

İSİMLER	SAYISI
Ali	1
Osman	1
Bekir	1
Mustafa	1
Mehmet	2
Halil	1
Hüseyin	1
Ahmet	4
Hasan Hüseyin	1

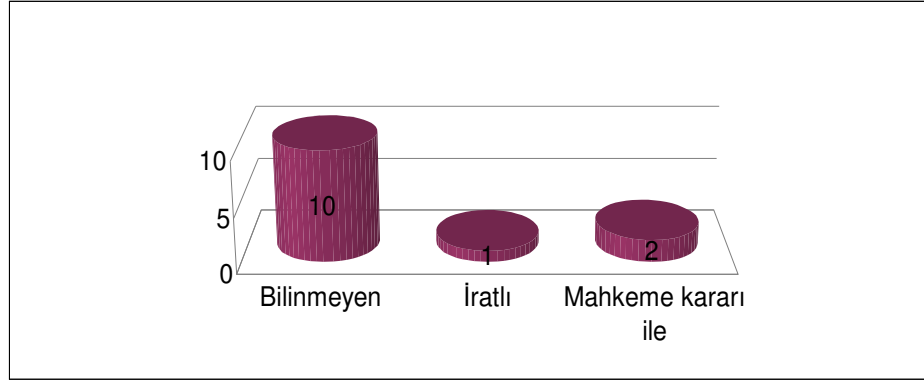
3. Şehadet Yerlerine Göre Dağılım

Balkan Savaşlarında şehit olan 10 şehidin şehadet yeri belirlenememiştir. 2 şehit de o günkü ismi ile Arapsun (Gülşehir) Mahkeme-i Şerîye Mahkemesince Balkan

Savaşlarında şehit olduğuna karar verilmiştir. 1 şehidin ise İratlı'da şehit olduğu tesbit edilmiştir (Bkz. Tablo 9, Grafik 9).

Tablo ve Grafik 9: Balkan Savaşlarında Şehitlerin Şehadet Yerlerine Göre Dağılım Tablosu ve Grafiği

ŞEHİT OLDUĞU YER	SAYISI
Bilinmeyen	10
İratlı	1
Mahkeme kararı ile	2

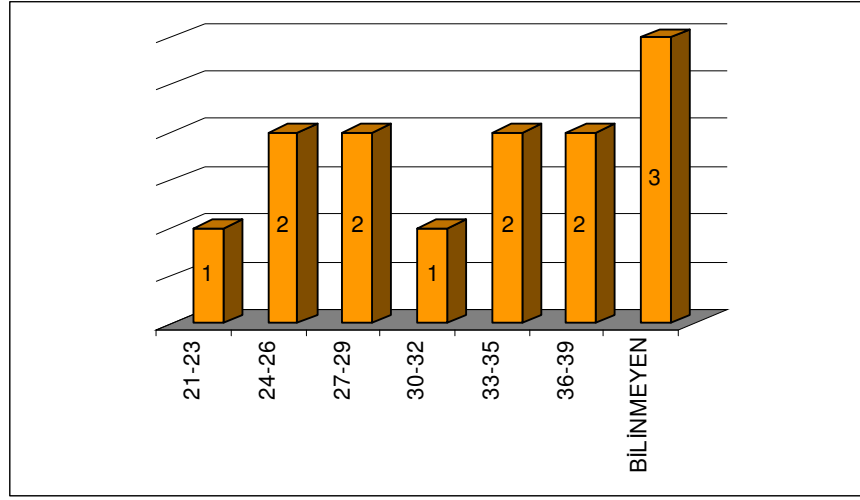

4. Yaş Durumlarına Göre Dağılım

Balkan Savaşı şehitlerinin yaş gruplarını 3'lü dilime göre belirlediğimizde, 2'şer şehit ile 24-26, 27-29, 33-35 ve 36-39 yaş aralığında veya 21-23 ve 30-32 yaş aralığında 1 şehit bulunmaktadır. 3 şehidin ise yaşı tesbit edilememiştir. (Bkz. Tablo 10, Grafik 10).

Tablo ve Grafik 10: Balkan Savaşlarında Şehitlerin Yaşlarına Göre Dağılım Tablosu ve Grafiği

YAŞ ARALIĞI	SAYISI
21-23	1
24-26	2
27-29	2
30-32	1
33-35	2
36-39	2
BİLİNMEYEN	3

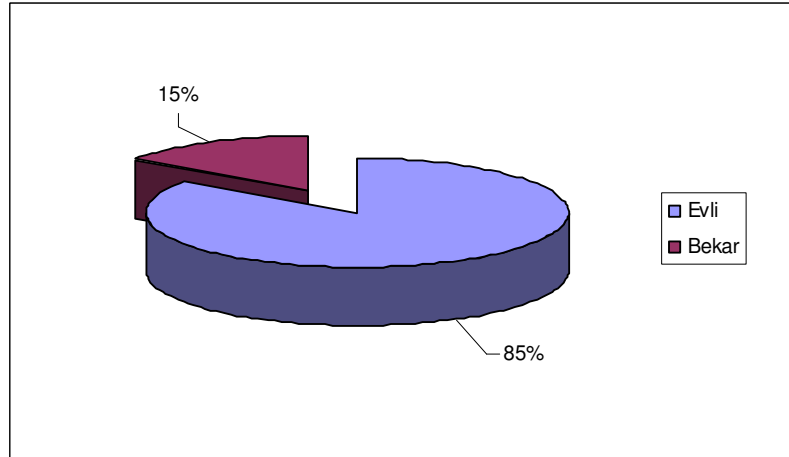

5. Medeni Durumlarına Göre Dağılım

Balkan Savaşlarında şehit olan 13 şehitten 11'inin evli olduğu iki şehidin ise medeni durumları tespit edilememiştir (Bkz. Tablo 11, Grafik 11).

Tablo ve Grafik 11: Balkan Savaşlarında Şehitlerin Medeni Durumlarına Göre Dağılım Tablosu ve Grafiği

MEDENİ DURUMU	SAYISI
Evli	11
Bekar	2

III. BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞINDA ŞEHİD OLANLAR

A. Birinci Dünya Savaşı'nın Türk Tarihindeki Yeri ve Önemi

Birinci Dünya Savaşı 19. yy ile 20. yy başlarında meydana gelen olay ve gelişmelerin bir sonucudur. Bu bakımdan sebeplerini bu dönemde aramak gerekir. Birinci Dünya Savaşı Avrupa'da dört merkezi devlete karşı Avrupa ve diğer kıtalarda bulunan yirmibeş devletin giriştiği o tarihe kadar görülmemiş ilk dünya savaşıdır. I. Dünya Savaşı Avrupa'da ittifak veya merkezi devletler diye adlandırılan Almanya, Avusturya-Macaristan, Osmanlı Devleti ile İtilaf devletleri diye adlandırılan İngiltere, Fransa, Rusya ve ABD önderliğindeki diğer başka devletler arasında gerçekleşmiştir.

I. Dünya Savaşı'nın genel ve özel olmak üzere iki nedeni vardır.

Genel Nedenler:

Fransız ihtilalinin getirmiş olduğu milliyetçilik düşüncesi özellikle 20. yüzyılın başlarında etkisini göstermiştir.

19. yüzyıl içinde önem kazanmış diğer bir gelişme de sanayileşmedir. Sanayileşme sonucu sömürgecilik ortaya çıkmış ve büyük devletlerin çıkar çatışmaları Afrika ve Uzakdoğu'ya kadar yayılmıştır. Hammadde ve Pazar arayışı hızlanmış bütün devletler sömürge yarışına girmiştir. Bazı devletlerin siyasi birliklerini geç kurmaları blokların ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bloklar hızla silahlanarak yeni bir savaşın ortamını hazırlamıştır.

Özel nedenler ise:

Devletlerin izledikleri politikalar ve çeşitli çıkarlar özellikle bu devletleri karşı karşıya getirmiştir. Rekabet ittifak ve itilaf devletleri arasında meydana gelmiştir. Özellikle İngiltere ile almanya arasındaki ekonomik rekabet, Fransa'nın Almanya'ya kaptırdığı Alsoce-Loren bölgesini geri almak istemesi, Rusya'nın panslavizm ilkesi ile, Balkanlarda yayılmak istemesi, İtalya'nın Akdeniz'e hakim olma isteği, Avusturya-Macaristan'ın Balkanlardaki Rus etkisine karşı mücadele etmeleri. Osmanlı Devleti isekaybedilen toprakları geri alma mücadelesi ve Ege'de üstünlük kurularak Yunanistan'ın genişleme

politikası önlenebilirdi. Kazım Karabekir'e göre Enver Paşa Yunanlıların eline geçen adalarımızı geri almak hülyasıyla planlar yaptığını dile getirmektedir⁴⁷.

Avrupa'da meydana gelen bu bloklaşmalar neticesinde taraflar arasında yaşananlar adeta savaşa her geçen gün biraz daha yaklaşıyordu ve nihayet kaçınılmaz olan bu savaş 1914 Temmuz ve Ağustos ayları içinde başlamış ve kısa sürede dünyaya yayılmıştı.

Savaşın başladığı sırada Osmanlı Devleti Trablusgarp ve Balkan Savaşlarından yeni çıkmıştı. Bu savaşlar sonucunda büyük topraklar kaybetmişti. Trablusgarp Savaşı'ndan dolayı Almanya, Balkan savaşlarından dolayı ise İngiltere ve Fransa diplomatik yönden Osmanlı aleyhine çalışmışlardı. Bu durumun vermiş olduğu Avrupa'daki yalnızlıktan kurtulmak isteyen Osmanlı Devleti Almanya'nın saflarında 1. Dünya Savaşı'na 12 Kasım 1914'te girdi ve 14 Kasım 1914'te kutsal cihat ilan etti⁴⁸. Osmanlı Devleti Almanlarla yaptığı müşterek planlarına göre Doğu Anadolu ve Kafkasya üzerinden bir taarruz hareketi başlatacak, Rusya'daki Türkler de ayaklandırılıp Rusya zorlanacaktı. Kafkasya Cephesiyle birlikte Mısır'da İngilizlere karşı harekete geçilerek burada bir cephe açılacaktı. Çanakkale'de herhangi bir taarruz ihtimaline karşı tahkimat yapılarak tedbir alınacaktı. Daha Osmanlı Devleti savaşa girer girmez bu plana karşılık itilaf devletleri de özellikle İngiltere Osmanlı Devleti'nin hassas noktalarından vurmak için önce Güney Irak ve sonra Çanakkale'de iki cephe açtılar. Böylece Osmanlı Devleti daha savaşın başında dört cephede çarpışmak durumunda kalmış ve sonraları bu cehe sayısı gittikçe artmıştır. Osmanlı orduları Birinci Dünya Savaşı'nda Kafkas Cephesi ve Galiçya Cephesi olmak üzere çeşitli cephelerde savaşmak zorunda kaldı. Bu cephelerin çoğunda Osmanlı orduları çoğu zaman müttefiklerinin yükünü hafifletmek amacıyla kullanılmışsa da mevcut imkanlarla en iyilerini yapmaya çalıştılar. Bunun yanında bugün dahi dünya savaş tarihinin önemli konuları arasında yer alan Çanakkale'de işgalcilerin tahminlerini ve planlarını alt üst eden bir Türk destanı yazıldı. Dünya tarihini de etkileyecek olan bu destan ileride Osmanlı çınarından yeni bir Türk devletini çıkaracak olan bir Türk subayı Mustafa Kemal'i dünyaya tanıttı⁴⁹.

⁴⁷ Kazım Karabekir, **Birinci Cihan Harbine Neden Girdik**, Emre Yayınları, İstanbul 1994, C. 1, s. 129.

⁴⁸ Rıfat Uçarol, **a.g.e.**, s. 464.

⁴⁹ Nuri Köstüklü, **Vatan Savunmasında Mevlevihaneler**, s. 64.

I. Dünya Savaşı Osmanlı Devleti'nin dolayısıyla Türklerin Balkanlardan, Ortadoğu'dan, Kafkaslardan tasfiyesi ile sonuçlandı. Mondros Mütarekesi ve arkasından gelecek olan Sevr'deki hükümler ise Türklere Anadolu'yu bile çok görüyordu. Sıra “Şark Meselesi”nin nihai hedefini gerçekleştirmeye bir başka ifade ile Anadolu'da Türk siyasi hakimiyetine son vermeye gelmişti. Bu amaçla Anadolu emperyalistler arasında yavaş yavaş parselleniyordu. Türk milleti hem içeriden hem de dışarıdan kuşatma altına alınıyordu⁵⁰. Osmanlı saltanadı da I. Dünya Savaşı'yla beraber iktidarını kaybetmiş ve tarihe karışmıştır. 1299 yılında Osman Gazi ile başlayan saltanat 1 Kasım 1922 tarihinde Büyük Millet Meclisi'nin aldığı kararla kaldırılmış ve yerine 29 Ekim 1923'te Cumhuriyet ilan edilmiştir⁵¹.

⁵⁰ Nuri Köstüklü, **Vatan Savunmasında Mevlevihaneler**, s. 124.

⁵¹ **Türkiye Cumhuriyeti Tarihi I**, s. 123.

B. Birinci Dünya Savaşı'nda Şehit Olan Gülşehirlilerin Tam Listesi

S. NO	MÜT. NO	KÖY VE MAHALLESİ	LAKAP	ADI	BABASI	ANNESİ	DOĞUM TARİHİ	MEDENİ DURUMU	ŞEHİT OLDUĞU YER	ŞEHİT OLDUĞU TARİH	YAŞI
1	2732	Göstesin(Ovaören)	Onbaşıoğullarından	Raşid	Mehmet	Meryem	1314	Fatma zevci	1.Dünya S./Irak Cep.	14 ? 332	26
8	2139	Cami-i Atik	Fazilet Mustafaoğullarından	Osman	Mustafa	Adile	1304	Fatma zevci	1.Dünya S./Hama Harbi	9 K.Evvel 331	27
9	2140	Cami-i Atik	Mustafaoğlu	İbrahim	Mustafa		1293	Hatice zevci	1.Dünya S./Hama Harbi	5 K.Sani 331	38
10	2142	Barak	-	Haydar	Muharrem	Aişe	1303	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	19 K.Evvel 331	28
11	2144	Dadasun		Mustafa	Sabri	Şerife	1294	Rabia zevci	1.Dünya S./Meydan Harbi	29 Temmuz 331	37
13	2146	Çerdiğin(Emmiler)		Ali	Ahmet	Raziye	1302	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Teryandafil Çiftliği	17 Haziran 331	29
14	2149	Arapkir		Mustafa	Sabri	Kiraz	1299	Aişe zevci	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Meydan Harbi	3 Temmuz 331	32
15	3339	Salanda(Gümüşkent)	İdris Oğlu	Mehmet	İdris	Ümmügülsüm	1298	Esman zevci	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	16 Haziran 331	33
17	3298	Göstesin(Ovaören)		Mehmet	Fevzi	Mihri	1308	Bekar	1.Dünya S./Galiçya Cep.	4 Eylül 332	24
18	2966	Karacaşar	Mustafaoğlu	Hamdi	Mustafa	Fatıma	1312	Bekar	1.Dünya S./Fırka 14.Blk.Hastanesi.	6 K.Evvel 332	20
26	2862	<i>Sarılar</i>	Hacıoğlu	Mehmet	Veli	Havva	1310	Havva zevci	1.Dünya S./Irak Cep./Felahiye	16 Mayıs 332	22
27	<i>3045/489</i>	<i>Cami-i Cedid</i>	<i>Mehmetoğlu</i>	<i>Emin</i>	<i>Şevki Mehmet</i>	<i>Aişe</i>	<i>1290</i>		<i>1.Dünya S./Irak Cep.</i>	<i>332</i>	<i>42</i>
29	2153	Alkan		Ali	Veli	Elif	1300	Zeynep zevci	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Sığındere	29 K.Sani 331	31
30	2295	Büyükkışla		Osman	Hasan		1308	Bekar	1.Dünya S./Karahisar Muh.	5 Mart 331	23
31	2059	Barak	Kocagözoğullarından	İsmail	Ahmet		1309		1.Dünya S./....	332	23
32	2528	Cami-i Cedid	Mustafaoğlu	Osman	Mustafa	Aişe	1312	Bekar	1.Dünya S./....	16 Temmuz 332	20
33	<i>2687/550</i>	<i>Çerdiğin(Emmiler)</i>		<i>Seyit Mehmet</i>	<i>Ömer</i>		<i>1304</i>		<i>1.Dünya S./Irak Cep./Felahiye</i>	<i>22 K.Sani 332</i>	<i>28</i>
35	1942	Çerdiğin(Emmiler)		Mehmet	Bekir	Urhuş	1306	Aişe zevci	1.Dünya S./Sahra Harbi	16 Mart 330	24

S. NO	MÜT. NO	KÖY VE MAHALLESİ	LAKAP	ADI	BABASI	ANNESİ	DOĞUM TARİHİ	MEDENİ DURUMU	ŞEHİT OLDUĞU YER	ŞEHİT OLDUĞU TARİH	YAŞI
38	1974/593	Karaburna	Hacıömeroğullarından	Muhsin	Hacı Ömer	Fadime	1300	Fatma zevci	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Arıburnu	18 Nisan 331	31
39	1977	Göstesin(Ovaören)	Sarıoğullarından	Musa	Nebi		1308		1.Dünya S./Sahra Harbi	2 Mayıs 331	23
43	1924/510	Kırıklı(Şahinler)	Kösebekiroğullarından	İbrahim	Mehmet		1298		1.Dünya S./Meydan Harbi	27 K.Evvel 332	34
44	2913	Sivasa(Gökcetoprak)	Odacıoğullarından	Mehmet	Mustafa		1314		1.Dünya S./Meydan Harbi	23 333	19
45	520	Karaburna	Hacımemişoğlu	Ali	Hacımemiş	Havva	1299	Huri zevci	1.Dünya S./Irak Cep./Kutrul Amare	334	35
46	521	Karaburna	Numanoğlu	Hasan	Numan	Ümmü	1294	Zeynep zevci	1.Dünya S./Irak Cep./Kutrul Amare	334	40
47	523	Karaburna	Mollaosmanoğlu	Raşid	Mollaosman	Mihri	1315	Döndü zevci	1.Dünya S./Irak Cep./Kutrul Amare	334	19
49	3258	Büyükkışla	Topakoğullarından	Habib	Ömer	Emine	1308	Bekar	1.Dünya S./Meydan Harbi	28 T.Sani 332	24
50	3260	Çatin	Samancıoğullarından	Derviş	Halil	Döndü	1310	Döndü zevci	1.Dünya S./Felahiye Hastanesi	7 Şubat 332	22
51	3271	Fakıuşağı		Hasan	Cafer	Döne	1313		1.Dünya S./....	5 Şubat 332	19
54	/540	Alemli	Bekiroğullarından	Mustafa	Bekir	Aişe	1300		1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	28 Temmuz 331	31
55		Sığırlı(Yeşilyurt)	İbrahimoğullarından	Hacı Ahmet	İbrahim	Fatma	1302	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Arıburnu	16 Mayıs 331	29
56		Daşdeller(Yalıntaş)		Hasan Hüseyin	İlyas		1292	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Teryandafil Çiftliği	16 Haziran 331	39
57	/549	Kırıklı(Şahinler)	Bozmehmetoğulları	Recep	Nasuh	Ümmü Gülsüm	1302	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	9 Haziran 331	29
58		Sarılar	Halilbeyoğullarından	Mahmut	Halil	Ümüş	1302	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	8 Haziran 331	29
59		Cami-i Cedid		Ahmet	Ömer		1306	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	16 Haziran 331	25
60		Göstesin(Ovaören)		Halit	Mustafa	Fatıma	1299	Bekar	1.Dünya S./Sahra Harbi	19 Mart 331	32
61		Cami-i Cedid	Küçükimamoğullarından	Şükrü	Mehmet	Fatıma		Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	331	
62	1978	Deller-i Cedid(Y.Yaylacık)	Arapoğullarından	Mustafa	Kara Mehmet	İsmihan	1295	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Arıburnu	6 Mayıs 331	36

S. NO	MÜT. NO	KÖY VE MAHALLESİ	LAKAP	ADI	BABASI	ANNESİ	DOĞUM TARİHİ	MEDENİ DURUMU	ŞEHİT OLDUĞU YER	ŞEHİT OLDUĞU TARİH	YAŞI
63	1986	Gülkişla	Sarioğullarından	Turan	Musa	Ümmü Gülsüm	1297	Bekar	1.Dünya S./Sahra Harbi	20 Mayıs 331	34
64	1987	Alemli	Bekiroğlu	Ali	Bekir	Aişe	1294	Bekar	1.Dünya S./Sahra Harbi	20 Mayıs 331	37
65	1990	Arafa(Gümüşyazı)	Mehmetoğlu	Ahmet	Mehmet			Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Sığındere	28 Mayıs 331	
66	1991	Deller-i Cedid(Y.Yaylacık)	Selamoğullarından	Veli	Cafer			Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Sığındere	28 Mayıs 331	
67	1993	Arafa(Gümüşyazı)	Kadirbeyoğullarından	Ahmet	Mehmet		1296	Eşe zevci	1.Dünya S./Sahra Harbi	28 Mayıs 331	35
68	1994	Kırıklı(Şahinler)	Alioğlu	Ahmet	Ali		1298	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Arıburnu	28 Mayıs 331	33
69	1996	Sarılar	Körsüleymanoğullarından	Süleyman	İbrahim	Hatice	1297	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Arıburnu	14 Mayıs 331	34
70	1997	Edikli	Osmanoğlu	Mehmet	Hacı Mehmet		1309	Bekar	1.Dünya S./Sahra Harbi	27 Mayıs 331	22
71	1998	Alkan	Bayatoğullarından	İmirza	Ali	Fatıma	1298	Bekar	1.Dünya S./Hilal-i Ahmer Hastanesi	2 Haziran 331	33
72	2000/503	Dadağı	Alioğlu	Hasan	Ali	Hatice	1303	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	8 Haziran 331	28
73	2001	Barak	Alioğlu	Şükrü	Ali	Esmâ	1303	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	8 Haziran 331	28
74	2002/561	Alkan	Cumaoğlu	Yakup	Cuma	Fatıma	1298	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	8 Haziran 331	33
75	2076	Cınkılar(Oğulkaya)	Çakıcıoğullarından	Mehmet	Alaaddin	Aişe	1295	Aişe zevci	1.Dünya S./Filistin Cep./Gazze	16 Temmuz 333	38
80	2003	Deller-i Atik (Eskiyaylacık)	İbrahimioğlu	Salih	İbrahim		1302	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	8 Haziran 331	29
81	2004	Salanda(Gümüşkent)	Mahmutoğlu	Halil	Mahmut	Zeynep	1301	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	8 Haziran 331	30
82	2005	Göstesin(Ovaören)	Karagülleoğullarından	Bektaş	Fethi	Aişe	1302	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	8 Haziran 331	29
83	2006	Dadasun	İlyasoğullarından	Osman	Halil	Hafıza	1299	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	8 Haziran 331	32
84	2010/522	Kırıklı(Şahinler)	Mustafaoğlu	Mehmet	Mustafa	Havva	1298	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Merkez Hastanesi	15 Temmuz 331	33
85	2016/509	Salanda(Gümüşkent)	Osmanoğlu	İbrahim	Osman	Hüsne	1300	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Sığındere	22 ? 331	31

S. NO	MÜT. NO	KÖY VE MAHALLESİ	LAKAP	ADI	BABASI	ANNESİ	DOĞUM TARİHİ	MEDENİ DURUMU	ŞEHİT OLDUĞU YER	ŞEHİT OLDUĞU TARİH	YAŞI
86	2017/558	Alkan	Alioğlu	Veli	Ali	Haitce	1300	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	10 Ağustos 331	31
87	2018/485	Alkan	Alioğlu	Cuma	Ali	Ümmühan	1305	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep.	6 Mayıs 331	26
88	2019	Çerdiğin(Emmiler)	Mustafaoğlu	Raşid	Mustafa	Havva	1308	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	26 Temmuz 331	23
89	2020	Göstesin(Ovaören)	Emirömeroğullarından	Yusuf	Ali	Aişe	1293	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Anafartalar	27 Temmuz 331	39
90	2021	Dadasun	Hasanoğlu	Mustafa	Hasan	Havva	1293	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	29 Temmuz 331	39
91	2025	Salanda(Gümüşkent)		Hüseyin	Hüseyin	Ümmü Gülsüm	1302	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	9 Haziran 331	29
92	2053	Hacılar	Mehmedoğlu	Hüseyin	Mehmet	Aişe	1294	Bekar	1.Dünya S./...Hastanesi	17 ? 331	37
93	2059	Büyükkışla	İbrahimioğlu	Mehmet	İbrahim	Ümmü Gülsüm	1298	Bekar	1.Dünya S./Sahra Harbi	20 ? 331	33
94	2060/526	Deller-i Cedid(Y.Yaylacık)	Eyüpoğlu	Mehmet	Eyüp	Aişe	1306	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	27 ? 331	25
95	2061	Büyükkışla	Yusufoğlu	Ali Osman	Yusuf	Cennet	1305	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	17 ? 331	26
96	2062	Alemlî	Dervişoğlu	Mehmet	Derviş	Hüsne	1302	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	17 ? 331	29
97	2063	Barak	Alioğlu	Mehmet	Ali	Hatice	1304	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	17 ? 331	27
98	2064	Göstesin(Ovaören)	Hüseyinoğlu	Mevlüt	Hüseyin	Şerife	1300	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	17 ? 331	31
99	2065	Barak	Babahasanoğullarından	Hurşit	Hüseyin	Meryem	1307	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	26 Temmuz 331	24
102	2414/525	Karacaşar	Cemaloğullarından	Mehmet	Derviş	Taibe	1312	Bekar	1.Dünya S./Meydan Harbi	12 Ağustos 332	20
105	2309	Göstesin(Ovaören)	Mahmutoğullarından	Mustafa	Mahmut	Züleyha	1295	Bekar	1.Dünya S./Kafkas Cep./Of civarında	16 Haziran 332	37
107	2752	Cami-i Cedid	Numanoğullarından	Aziz	Nuri	Hatice	1311	Bekar	1.Dünya S./15.Kolordu/57.AL/16.Tb	17 Eylül 332	21
108	2656	Kulluk Göynük	Karenoğullarından	Mustafa	Halil		1306	Bekar	1.Dünya S./Sahra Harbi	25 ? 332	26
109	2662	Sivasa(Gökcetoprak)	Hatipoğullarından	Hasan Hüseyin	Ahmet	Şerife	1312	Bekar	1.Dünya S./Sahra Harbi	11 Ağustos 332	20

S. NO	MÜT. NO	KÖY VE MAHALLESİ	LAKAP	ADI	BABASI	ANNESİ	DOĞUM TARİHİ	MEDENİ DURUMU	ŞEHİT OLDUĞU YER	ŞEHİT OLDUĞU TARİH	YAŞI
110	2663	Sarılar	Hocoğullarından	Yusuf	Kadir		1311	Bekar	1.Dünya S./156.Alay	4 K.Sani 332	21
111	2465	Dadağı	Arkalıoğullarından	Ahmet	Veli	Şemsi	1311	Bekar	1.Dünya S./Irak Cep./Felahiye		
116	2379	Göstesin(Ovaören)		Hasan	İbrahim			Bekar	1.Dünya S/1.Muhafız. Bölüğü	21 K.Sani 331	
117	2383/536	<i>Cami-i Atik</i>		<i>Mehmet Efendi</i>	<i>Hacı Hasan</i>		1308	<i>Bekar</i>	<i>1.Dünya S./Kafkas Cep./17.Seyyar Hastanesi</i>	<i>22 Ağustos 332</i>	<i>24</i>
118	2385	Salanda(Gümüşkent)		Zekeriya	Mustafa	Fatiş	1312	Bekar	1.Dünya S./2.Ordu Seyyar Hastanesi	28 Ağustos 332	20
119	2394	Kuyulukışla		Mahmut	İbrahim	Zeynep	1314	Bekar	1.Dünya S./Ergani Askeri Hastanesi	17 T.Evvel 332	18
120	2395	Sivasa(Gökcetoprak)	Çakıroğullarından	Necip	Ahmet		1302		1.Dünya S./Haydarpaşa Hastanesi	21 ? 332	30
121	2397	Karacaşar	Karaboğaoğullarından	Osman	Halil İbrahim	Fatıma	1310	Bekar	1.Dünya S./Garzan Hastanesi	3 Ağustos 332	32
122	2399	Dadağı		Yusuf	Osman	Fatıma	1311	Bekar	1.Dünya S./Bağdat Hastanesi	5 K.Evvel 332	21
123	2400	Alemli		Ahmet	Hızır		1314	Bekar	1.Dünya S./Merkez Hastanesi	9 K.Evvel 332	18
124	2401	Fakıuşağı	Şakiroğullarından	Ömer		Meryem		Bekar	1.Dünya S./Eskişehir Hastanesi	8 Şubat 331	
126	2353	Göstesin(Ovaören)	İshakoğullarından	Hasan	İshak	Meryem	1313	Bekar	1.Dünya S./Urfa Hastanesi	24 Ağustos 332	19
127	2354	Göstesin(Ovaören)		Ahmet	Kadir	Şerife	1312	Bekar	1.Dünya S./Urfa Hastanesi	332	20
128	2356	Büyükkışla		Osman	Hasan				1.Dünya S./Cezire	5 Mart 332	
129	2357	Sarılar		Bekir	Recep	Hatice	1313	Bekar	1.Dünya S./Urfa Hastanesi	29 Ağustos 332	19
130	2358	Kazıklı(Yeşilli)		İbrahim	Halil	Döne	1313	Bekar	1.Dünya S./Urfa Hastanesi	28 Ağustos 332	19
131	2359	Karaburna		Seyit Ahmet	Mehmet	Zeynep	1311	Zeynep zevci	1.Dünya S./Bağdat Hastanesi	10 Ağustos 332	21
132	2368	Barak	Çakıroğullarından	Musa	Veli	Fatıma	1296	Sare zevci	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	17 Haziran 331	35
133	2369	Cumali		Musa	Osman		1305	Yeter zevci	1.Dünya S./Sahra Harbi	17 Haziran 331	26

S. NO	MÜT. NO	KÖY VE MAHALLESİ	LAKAP	ADI	BABASI	ANNESİ	DOĞUM TARİHİ	MEDENİ DURUMU	ŞEHİT OLDUĞU YER	ŞEHİT OLDUĞU TARİH	YAŞI
137	3014	Kazıklı(Yeşilli)		Mehmet	Hüseyin	Emine	1293	Döndü zevci	1.Dünya S./Halepmecidiye Hastanesi	2 K.Evvel 333	40
138	3016	Hıdırlı		Süleyman	Mustafa	Fatıma	1310	Hatice zevci	1.Dünya S./Fenerbahçe Hastanesi	23 K.Evvel 333	23
139	3021	Hacılar		İbrahim	Mustafa		1310		1.Dünya S./Haydarpaşa Hastanesi		
140	3023	Kuyulu		Ahmet	İsmail		1310		1.Dünya S./....	12 ? 332	22
141	69	Deller-i Atik (Eskiyaylacık)		Harun	Yahya	Rukiye	1315	Bekar	/Arapsun Mah.Şer.İl.Muc.	339	24
142	4789/521	Barak	Kocayusufoğullarından	Mahmut	Yusuf	Döndü	1314	Bekar	1.Dünya S./Filistin Cep.	0 0 0	
143	184	Barak		Yusuf	Abdullah	Zeynep	1312	Evli	1.Dünya S./Çanakkale Cep.	332	20
144	2261	Kuyulukışla		Mehmet	Yaşar Mehmet	Ümmü Gülsüm	1298	Evli	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	25 Haziran 331	33
145	2263	Hacıali		İbrahim	Musa	Aişe	1289	Bekar	1.Dünya S./5.Ordu Hastanesi	19 Mart 332	43
146	2264	Salanda(Gümüşkent)		Arif	Kadir	Fatıma	1310	Bekar	1.Dünya S./Haydarpaşa Hastanesi	10 Nisan 332	22
147	2269	Edikli		Rıza	Süleyman	Hatice	1305		1.Dünya S./....	31 Mart 332	27
149	2184	Sivasa(Gökcetoprak)		Mustafa	Halil	Hüsne	1300	Bekar	1.Dünya S./78.Alay 1.Tabur	331	31
151	2194/431	Sarılar		Ömer	Mustafa	Fatıma	1306	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	7 T.Evvel 331	25
152	2197/548	Dadağı		Ömer	Ali	Fatıma	1307	Elif zevci	1.Dünya S./....	17 Mart 332	25
153	2201/546	Cumali		Osman	İbrahim	Aişe	1303	Hatice zevci	1.Dünya S./Çankale Cep./Keçideresi	3 K.Evvel 331	28
154	3113	Karaburna		Hacı Mehmet	Hacı Ali		1294	Döndü zevci	1.Dünya S./....	9 K.Evvel 332	38
155	3401	Fakıuşağı	Osmanoğlu	Yunus	Osman	Abide	1312	Hacer zevci	1.Dünya S./Irak/Arapsun Mah.Şer.İl.Muc.	337	25
156	3409	Sarılar		Hasan	Ali	Fatıma	1295	Meryem zevci	1.Dünya S./Irak/Arapsun Mah.Şer.İl.Muc.	337	42
157	209	Karaburna		Musa	Mehmet	Emine	1307	Sultan zevci	1.Dünya S./Sahra Harbi	20 T.Sani 331	24

S. NO	MÜT. NO	KÖY VE MAHALLESİ	LAKAP	ADI	BABASI	ANNESİ	DOĞUM TARİHİ	MEDENİ DURUMU	ŞEHİT OLDUĞU YER	ŞEHİT OLDUĞU TARİH	YAŞI
158	211	Dadağı		Osman	Hasan	Elif	1305		1.Dünya S./Mekteb-i Harbi Hastanesi	3 K.Evvel 331	26
159	213	Göstesin(Ovaören)		Nuri	Musa	Ümmühan	1293	Bekar	1.Dünya S./Sahra Harbi	22 Haziran 331	38
160	214	Kuyulukışla		Mehmet	Sabri	Fatıma	1291	Şerife/raziye zevci	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Sığindere Hastanesi	3 K.Evvel 331	40
161	218/491	Alkan		Esat	Musa	Meryem	1298	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Anafartalar	19 T.Sani 331	33
162	2109	Karaburna		İbrahim	Mehmet	Emine	1308	Bekar	1.Dünya S./Sahra Harbi	15 Haziran 331	23
164	4724	Cami-i Cedid			Arif	Fatma	1312	Evli	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Arapsun Mah.Şer.İl.Muc.	24 K.Sani 340	28
169	101	Barak	Hacıoğullarından	İbrahim	Mehmet	Mercan	1307	Zarife zevci	1.Dünya S./Çanakkale Cep.	341	34
170	2217	Daşdeller(Yalıntaş)	Hacıraşıfoğullarından	Mehmet	Raşid	Esme	1301	Taibe zevci	1.Dünya S./Hilal-i Ahmer Hastanesi	332	31
172			Karabekiroğulları	Ahmet	Ali		1298		1.Dünya S./....	5 Nisan 1915	33
173		Tuzköy		Ahmet	Ali		1305		1.Dünya S./Çanakkale Cep.	16 Nisan 1915	26
174				Ahmet	Halil		1308		1.Dünya S./Çanakkale Cep.	28 Mayıs 1915	23
175		Dadağı		Ahmet	İbiş		1309		1.Dünya S./Çanakkale Cep.	2 Temmuz 1915	22
176				Ahmet	Ömer				1.Dünya S./Çanakkale Cep.	16 Nisan 1915	
177				Ahmet	Mehmet		1309		1.Dünya S./Filistin Cep.	27 Ekim 1916	23
184		Tuzköy		Bekir	İbrahim		1294		1.Dünya S./Kafkas Cep.	21 Mayıs 1916	38
186		Göstesin(Ovaören)		Bektaş	Ali		1301		1.Dünya S./Çanakkale Cep.	18 Haziran 1915	30
187		Tuzköy		Davut	Mevlüt		1301		1.Dünya S./Çanakkale Cep.	19 Temmuz 1915	30
190				Emin	Mehmet		1292		1.Dünya S./Kafkas Cep.	14 Ağustos 1916	40
192			Şabanoğulları	Fehmi	Süleyman		1300		1.Dünya S./....	30 Mart 1915	31

S. NO	MÜT. NO	KÖY VE MAHALLESİ	LAKAP	ADI	BABASI	ANNESİ	DOĞUM TARİHİ	MEDENİ DURUMU	ŞEHİT OLDUĞU YER	ŞEHİT OLDUĞU TARİH	YAŞI
193		Arafa(Gümüşyazı)		Gaffar	Eyüp		1307		1.Dünya S./Çanakkale Cep.	15 Ekim 1915	24
194		Eğrikuyu		Hacı Mehmet	Hasan		1304		1.Dünya S./Kafkas Cep.	21 Eylül 1915	27
195				Hacı Mehmet	İbrahim		1301		1.Dünya S./Çanakkale Cep.	16 Mart 1915	30
196				Hacı Mehmet	Hacı Ali		1294		1.Dünya S./Romanya Cep.	15 Ekim 1916	38
197			Delihasanogulları	Halil	Mahmut		1301		1.Dünya S./Çanakkale Cep.	18 Mart 1915	30
198		Salanda(Gümüşkent)		Halil	İdris		1300		1.Dünya S./Çanakkale Cep.	22 Nisan 1915	31
199			Halilkethüda	Halil	Mahmut		1301		1.Dünya S./Çanakkale Cep.	9 Nisan 1915	30
200			Cerihaoğulları	Hasan	Hamit		1302		1.Dünya S./Çanakkale Cep.	0 0 0	
202				Hurşit	Hüseyin		1307		1.Dünya S./Çanakkale Cep.	26 Ağustos 1915	24
203				Hüseyin	Ali Veli		1295		1.Dünya S./Romanya Cep.	20 Eylül 1916	37
204		Hacılar		Hüseyin	Şaban		1303		1.Dünya S./Çanakkale Cep.	25 Şubat 1915	28
205		Kırıklı(Şahinler)	Kuşgiroğulları	İbrahim	Mehmet		1298		1.Dünya S./Galiçya Cep.	27 Ekim 1916	34
210		Karacaşar		İsmail	İbrahim		1302		1.Dünya S./Çanakkale Cep.	9 Nisan 1915	29
211		Karacaşar	Eflakoğulları	İsmail	İbrahim		1300		1.Dünya S./Çanakkale Cep.	8 Nisan 1915	31
212		Karacaşar		İsmail	Musa		1294		1.Dünya S./Çanakkale Cep.	27 Şubat 1915	36
213			Numanoğulları	İzzet	Ali		1311		1.Dünya S./Galiçya Cep.	17 Temmuz 1916	21
214		Deller-i Atik (Eskiyaylacık)		Kasım	İbrahim		1311		1.Dünya S./Irak Cep.	31 Kasım 1916	21
215		Dadağı		Kasım	Mehmet		1300		1.Dünya S./Çanakkale Cep.	4 Eylül 1915	31
216				Mehmet	Ahmet		1298		1.Dünya S./Çanakkale Cep.	17 Nisan 1915	33

S. NO	MÜT. NO	KÖY VE MAHALLESİ	LAKAP	ADI	BABASI	ANNESİ	DOĞUM TARİHİ	MEDENİ DURUMU	ŞEHİT OLDUĞU YER	ŞEHİT OLDUĞU TARİH	YAŞI
217				Mehmet	Bekir		1291		1.Dünya S./Romanya Cep.	11 Kasım 1916	41
218		Eğrikuyu	Bektaşoğulları	Mehmet	Hasan		1304		1.Dünya S./Çanakkale Cep.	21 Eylül 1915	27
219				Mehmet	İbrahim		1309		1.Dünya S./Çanakkale Cep.	15 Nisan 1915	22
220				Mehmet	İdris		1298		1.Dünya S./Çanakkale Cep.	19 Nisan 1915	33
221				Mehmet	Kamber		1308		1.Dünya S./Galiçya Cep.	04 Nisan 1916	24
222		Arafa(Gümüşyazı)		Mehmet	Veli		1312		1.Dünya S./Kafkas Cep.	16 Temmuz 1917	21
224			Haremoğulları	Mehmet Ali	İbrahim		1298		1.Dünya S./....	0 0 0	
226		Hacılar		Musa	Mehmet		1304		1.Dünya S./Çanakkale Cep.	23 Şubat 1915	27
227		Daşdeller(Yalıntaş)	Kösemahmutoğullarından	Mustafa	Mahmut		0		1.Dünya S./Kafkas Cep.	16 Nisan 1916	
230				Numan	Abbas		1306		1.Dünya S./....	28 Mart 1916	26
231				Osman	Durmuş		1306		1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	9 Nisan 1915	25
233				Süleyman	Aziz		1296		1.Dünya S./Kafkas Cep.	24 Temmuz 1916	36
234		Karacaşar	Cemaloğullarından	Süleyman	Seyid		0		1.Dünya S./Çanakkale Cep.	25 Mayıs 1915	
235		Salanda(Gümüşkent)	Selimoğullarından	Şakir	Ömer		1290		1.Dünya S./Çanakkale Cep.	14 Ağustos 1915	41
236				Şükrü	Ali		1307		1.Dünya S./Çanakkale Cep.	16 Nisan 1915	24
237				Şükrü	Mehmet		1304		1.Dünya S./Çanakkale Cep.	22 Nisan 1915	27
238		Eğrikuyu		Talib	Necip		1308		1.Dünya S./Irak Cep.	21 Mart 1917	25
239				Veli	Musa		1302		1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	17 Nisan 1915	29

C. Birinci Dünya Savaşı Şehitleri Üzerine Bazı Değerlendirmeler

1. Yerleşim Yerlerine Göre Dağılım

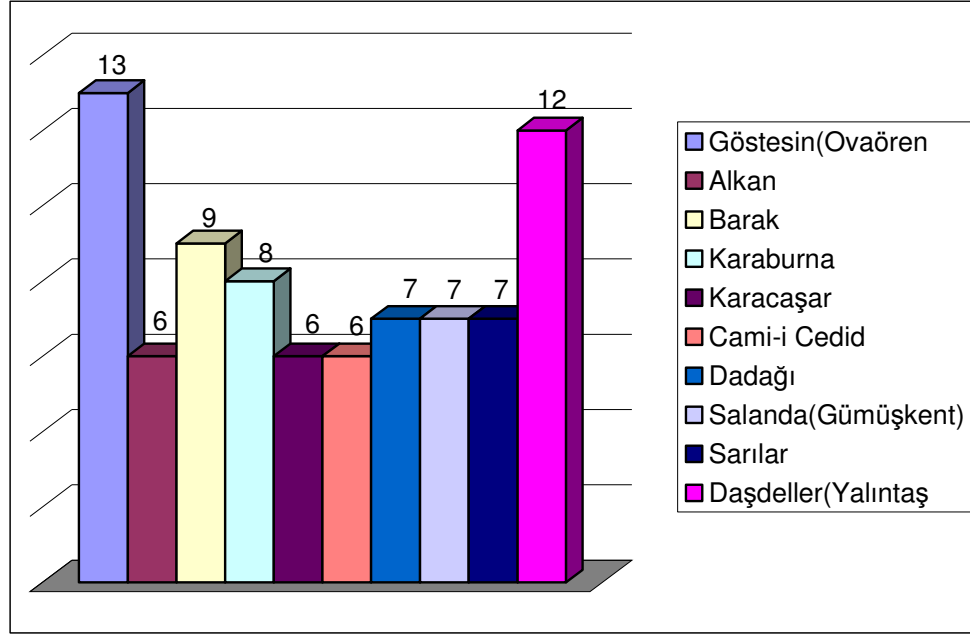
Birinci Dünya Savaşı'nın cephelerinde toplam 169 şehit bulunmaktadır. Bu şehitlerden 21 şehidin yerleşim yerleri tesbit edilememiştir. GVMVD ve şehitlerimiz kitabındaki araştırmamız neticesinde Gülşehir en fazla I. Dünya Savaşı'nda şehit vermiştir. Bu sebepten dolayıdır ki bu savaşta Gülşehir'in hemen hemen bütün yerleşim birimlerinde şehit bulunmaktadır. En fazla şehidi Göstesin (Ovaören) köyü devamında ise 12 şehit ile Daşdeller (Yalıntaş) gelmektedir. Bu hususta ayrıntılı bilgi aşağıdaki tabloda verilmektedir (Bkz. Tablo 12).

Tablo 12: I. Dünya Savaşı'nda Şehitlerin Yerleşim Yerine Göre Dağılım Tablosu

YERLEŞİM YERİ	SAYISI	YERLEŞİM YERİ	SAYISI
Alemli	4	Göstesin(Ovaören)	13
Alkan	6	Gülekışla	1
Arafa(Gümüsyazı)	4	Hacıali	1
Arapkir	1	Hacılar	4
Barak	9	Hıdırlı	1
Büyükkışla	5	Karaburna	8
Cami-i Atik	3	Karacaşar	6
Cami-i Cedit	6	Kazıklı	2
Cırıklar	1	Kırıklı(Şahinler)	5
Cumali	2	Kulluk Göynük	1
Çatin	1	Kuyulu	1
Çerdiğin	4	Kuyulukışla	3
Dadağı	7	Salanda(Gümüşkent)	7
Dadasun	3	Sarılar	7
Daşdeller(Yalıntaş)	12	Sığırlı	1
Deller-i Atik(Eskiyaylacık)	2	Sivasa	4
Deller-i Cedit	3	Tuzköy	3
Edikli	2	Bilinmeyen	21
Eğrikuyu	2		
Fakıuşağı	3	Genel Toplam	169

Bu tablodan da anlaşılacağı üzere Gülşehir'in 37 yerleşim biriminde I. Dünya Savaşı'nın değişik cephelerinde şehadet mertebesine ulaşmış şehitler bulunmaktadır. Aşağıdaki grafikte ise 6 ve daha fazla şehit vermiş köylerin dağılımı verilmiştir (Bkz. Grafik 12).

Grafik 12: I. Dünya Savaşı'nda Şehitlerin Yerleşim Yerlerine Göre Dağılım Grafiği

2. İsimlere Göre Dağılım

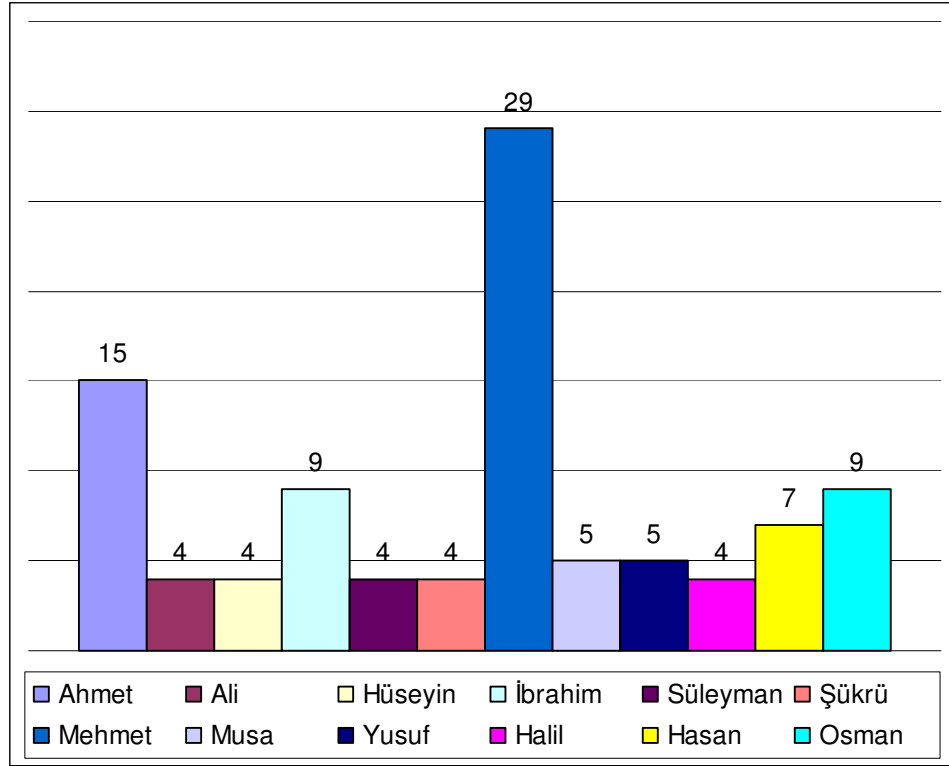
Birinci Dünya Savaşı'nda şehit olanların 57 farklı ismide olduğunu belirledik. Şehitler içerisinde en fazla Mehmet ismine rastlamaktayız. Bu ismi 15 isimle ahmet ve 9'ar isimle Osman ve İbrahim takip etmektedir. 1 şehidin ise ismi tesbit edilememiştir. Şehitlerin tam isim listesi ve sayısı aşağıdaki tabloda verilmiştir (Bkz. Tablo 13).

Tablo 13: I. Dünya Savaşı'nda Şehitlerin İsimlere Göre Dağılım Tablosu

ADI	SAYISI	ADI	SAYISI	ADI	SAYISI
Ahmet	15	Haydar	1	Raşit	3
Ali	4	Hurşit	2	Recep	1
Ali Osman	1	Hüseyin	4	Rıza	1
Arif	1	İbrahim	9	Salih	1
Aziz	1	İmirza	1	Seyid Ahmet	1
Bekir	2	İsmail	4	Seyit Mehmet	1
Bektaş	2	İzzet	1	Süleyman	4
Cuma	1	Kasım	2	Şakir	1
Davut	1	Mahmut	3	Şükrü	4
Derviş	1	Mehmet	29	Talib	1
Emin	2	Mehmet Ali	1	Turan	1
Esat	1	Mevlüt	1	Veli	3
Fehmi	1	Muhsin	1	Yakup	1
Gaffar	1	Musa	5	Yunus	1
Habib	1	Mustafa	9	Yusuf	5
Halil	4	Necip	1	Zekeriya	1
Halit	1	Numan	1	Bilinmeyen	1
Hamdi	1	Nuri	1		
Hasan	7	Osman	9		
Hasan Hüseyin	2	Ömer	3	Genel toplam	169

Aşağıdaki grafikte ise sık kullanılan 12 farklı şehit isimlerini almış bulunuyoruz. En fazla şehit ismi Mehmet olup, en az sıklıkla kullanılan ise 4'er isimle Ali, Halil, Süleyman ve Şükrü gelmektedir (Bkz. Grafik 13).

Grafik 13: I. Dünya Savaşı'nda Şehitlerin Sık Kullanılan İsimlere Göre Dağılım Grafiği

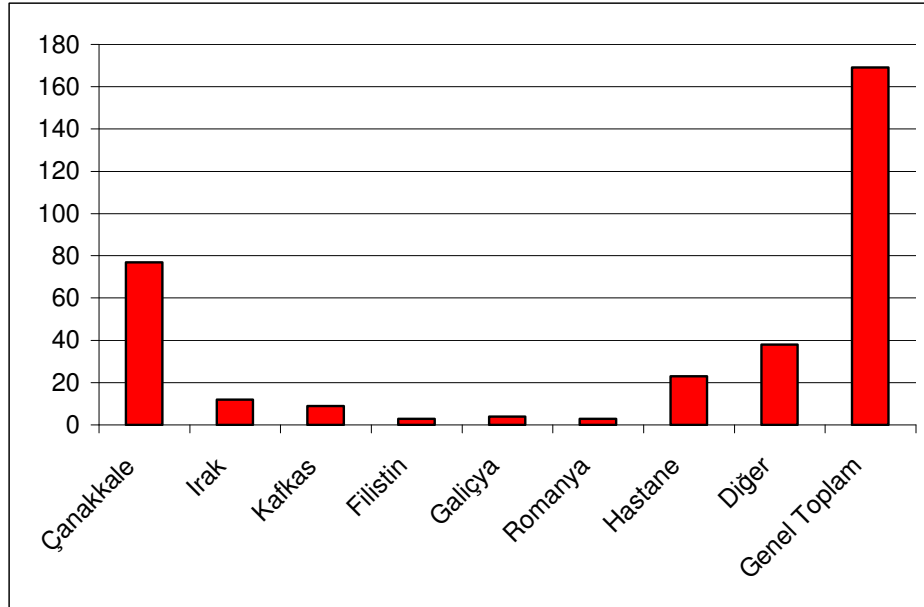

3. Cephelere Göre Dağılım

I. Dünya Savaşı'nın cephelerinde ve bu savaşın içerisinde değişik hastahanelerde Gülşehir kazası 169 şehit vermiştir. Bu şehit sayısı Gülşehir'in toplam şehitlerinin % 69'a tekabül gelmektedir. Birinci Dünya Savaşı'nın içerisindeki cephelere baktığımızda ise en fazla şehit verilen cephenin Çanakkale Cephesi olduğu görülmektedir. Bu cephede 77 şehit bulunmaktadır. Diğer cephelerde ise Irak cephesi 12, Kafkas Cephesi 9, Filistin Cephesi 3, Galiçya Cephesi 4, Romanya Cephesi 3, 23 şehit ise yaralı olarak kaldırıldıkları değişik hastahanelerde şehit olmuşlardır. I. Dünya Savaşı içinde olup da cephesini belirleyemediğimiz şehit sayısı ise 38 (Bkz. Tablo 14, Grafik 14).

Tablo ve Grafik 14: I. Dünya Savaşı'nda Şehitlerin Cephelere Göre Dağılım Tablosu ve Grafiği

CEPHELER	SAYISI
Çanakkale	77
Irak	12
Kafkas	9
Filistin	3
Galiçya	4
Romanya	3
Hastane	23
Diğer	38
Genel Toplam	169

4. Şehadet Zamanlarına Göre Dağılım

Birinci Dünya Savaşı'nda şehitlerin şehadet zamanlarını tesbit ederken savaşın başlangıç ve bitiş tarihlerini ele alarak yaptığımız tasnifte Gülşehir Kazası I. Dünya Savaşı'nda vermiş olduğu toplam 169 şehidin 97'sini 1915 yılında, 53 şehidi de 1916

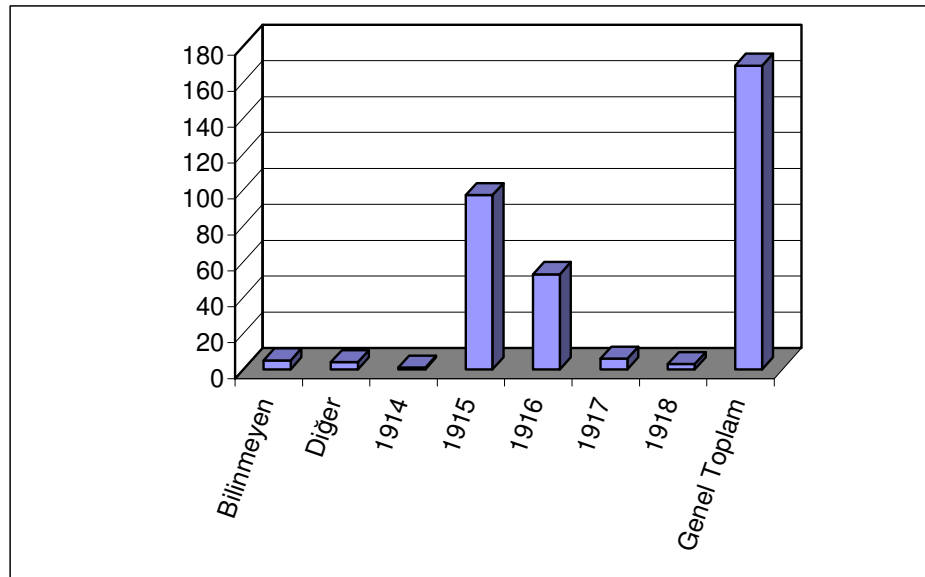
yılında vermiştir. Diğer yıllarda ise 1914'te 1 şehit, 1917'de 6, 1918'de 3 ve şehadet zamanını bilemediğimiz 5 şehit bulunmaktadır. (Bkz. Tablo 15).

Tablo 15: I. Dünya Savaşı'nda Şehadet Zamanlarına Göre Dağılım Tablosu

YILLAR	SAYISI
Bilinmeyen	5
Diğer	4
1914	1
1915	97
1916	53
1917	6
1918	3
Genel Toplam	169

Birinci Dünya Savaşı şehitlerinin şehadet yıllarını yüzdelerle ifade edecek olursak en çok şehidin verildiği 1915 yılında şehit olanların oranı % 58, 1916 yılında şehitlerin oranı % 31. Diğer yıllara ait oranlar ise 1914'te % 0.5, 1917'de % 3, 1918'de ise % 2'dir (Bkz. Grafik 15).

Grafik 15: I. Dünya Savaşı'nda Şehadet Zamanlarına Göre Yüzdelerle Dağılım Grafiği

5. Yaş Durumlarına Göre Dağılım

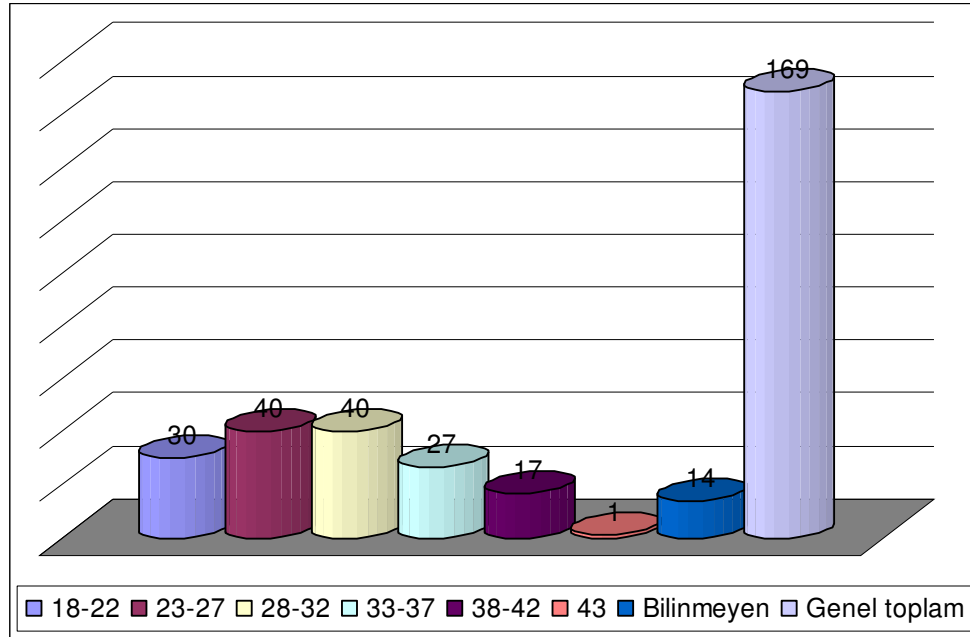
Birinci Dünya Savaşı'nda şehit olanları en küçük yaş olan 18 yaşından başlayarak 5'li grup oluşturduk. Bu gruplar 18-22, 23-27, 28-32, 33-37, 38-42 ve 43'tür. Şehit listesinin 1. sırasında 2732 Müt. Numarada kayıtlı bulunan, I. Dünya Savaşı'nda yaşı en küçük olan şehidimiz Göstesin (Ovaören) köyünden Onbaşıoğullarından 1314 (M. 1893) doğumlu Mehmet oğlu Raşit'tir 1332 (M. 1916) yılında Irak Cephesinde 18 yaşında şehit olmuştur. En yaşlı şehidimiz ise listemizin 145'inci sırasında 2263 Müt. Numaralı Hacıali köyünden 1239 (M. 1873) doğumlu Musa oğlu İbrahim'dir. 19 Mart 332 (M. 1916 tarihinde 5, Ordu Hastanesinde şehit olmuştur. Yaş gruplarında ise 18-22 yaş grubunda 30, 23-27 yaş grubunda 40, 28-32 grubunda 40, 33-37 grubunda 27, 38-42 grubunda 17, 43 yaşında 1 şehit ve yaşları bilinmeyen şehit sayısı ise 14'tür. Bu gruplar içerisinde en fazla şehit 40 kişi ile 23-27 ve 28-32 yaş gruplarındandır. Diğer yaş gruplarında durum ise 18-22-30, 33-37-27, 38-42-17, 43. 1 yaşı bilinmeyenler ise 14'tür (Bkz. Tablo 16).

Tablo 16: I. Dünya Savaşı'nda Şehitlerin Yaş Gruplarına Göre Dağılım Tablosu

YAŞ ARALIĞI	SAYISI
18-22	30
23-27	40
28-32	40
33-37	27
38-42	17
43	1
Bilinmeyen	14
Genel toplam	169

I. Dünya Savaşı şehitlerinin yaş gruplarına göre yüzdelik dilimleri ise 18-22 yaş % 18, 23-27 yaş 24, 28-32 yaş % 24, 33-37 yaş % 16, 38-42 yaş % 10, 43 yaş % 0.5 yaşı bilinmeyenlerin oranı ise % 8'dir (Bkz. Grafik 16).

Grafik 16: I. Dünya Savaşı'nda Şehitlerin Yaş Gruplarına Göre Yüzdelik Dağılım Grafiği

30 Ekim 1918'de imzalanan Mondros Ateşkes Antlaşması ile Osmanlı Devleti I. Dünya Savaşı'nda çekilmek zorunda kaldığında bu savaş devletin yıkılmasına zemin hazırlamakla birlikte, bir milletin aile yapısını parçalamış, geleceğinin teminatı olan genç erkek nüfuz üzerinde derin yaralar açmıştır. Bu durum Milli Mücadelede insan gücü bakımından ciddi problemlerle karşı karşıya kaldığımız gösteriyor. Hatta Türk neslinin biyolojik olarak devamı konusunda zihinlerde ciddi endişeler başladığını söylemek doğru olur. Milli mücadele sonrası 10. Yıl Marşı'nda "On yılda 15 milyon genç yarattık her yaşta" diye övünmemizin sosyolojik, psikolojik hatta biyolojik sebepleri bu endişelerde ve gerçeklerde saklı bulunuyordu⁵².

6. Medeni Durumlarına Göre Dağılım

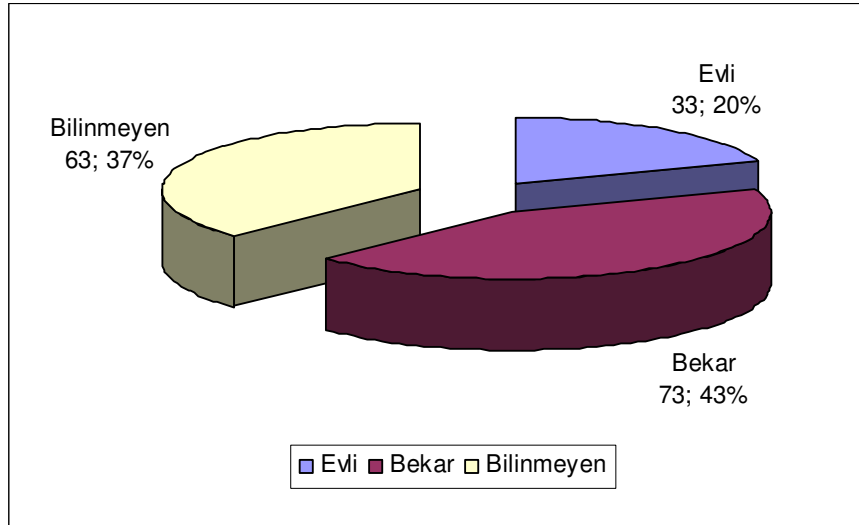
Şehitlerin medeni durumları ile değerlendirme yaparken sadece GVMVD'deki kayıtlardan yararlandık. Çünkü şehitlerimiz kitabında şehitlerin medeni hallerini gösterir kayıt yoktur. GVMVD'deki kayıtlara göre 33 şehidin evli, 73 şehidin bekar ve 63 şehidin

⁵² Nuri Köstüklü, "Çanakkale'de Şehit Olan Yalvaçlılar", *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi*, Cilt. XX, Mart 2004, Sayı: 58'den ayrı basım, s. 306.

ise durumu tesbit edilememiştir. Şehitler içinde bekarların çoğunlukta olmasının sebebi ise savaşlardı. Çünkü gidip de dönmek vardı. Bunun neticesinde ise dul kalan eşler yetim kalan çocuklar ve ayrıca savaşların da uzun sürmesi şehitlerimizin evlilik hususunda tercihlerini belirlemiştir (Bkz. Tablo 17, Grafik 17).

Tablo ve Grafik 17: I. Dünya Savaşı'nda Şehitlerin Medeni Durumlarına Göre Dağılım Tablosu ve Grafiği

MEDENİ HALİ	SAYI
Evli	33
Bekar	73
Bilinmeyen	63
Genel toplam	169

D. Çanakkale Savaşı'nın Türk Tarihindeki Yeri ve Önemi

I. Dünya Savaşı'nda Türk ordusunun kahramanca mücadelesine sahne olan Çanakkale Savaşı, şehit ve yaralı olarak yaklaşık 200 bin civarında vatan evladının kaybedilmesiyle kazanılmıştır. Bu zafer Avrupa'nın "Hasta Adam" olarak gördüğü Osmanlı Devleti'nin en zor döneminde ve tarih sahnesinden çekilirken sonuçları itibariyle zaferle taçlandığı bir kahramanlık destanı olmuştur. Çünkü Mustafa Kemal'in önderliğinde başlayan Milli Mücadelenin başarısında Çanakkale'de kazanılan savaşın büyük payı bulunmaktadır.

Çanakkale Savaşlarının sebeplerine baktığımızda öncelikle I. Dünya Savaşı'nın sebepleri ne ise aynı sebeplerin Çanakkale Savaşları için de geçerli olduğunu söyleyebiliriz. Meseleye Türkiye perspektifinden baktığımızda I. Dünya Savaşı sonuç itibarıyla Anadolu'da Türk devletinin hakimiyetine son vermek anlamına gelen “Şark Meselesi”nin hallinden başka bir gayeye matuf değildi. Çanakkale savaşlarının temel sebebi daha Osmanlı'ya resmen savaş açmadan bile Osmanlı Devleti'nin başkentini ele geçirerek Osmanlı'yı savaş dışı bırakıp Anadolu'da Türk hakimiyetine son vermektir. İki İngiliz filosu 19 Şubat 1915'te saldırıya geçti. Türk tabyaları bombalandı. Bu saldırıları Mart ayı başına kadar sürdürdülerse de bir sonuç alamadılar. İtilaf güçleri 17 Mart günü büyük bir saldırı planı yaptılar. Nusret Mayın Gemisi'nin ve Türk topçusunun destanlaşan kahramanlıkları pek çok düşman savaş gemisini boğazın karanlık sularına gömdü. 18 Mart'ta İtilaf Devletleri hiç de ummadıkları büyük bir bozguna uğradılar. Bunun üzerine General Hamilton yönetimindeki Anzaklar ve diğer İngiliz ve Fransız kuvvetleri karaharekatına başladılar. Nisan'ın son haftasından itibaren Seddülbahr, Arıburnu, Kirte, Sığındere ve diğer mevzilerde çarpışan Türk ordusu adeta destan yazdı. Belki de İngiliz ve Fransızlar tarihlerinde görmedikleri yenilgiyi tadarak ve onbinlerce kayıp vererek adeta kanla sulanan Türk topraklarını 8-9 Ocak 1916'da terke mecbur kaldılar⁵³.

İtilaf Devletleri cepheye sürdüğü askerlerin çok büyük bölümünü sömürgelerden getirdiği için kayıplardan pek etkilenmemiştir. Ancak Osmanlı Devleti bu kayıplarını telafi edememiştir. Bunun en büyük etkisini ise Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunda görmüştür. Zira Çanakkale'deki kayıpların pek çoğu yüksek öğrenim görmüş insanlardı.

Cumhuriyetin ilk yıllarında yetişmiş eleman sıkıntısı had safhaya ulaşmıştır. Çanakkale Savaşlarının olumlu neticeleri arasında ise, Mustafa Kemal'i Türk ve Dünya kamuoyuna tanıtmayı ve daha sonra gerçekleşen Milli Mücadelede moral destek sağlamasını sayabiliriz. Diğer taraftan Çanakkale'de uğradıkları yenilgi İtilaf Devletlerine çok pahalıya mal olmuştur. Rusya'ya gerekli yardım gidemediği için Bolşevikler ihtilal yaparak Rusya I. Dünya Savaşı'ndan çekilmiştir. İngiltere sömürgelerinde büyük itibar kaybına uğramıştır. Bulgaristan ittifak grubunda yer almıştır⁵⁴. Osmanlı Devleti'nin Çanakkale Zaferi'ndeki insan kaybı daha sonraki dönemde ve özellikle Milli Mücadele'de ve sonrasında insana ihtiyaç duyulan her alanda kendisini hissettirmiştir.

⁵³ Nuri Köstüklü, “Çanakkalede Şehit Olan Yalvaçlılar”, s. 300-301.

⁵⁴ **Türkiye Cumhuriyeti Tarihi** I, s. 94.

E. Çanakkale Cephesi'nde Şehit Olan Gülşehirlilerin Tam Listesi

S. NO	MÜT.NO	KÖY VE MAHALLESİ	LAKAP	ADI	BABASI	ANNESİ	DOĞUM TARİHİ	MEDENİ DURUMU	ŞEHİT OLDUĞU YER	ŞEHİT OLDUĞU TARİH	YAŞI
10	2142	Barak	-	Haydar	Muharrem	Aişe	1303	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	19 K.Evvel 331	28
13	2146	Çerdiğin(Emmiler)		Ali	Ahmet	Raziye	1302	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Teryandafil Çiftliği	17 Haziran 331	29
14	2149	Arapkir		Mustafa	Sabri	Kiraz	1299	Aişe zevci	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Meydan Harbi	3 Temmuz 331	32
15	3339	Salanda(Gümüşkent)	İdris Oğlu	Mehmet	İdris	Ümmügülsüm	1298	Esman zevci	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	16 Haziran 331	33
29	2153	Alkan		Ali	Veli	Elif	1300	Zeynep zevci	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Sığındere	29 K.Sani 331	31
38	1974/593	Karaburna	Hacıömeroğullarından	Muhsin	Hacı Ömer	Fadime	1300	Fatma zevci	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Arıburnu	18 Nisan 331	31
54	/540	Alemli	Bekiroğullarından	Mustafa	Bekir	Aişe	1300		1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	28 Temmuz 331	31
55		Sığırlı(Yeşilyurt)	İbrahimogullarından	Hacı Ahmet	İbrahim	Fatma	1302	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Arıburnu	16 Mayıs 331	29
56		Daşdeller(Yalıntaş)		Hasan Hüseyin	İlyas		1292	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Teryandafil Çiftliği	16 Haziran 331	39
57	/549	Kırıklı(Şahinler)	Bozmehmetoğulları	Recep	Nasuh	Ümmü Gülsüm	1302	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	9 Haziran 331	29
58		Sarılar	Halilbeyoğullarından	Mahmut	Halil	Ümüş	1302	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	8 Haziran 331	29
59		Cami-i Cedid		Ahmet	Ömer		1306	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	16 Haziran 331	25
61		Cami-i Cedid	Küçükimamoğullarından	Şükrü	Mehmet	Fatıma		Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	1331	
62	1978	Deller-i Cedid(Y.Yaylacık)	Arapoğullarından	Mustafa	Kara Mehmet	İsmihan	1295	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Arıburnu	6 Mayıs 331	36
65	1990	Arafa(Gümüşyazı)	Mehmetoğlu	Ahmet	Mehmet			Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Sığındere	28 Mayıs 331	
66	1991	Deller-i Cedid(Y.Yaylacık)	Selamoğullarından	Veli	Cafer			Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Sığındere	28 Mayıs 331	

S. NO	MÜT.NO	KÖY VE MAHALLESİ	LAKAP	ADI	BABASI	ANNESİ	DOĞUM TARİHİ	MEDENİ DURUMU	ŞEHİT OLDUĞU YER	ŞEHİT OLDUĞU TARİH	YAŞI
68	1994	Kırıklı(Şahinler)	Alioğlu	Ahmet	Ali		1298	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Arıburnu	28 Mayıs 331	33
69	1996	Sarılar	Körsüleymanoğullarından	Süleyman	İbrahim	Hatice	1297	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Arıburnu	14 Mayıs 331	34
72	2000/503	Dadağı	Alioğlu	Hasan	Ali	Hatice	1303	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	8 Haziran 331	28
73	2001	Barak	Alioğlu	Şükrü	Ali	Esmâ	1303	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	8 Haziran 331	28
74	2002/561	Alkan	Cumaoğlu	Yakup	Cuma	Fatma	1298	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	8 Haziran 331	33
80	2003	Deller-i Atik (Eskiyaylacık)	İbrahimoglu	Salih	İbrahim		1302	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	8 Haziran 331	29
81	2004	Salanda(Gümüşkent)	Mahmutoğlu	Halil	Mahmut	Zeynep	1301	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	8 Haziran 331	30
82	2005	Göstesin(Ovaören)	Karagülleogullarından	Bektaş	Fethi	Aişe	1302	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	8 Haziran 331	29
83	2006	Dadasun	İlyasoğullarından	Osman	Halil	Hafıza	1299	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	8 Haziran 331	32
84	2010/522	Kırıklı(Şahinler)	Mustafaoğlu	Mehmet	Mustafa	Havva	1298	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Merkez Hastanesi	15 Temmuz 331	33
85	2016/509	Salanda(Gümüşkent)	Osmanoğlu	İbrahim	Osman	Hüsne	1300	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Sığındere	22 ? 331	31
86	2017/558	Alkan	Alioğlu	Veli	Ali	Hatice	1300	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	10 Ağustos 331	31
87	2018/485	Alkan	Alioğlu	Cuma	Ali	Ümmühan	1305	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep.	6 Mayıs 331	26
88	2019	Çerdiğin(Emmiler)	Mustafaoğlu	Raşid	Mustafa	Havva	1308	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	26 Temmuz 331	23
89	2020	Göstesin(Ovaören)	Emirömeroğullarından	Yusuf	Ali	Aişe	1293	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Anafartalar	27 Temmuz 331	39
90	2021	Dadasun	Hasanoğlu	Mustafa	Hasan	Havva	1293	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	29 Temmuz 331	39
91	2025	Salanda(Gümüşkent)		Hüseyin	Hüseyin	Ümmü Gülsüm	1302	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	9 Haziran 331	29

S. NO	MÜT.NO	KÖY VE MAHALLESİ	LAKAP	ADI	BABASI	ANNESİ	DOĞUM TARİHİ	MEDENİ DURUMU	ŞEHİT OLDUĞU YER	ŞEHİT OLDUĞU TARİH	YAŞI
94	2060/526	<i>Deller-i Cedid(Y.Yaylacık)</i>	<i>Eyüpoğlu</i>	<i>Mehmet</i>	<i>Eyüp</i>	<i>Aişe</i>	1306	<i>Bekar</i>	<i>1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir</i>	27 ? 331	25
95	2061	Büyükkışla	Yusufoğlu	Ali Osman	Yusuf	Cennet	1305	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	17 ? 331	26
96	2062	Aemli	Dervişoğlu	Mehmet	Derviş	Hüsne	1302	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	17 ? 331	29
97	2063	Barak	Alioğlu	Mehmet	Ali	Hatice	1304	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	17 ? 331	27
98	2064	Göstesin(Ovaören)	Hüseyinoğlu	Mevlüt	Hüseyin	Şerife	1300	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	17 ? 331	31
99	2065	Barak	Babahasanoğullarından	Hurşit	Hüseyin	Meryem	1307	Bekar	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	26 Temmuz 331	24
132	2368	Barak	Çakıroğullarından	Musa	Veli	Fatıma	1296	Sare zevci	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	17 Haziran 331	35
143	184	Barak		Yusuf	Abdullah	Zeynep	1312	Evli	1.Dünya S./Çanakkale Cep.	1332	20
144	2261	Kuyulukışla		Mehmet	Yaşar Mehmet	Ümmü Gülsüm	1298	Evli	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	25 Haziran 331	33
151	2194/431	<i>Sarılar</i>		<i>Ömer</i>	<i>Mustafa</i>	<i>Fatıma</i>	1306	<i>Bekar</i>	<i>1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir</i>	7 T.Evvel 331	25
153	2201/546	<i>Cumali</i>		<i>Osman</i>	<i>İbrahim</i>	<i>Aişe</i>	1303	<i>Hatice zevci</i>	<i>1.Dünya S./Çanakkale Cep./Keçideresi</i>	3 K.Evvel 331	28
160	214	Kuyulukışla		Mehmet	Sabri	Fatıma	1291	Şerife/raziye zevci	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Sığindere Hastanesi	3 K.Evvel 331	40
161	218/491	<i>Alkan</i>		<i>Esat</i>	<i>Musa</i>	<i>Meryem</i>	1298	<i>Bekar</i>	<i>1.Dünya S./Çanakkale Cep./Anafartalar</i>	19 T.Sani 331	33
164	4724	Cami-i Cedid			Arif	Fatma	1312	Evli	1.Dünya S./Çanakkale Cep./Arapsun Mah.Şer.İl.Muc.	24 K.Sani 340	28
169	101	Barak	Hacıoğullarından	İbrahim	Mehmet	Mercan	1307	Zarife zevci	1.Dünya S./Çanakkale Cep. Mah.Şer.İl.Muc.	1341	34
173		Tuzköy		Ahmet	Ali		1305		1.Dünya S./Çanakkale Cep.	16 Nisan 1915	26
174				Ahmet	Halil		1308		1.Dünya S./Çanakkale Cep.	28 Mayıs 1915	23

S. NO	MÜT.NO	KÖY VE MAHALLESİ	LAKAP	ADI	BABASI	ANNESİ	DOĞUM TARİHİ	MEDENİ DURUMU	ŞEHİT OLDUĞU YER	ŞEHİT OLDUĞU TARİH	YAŞI
175		Dadağı		Ahmet	İbiş		1309		1.Dünya S./Çanakkale Cep.	2 Temmuz 1915	22
176				Ahmet	Ömer				1.Dünya S./Çanakkale Cep.	#####	
186		Göstesin(Ovaören)		Bektaş	Ali		1301		1.Dünya S./Çanakkale Cep.	18 Haziran 1915	30
187		Tuzköy		Davut	Mevlüt		1301		1.Dünya S./Çanakkale Cep.	19 Temmuz 1915	30
193		Arafa(Gümüşyazı)		Gaffar	Eyüp		1307		1.Dünya S./Çanakkale Cep.	15 Ekim 1915	24
195				Hacı Mehmet	İbrahim		1301		1.Dünya S./Çanakkale Cep.	16 Mart 1915	30
197			Delihasanogulları	Halil	Mahmut		1301		1.Dünya S./Çanakkale Cep.	18 Mart 1915	30
198		Salanda(Gümüşkent)		Halil	İdris		1300		1.Dünya S./Çanakkale Cep.	22 Nisan 1915	31
199			Halilkethüda	Halil	Mahmut		1301		1.Dünya S./Çanakkale Cep.	9 Nisan 1915	30
200			Cerihaoğulları	Hasan	Hamit		1302		1.Dünya S./Çanakkale Cep.		
202				Hurşit	Hüseyin		1307		1.Dünya S./Çanakkale Cep.	26 Ağustos 1915	24
204		Hacılar		Hüseyin	Şaban		1303		1.Dünya S./Çanakkale Cep.	25 Şubat 1915	28
210		Karacaşar		İsmail	İbrahim		1302		1.Dünya S./Çanakkale Cep.	9 Nisan 1915	29
211		Karacaşar	Eflakoğulları	İsmail	İbrahim		1300		1.Dünya S./Çanakkale Cep.	8 Nisan 1915	31
212		Karacaşar		İsmail	Musa		1294		1.Dünya S./Çanakkale Cep.	27 Şubat 1915	36
215		Dadağı		Kasım	Mehmet		1300		1.Dünya S./Çanakkale Cep.	4 Eylül 1915	31
216				Mehmet	Ahmet		1298		1.Dünya S./Çanakkale Cep.	17 Nisan 1915	33

S. NO	MÜT.NO	KÖY VE MAHALLESİ	LAKAP	ADI	BABASI	ANNESİ	DOĞUM TARİHİ	MEDENİ DURUMU	ŞEHİT OLDUĞU YER	ŞEHİT OLDUĞU TARİH	YAŞI
218		Eğrikuyu	Bektaşoğulları	Mehmet	Hasan		1304		1.Dünya S./Çanakkale Cep.	21 Eylül 1915	27
219				Mehmet	İbrahim		1309		1.Dünya S./Çanakkale Cep.	15 Nisan 1915	22
220				Mehmet	İdris		1298		1.Dünya S./Çanakkale Cep.	19 Nisan 1915	33
226		Hacılar		Musa	Mehmet		1304		1.Dünya S./Çanakkale Cep.	23 Şubat 1915	27
231				Osman	Durmuş		1306		1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	9 Nisan 1915	25
234		Karacaşar	Cemaloğullarından	Süleyman	Seyid		0		1.Dünya S./Çanakkale Cep.	25 Mayıs 1915	
235		Salanda(Gümüşkent)	Selimoğullarından	Şakir	Ömer		1290		1.Dünya S./Çanakkale Cep.	14 Ağustos 1915	41
236				Şükrü	Ali		1307		1.Dünya S./Çanakkale Cep.	16 Nisan 1915	24
237				Şükrü	Mehmet		1304		1.Dünya S./Çanakkale Cep.	22 Nisan 1915	27
239				Veli	Musa		1302		1.Dünya S./Çanakkale Cep./Seddülbahir	17 Nisan 1915	29

F. Çanakkale Şehitleri Üzerine Bazı Değerlendirmeler

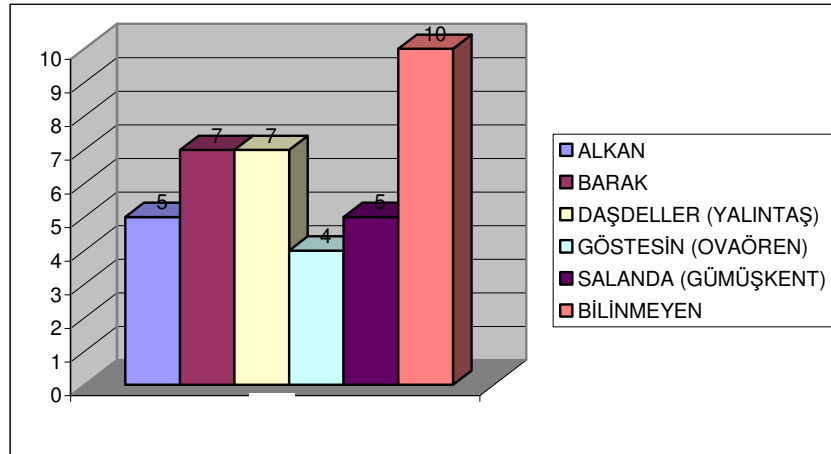
1. Yerleşim Yerlerine Göre Dağılım

Çanakkale Cephesi'nde Gülşehir, GVMVD ve Şehitlerimiz kitabındaki kayıtlara göre 77 şehit vermiştir. Gülşehir'e ait 26 yerleşim biriminde şehit bulunmaktadır. Şehit sayısı bakımından en fazla 7'şer şehitle Daşdeller (Yalıntaş) ve Barak'tır. Bunları 5 şehitle Salanda (Gümüşkent) ve Alkan, 4 şehitle Göstesin (Ovaören) takip etmektedir. Şehitlerin yerleşim yerlerine göre sayılarını ve en fazla şehit veren 6 yerleşim birimine ait grafik için (Bkz. Tablo 18, Grafik 18).

Tablo 18: Çanakkale Cephesi'nde Şehitlerin Yerleşim Yeri Göre Dağılım Tablosu

YERLEŞİM YERİ	SAYISI	YERLEŞİM YERİ	SAYISI
DELLER-İ ATİK(ESKİYAYLACIK)	1	SİĞIRLI	1
ALEMLİ	2	EĞRİKUYU	1
ARAFA(GÜMÜŞYAZI	2	KARABURNA	1
ÇERDİĞİN	2	HACILAR	2
DADASUN	2	KUYULUKIŞLA	2
CAMİ-İ CEDİD	3	TUZZKÖY	2
DADAĞI	3	KARACAŞAR	3
ALKAN	5	DELLER-İ CEDİD	3
BARAK	7	KIRIKLI(ŞAHİNLER)	3
DAŞDELLER(YALINTAŞ)	7	SARILAR	3
GÖSTESİN(OVAÖREN)	4	ARAPKİR	1
SALANDA(GÜMÜŞKENT)	5	BÜYÜKKIŞLA	1
BİLİNMEYEN	10	CUMALİ	1

Grafik 18: Çanakkale Cephesi'nde En Fazla Şehit Veren 6 Yerleşim Birimine Ait Grafik

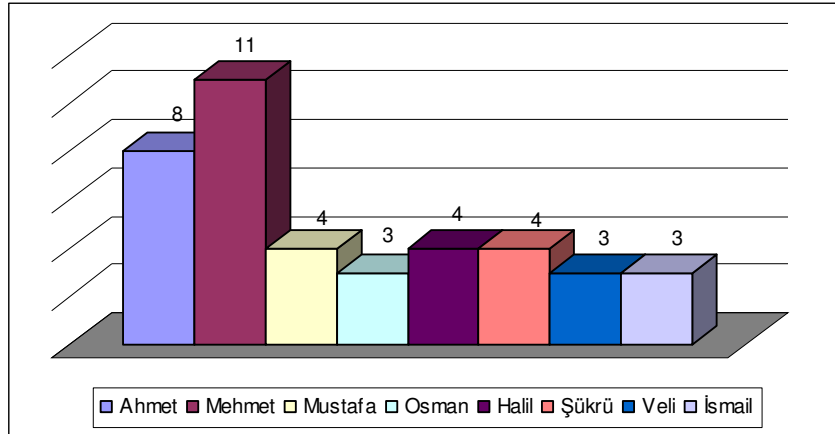

2. İsimlere Göre Dağılım

Çanakkale Cephesi'nde şehit olmuş 77 askerden 76'sının 35 farklı isimden olduğu tesbit edilmiş olup sadece 1 şehidin ismi tesbit edilememiştir. Bu isimlerden en fazla 11 şehitle Mehmet'tir. Bu ismi 8 isim ile Ahmet takip etmektedir. Tam isim listesine ait tablo ve sık kullanılan ilk sekiz ismin grafiği için (Bkz. Tablo 19, Grafik 19).

Tablo ve Grafik 19: Çanakkale Cephesi'nde Şehitlerin İsimlerine Göre Dağılım Tablosu ve Sık Kullanılan 8 Şehit İsmine Ait Grafik

İsim	Sayı	İsim	Sayı
Ahmet	8	Mahmut	1
Ali	2	Mehmet	11
Ali Osman	1	Mevlüt	1
Bektaş	2	Muhsin	1
Cuma	1	Musa	2
Davut	1	Mustafa	4
Esat	1	Osman	3
Gaffar	1	Ömer	1
Hacı.Ahmet	1	Raşit	1
Hacı.Mehmet	1	Recep	1
Halil	4	Salih	1
Hasan	2	Süleyman	2
Hasan Hüseyin	1	Şakir	1
Hurşit	2	Şükrü	4
Hüseyin	2	Veli	3
İbrahim	2	Yakup	1
İsmail	3	Yusuf	2
Kasım	1	Bilinmeyen	1

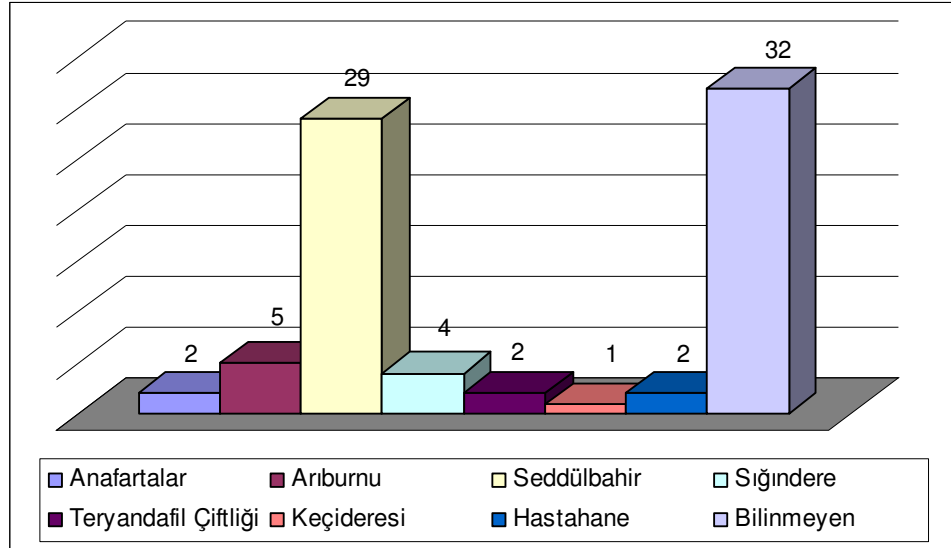

3. Şehadet Yerlerine Göre Dağılım

Çanakkale Cephesi I. Dünya Savaşı'nda Türk milletinin 7 düvele karşı mücadele verdiği, İstiklal Harbi'nin kazanılmasına zemin hazırlayan savaş meydanlarıdır. I. Dünya Savaşı'nda Gülşehir kazasında 169 şehit tesbit etmiştik. Bu şehitlerden 77'si Çanakkale Cephesi'nde verilmiştir. Bunlardan 29 şehit Seddülbahir'de 5 Şehit Arıburnu'nda, 4 şehit Sığındere'de ikişer şehit ile Anafartalar ve Teryandafil Çiftliğinde 2 şehit hastahane ve 32 şehidin ise yeri belirlenememiştir (Bkz. Tablo 20, Grafik 20).

Tablo ve Grafik 20: Çanakkale Cephesi'nde Şehitlerin Şehadet Yerlerine Göre Dağılım Tablosu ve Grafiği

Cephe	Sayı
Anafartalar	2
Arıburnu	5
Seddülbahir	29
Sığındere	4
Teryandafil Çiftliği	2
Keçideresi	1
Hastahane	2
Bilinmeyen	32
Genel toplam	77

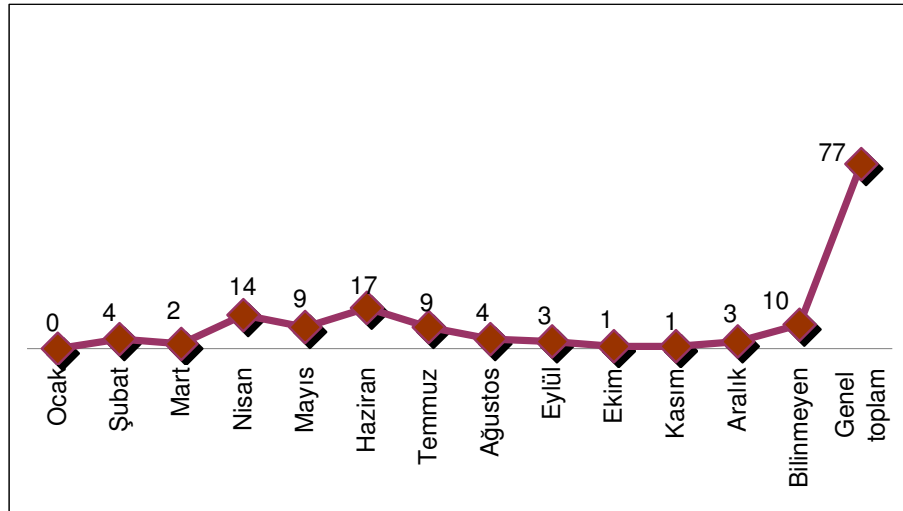

4. Şehadet Zamanlarına Göre Dağılım

Birinci Dünya Savaşı'nda Gülşehir en fazla şehidi 1915 ve 1916 yıllarında ve Çanakkale Cephesi'nde vermiştir (Bkz. Tablo ve Grafik 15). Çanakkale Cephesi'ndeki şehitleri aylara göre incelediğimizde ise en fazla şehidin ilkbahar ve yaz aylarında olduğunu görmekteyiz (Bkz. Tablo 21, Grafik 21).

Tablo ve Grafik 21: Çanakkale Cephesi'nde Şehitlerin Şehadet Aylarına Göre Dağılım Tablosu ve Grafiği

Aylar	Sayı
Ocak	0
Şubat	4
Mart	2
Nisan	14
Mayıs	9
Haziran	17
Temmuz	9
Ağustos	4
Eylül	3
Ekim	1
Kasım	1
Aralık	3
Bilinmeyen	10
Genel toplam	77

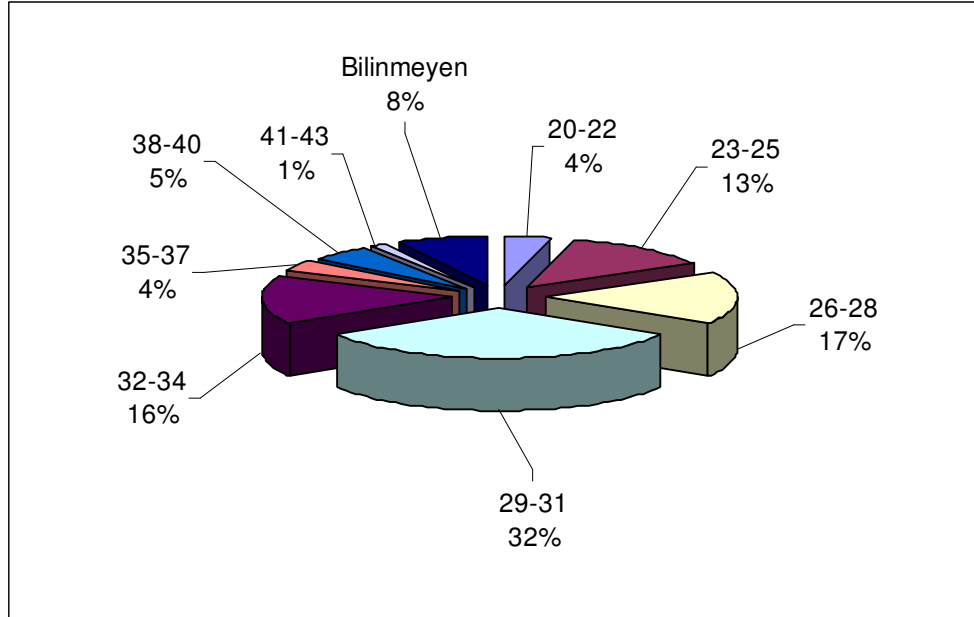

5. Yaş Durumlarına Göre Dağılım

Çanakkale Cephesi'nde şehit olanları yaş gruplarına göre sınıflandırdığımızda 20-22 yaş grubunda 3, 23-25 yaş grubunda 10, 26-28 yaş grubunda 13, 29-31 yaş grubunda 25, 32-34 yaş grubunda 12, 35-37 yaş aralığında 3, 38-40 yaş grubunda 4, 41-43 yaş grubunda 1 ve yaş grubu belirlenemeyen 6 şehit bulunmaktadır. En fazla şehit ise % 32'lik dilimle 29-31 yaş grubundadır. Yaş grupları arasındaki farka baktığımızda 40-43 yaşlarındaki bir babanın evladı sayılabilecek yaş grubu olan 20-22 yaşındaki Mehmetçiklerle omuz omuza vatan savunmasında şehit olduğu anlaşılmaktadır (Bkz. Tablo 22, Grafik 22).

Tablo ve Grafik 22: Çanakkale Cephesi'nde Şehitlerin Yaş Durumuna Göre Dağılım Tablosu ve Grafiği

Yaş Aralığı	Sayısı
20-22	3
23-25	10
26-28	13
29-31	25
32-34	12
35-37	3
38-40	4
41-43	1
Bilinmeyen	6
Genel toplam	77

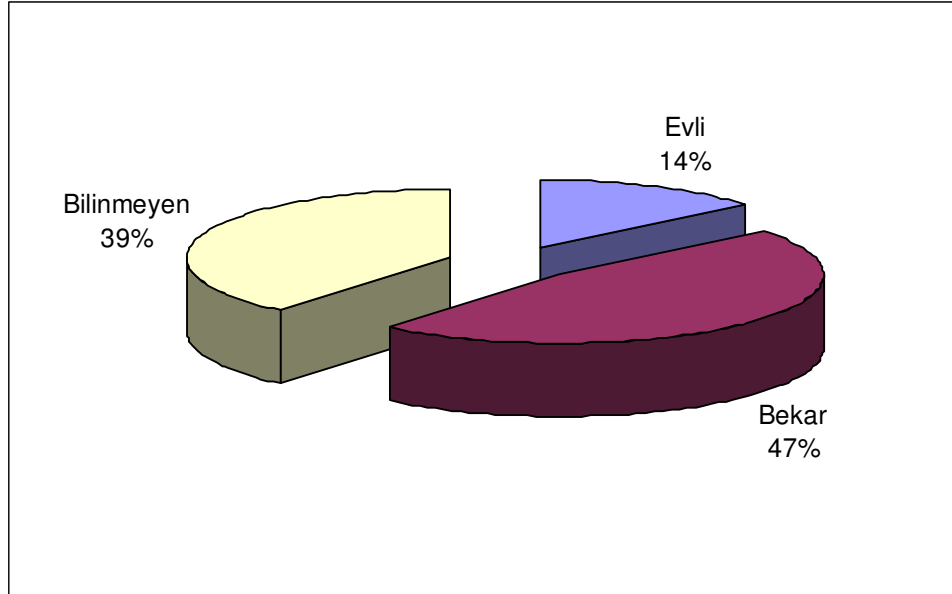

6. Medeni Durumlarına Göre Dağılım

Çanakkale Cephesi şehitlerinin medeni durumlarına ait bilgilere sadece GVMVD'deki kayıtlarda ulaşabildik. Bu bilgilere göre 11 şehidin evli, 36 şehidin ise bekar olduğunu tesbit ettik. Şehitlerimiz kitabındaki 30 şehidin ise sözkonusukitapta medeni durumu gösterir kayıt olmadığı için tesbit edilememiştir. Şehitlerin medeni durumları bizlere savaşların uzun sürmesinden dolayı evlenmeye dahi zaman bulamadıklarını göstermektedir. Ayrıca savaş zamanlarının bir toplum üzerindeki zararlı etkilerinden biri de evlilik kurumuna olmaktadır (Bkz. Tablo 23, Grafik 23).

Tablo ve Grafik 23: Çanakkale Cephesi'nde Şehitlerin Medeni Durumuna Göre Dağılım Tablosu ve Grafiği

Medeni durumu	Sayısı
Evli	11
Bekar	36
Bilinmeyen	30
Genel toplam	77

IV. İSTİKLAL SAVAŞI'NDA ŞEHİT OLANLAR

A. İstiklal Savaşı'nın Türk Tarihindeki Yeri ve Önemi

Osmanlı Devleti 1. Dünya Savaşı sonrası imzaladığı Mondros Ateşkes Antlaşması ile aynı zamanda kendisinin de sonunu hazırlamıştı. Türk halkına bu durum karşısında İngiliz himayesini istemek. Amerikan mandasını istemek veya bölgesel kurtuluş yolları aramak gibi seçenekler sunulmuştu. Bu ortamda batılı devletlere karşı bağımsızlık mücadelesi verilmesi ise Türk halkı için belki de imkansızdı. Çünkü Trablusgarp Savaşı'yla başlayan Balkan Savaşları ile devam eden ve nihayet I. Dünya Savaşı ile kaybolan ümitler. Bir milletin sağlıklı bir biçimde ayakta kalmasını sağlayan önemli etkenlerden birisi de moral gücüdür. Ancak bu gücü oluşturabilecek ortada ne bir devlet ne devlet adamı ne de asker kalmıştı. “Bir Türk dünyaya bedeldir” sözü belki de en çok bu dönem için anlam bulacaktı. Mustafa Kemal'in 19 Mayıs 1919'da Samsun'a ayak basması ile tükenen ümitler Anadolu coğrafyasında tekrar umuda dönüşecekti. Mustafa Kemal ülkenin içinde bulunduğu durumu şöyle tasvir etmektedir. “1919 yılı Mayıs'ının 19'uncu günü Samsun'a çıktım ülkenin genel durumu ve görünüşü şöyledir: Osmanlı Devleti'nin içinde bulunduğu grup I. Dünya Savaşı'nda yenilmiş, Osmanlı ordusu hertarafta zedelenmiş, şartları ağır bir mütareke imzalamış. Büyük savaşın uzun yıllar boyunca millet yorgun ve fakir bir durumda düşürdüğünü belirtmiştir⁵⁵. Türk milleti çok zor durumda idi Adeta varolma veya yokolmanın sınırına gelmişti. Bu öyle bir sınır idi ki Türk milleti biyolojik olarak bile Anadolu'da var olabilmenin endişesi içine düşmüştü. Trablusgarp'tan itibaren neredeyse kesintisiz 10 yıl devam eden savaş, insan kaynağımızı tükenme noktasına getirdi. Çanakkale'de 15-16 yaşında şehit olan çocuklar vardı. Milli Mücadelede ise bu yaş sınırı daha da aşağılara inecekti⁵⁶. Türk milletinin milli mücadele dönemi gerçekten de her alanda mücadele etmesini gerektirmekteydi. Düşman bir yandan, insan gücümüzün yetersizliği bir yandan bunun üzerine bir de milletin yoksulluğu eklenince Elif'in kağnısı mücadele azmi olmuştur.

İşte böyle bir ortam içinde Türk milleti Mustafa Kemal Paşa ve kadrosunun öncülüğünde İstiklal Savaşı'na girişecek bir başka ifade ile yeniden dirilişin destanı

⁵⁵ Mustafa Kemal Atatürk, **Nutuk**, Mavi Yelken Yayınevi, İstanbul 2005, s. 21.

⁵⁶ Nuri Köstüklü, **Vatan Savunmasında Mevlevihaneler**, s. 126.

yazılacaktır. 1919’da Mustafa Kemal Paşa’nın Samsun’a çıkmasıyla vücut bulmaya başlayan Milli Mücadele hareketi kısa sürede Anadolu coğrafyasında teşkilatlanmasını tamamlayıp ümidini tamamen kaybetmek üzere olan bir millete yeniden bir ümit ışığı pompalayarak emperyalistlerin hesabını alt üst edecek ve 1815’te Viyana’da “Hasta Adam” dedikleri bir çınardan yeni ve güçlü bir filiz, bir Türk devletinin doğmasıyla sonuçlanacaktır. Bir taraftan işgalcilere karşı vatan savunulurken bir taraftan da Tanzimattan itibaren süregelen ama bir türlü başarısız olan “Modern Türkiye” yaratma çabaları da Milli Mücadele sonunda meyvesini vererek ve yeni Türk devleti Türkiye Cumhuriyeti olarak Lozan’da tescil edilmiş olacaktır⁵⁷.

⁵⁷ Nuri Köstüklü, **Vatan Savunmasında Mevlevihaneler**, s. 126-127.

B. İstiklal Savaşı'nda Şehit Olan Gülşehirlilerin Tam Listesi

S. NO	MÜT.NO	KÖY VE MAHALLESİ	LAKAP	ADI	BABASI	ANNESİ	DOĞUM TARİHİ	MEDENİ DURUMU	ŞEHİT OLDUĞU YER	ŞEHİT OLDUĞU TARİH	YAŞI
2	4621/566	<i>Yüksekli</i>	<i>Selimoğullarından</i>	<i>Yusuf</i>	<i>Mehmet</i>	<i>Yeter</i>	1312		<i>İstiklal Harbi/Karahisar Mey.Muh.(B.Taarruz)</i>	27Ağustos 338	26
3	4554	Cami-i Atik	Bozcaoğullarından	Mehmet	Kerim	Sabiye	1306	Şefika zevci	İstiklal Harbi/Tokat(B.Taarruz)	11 338	32
4	4564	Tepeköy	Zembiloğullarından	Mustafa	İbrahim	Aişe	1314		İstiklal Harbi/Tekkeköy Muh.	28 Mart 338	24
5	3470	Çerdiğin(Emmiler)	Ömeroğullarından	Ferhat	Hasan	Havva	1309	Bekar	İstiklal Harbi/Hamit Mey.Muh.(Sakarya)	1 Eylül 337	28
6	3473	Salanda(Gümüşkent)	Eminoğullarından	İbrahim	Halil	Selver	1301	Habibe zevci	İstiklal Harbi/Afyonkarahisar Muh.(Sakarya)	4 T.Evvel 337	36
7	3474	Cami-i Atik	Ahmet Çavuş Mahtumu	Mehmet Emin	Ahmet	Hatice	1315	Habibe zevci	İstiklal Harbi/Dikilitaş Muh.(Sakarya)	8 Eylül 337	22
19	4637	Daşdeller(Yalıntaş)	Hacısakallıoğullarından	Yusuf	İbrahim	Gülizar	1310	Zevci	İstiklal Harbi/Seyid Gazi'nin Soğuk Kry.(B.Taarruz)	28 Ağustos 338	28
20	4634/535	<i>Yüksekli</i>	<i>Mehmet Oğlu</i>	<i>Mehmet Ali</i>	<i>Süleyman</i>	<i>Aişe</i>	1300	<i>Şerife Zevci</i>	<i>İstiklal Harbi/Garp Cep./Nazimiye (B.Taarruz)</i>	<i>Eylül 338</i>	38
21	4639/481	<i>Cemel(Yeşilöz)</i>	<i>İmamoğullarından</i>	<i>Ali</i>	<i>Osman</i>		1304	<i>Elif zevci</i>	<i>İstiklal Harbi/Garp Cep.(B.Taarruz)</i>	26 Ağustos 338	34
22	4640/560	<i>Çatin</i>	<i>Eyüpoğullarından</i>	<i>Yahya</i>	<i>Yusuf</i>		1303	<i>Bekar</i>	<i>İstiklal Harbi/Meydan Muh.(B.Taarruz)</i>	27 Ağustos 338	35
24	4642/363	<i>Sarılar</i>	<i>Kargahoğullarından</i>	<i>Hüseyin</i>	<i>Ali</i>		1315		<i>İstiklal Harbi/Meydan Muh.(B.Taarruz)</i>	24 338	23
25	4680/475	<i>Barak</i>	<i>Hafızoğullarından</i>	<i>Ahmet</i>	<i>Alibaz</i>	<i>Zeynep</i>	1307	<i>Meryem zevci</i>	<i>İstiklal Harbi/Sakarya Mey. Muh</i>	10 Eylül 337	30
34	1933	Kırıklı(Şahinler)	Karabekiroğlu	Bekir	Tevfik İbrahim	Servi	1297	Fatma zevci	İstiklal Harbi(B.Taarruz)	28 K.Evvel 338	41
40	59	Terlemez	Mahmutoğullarından	Yunus	Ahmet Ağa	Zeynep	1310		İstiklal Harbi/Sakarya Mey.Muh.(Sakarya)	29 Mayıs 337	27
41	4528		Kocabekiroğullarından	Habib	Ömer	Urhuş	1316	Bekar	İstiklal Harbi/Yanıktepe Muh.(Sakarya)	10 Eylül 337	21

S. NO	MÜT.NO	KÖY VE MAHALLESİ	LAKAP	ADI	BABASI	ANNESİ	DOĞUM TARİHİ	MEDENİ DURUMU	ŞEHİT OLDUĞU YER	ŞEHİT OLDUĞU TARİH	YAŞI
42	4529/477		Arapoğullarından	Ahmet	Kamber	Fatık	1316	Bekar	İstiklal Harbi/Garp Cep./Yanıktepe Muh.(Sakarya)	11 Eylül 337	21
76	4528/495	Cami-i Atik	Hocalaroğullarından	Habib	Ali	Urkuş	1316	Bekar	İstiklal Harbi/Yanıktepe Muh.(Sakarya)	10 Eylül 337	21
77	4529	Cami-i Atik	Arapoğullarından	Ahmet	Fevzi	Hatun	1316	Bekar	İstiklal Harbi/Yanıktepe Muh.(Sakarya)	10 Eylül 337	21
78	4533/533	Kırıklı(Şahinler)	Çalikoğullarından	Mehmet	Yusuf	Aişe	1314	Bekar	İstiklal Harbi/Sakarya Mey.Muh.	22 Kasım 337	23
103	183	Kuyulukışla	İsmailbeyoğullarından	İsmail	Mehmet	Ümmü Gülsüm	1310	Evli	İstiklal Harbi/Fırat Nehri	11 K.Sani 338	28
135	3306	Sarılar	Hacısayidoğullarından	Ahmet Çavuş	Ahmet	Emine	1310	Bekar	İstiklal Harbi/Selimiye Hastanesi	31 K.Evvel 335	25
165	462	Fakıuşağı	Çolakoğullarından	Abdullah	Alaaddin	Fatma	1312	Saniye zevci	İstiklal Harbi/Sakarya Mey. Muh.	24 Ağustos 337	25
166	463		Tataroğullarından	Mehmet	Hakkı	Hatice	1313	Sabiye zevci	İstiklal Harbi	21 Ağustos 336	23
171		Sarılar	Kartaloğullarından	Hüseyin	Ali Çavuş		1315		İstiklal Harbi	26 Haziran 1922	23
179			Alibazoğulları	Ahmet	Ali		1307		İstiklal Harbi/Garp Cep.(B.Taarruz)	28 Ağustos 1922	31
180				Ahmet	Hasan		1303		İstiklal Harbi/Konya Hastanesi	12 Eylül 1922	35
181			Kanberoğulları	Ahmet	Kamber		1316		İstiklal Harbi/Garp Cep. (Eskişehir-Kütahya Muh.)	10 Temmuz 1921	21
182		Tuzköy	Katrancıoğlu	Ahmet	Mustafa		1314		İstiklal Harbi	09 Şubat 1921	23
183		Dadağı	İslamoğullarından	Ahmet	Ömer		1300		İstiklal Harbi/Garp Cep.	26 Haziran 1922	38
189		Tuzköy	Köşçikioğulları	Derviş Mehmed	Hasan		1313		İstiklal Harbi/Garp Cephesi	31 Haziran 1922	25
191		Dadağı		Eyüp	Deli		1308		İstiklal Harbi(Eskişehir-Kütahya Muh.)	14 Temmuz 1921	29
206			Ateş	İbrahim	Halil		1308		İstiklal Harbi/Garp Cep./2.İnönü Muh.	28 Ocak 1921	29
207		Eğrikuyu	Hasanoğullarından	İbrahim	Ali		1300		İstiklal Harbi/Garp Cep.(B.Taarruz)	26 Ağustos 1922	38

S. NO	MÜT.NO	KÖY VE MAHALLESİ	LAKAP	ADI	BABASI	ANNESİ	DOĞUM TARİHİ	MEDENİ DURUMU	ŞEHİT OLDUĞU YER	ŞEHİT OLDUĞU TARİH	YAŞI
208		Salanda(Gümüşkent)	Ateşoğulları	İbrahim	Halil		1301		İstiklal Harbi/Garp Cep.	03 Ekim 1921	36
209		Eğrikuyu	Süleymanoğullarından	İbrahim	Süleyman		1314		İstiklal Harbi/Garp Cep.(Sakarya)	23 Ağustos 1921	23
223			Bozbeyoğullarından	Mehmet	Hacı Mükremin		1309		İstiklal Harbi	0 0 0	
225				M. Emin Efendi	Ahmet Çavuş		1315		İstiklal Harbi	30 Haziran 1921	22
228		Alemli	Zeyneloğulları	Mustafa	İbrahim		1314		İstiklal Harbi(2.İnönü)	28 Mart 1921	23
229		Abuuşağı		Mustafa	Mehmet		1311		İstiklal Harbi/Garp Cep.(B.Taarruz)	07 Eylül 1922	27
240		Daşdeller(Yalıntaş)	Hacıyunusoğulları	Yunus	İbrahim		1310		İstiklal Harbi(B.Taarruz)	29 Eylül 1922	28
241		Daşdeller(Yalıntaş)	Hacıbattaloğullarından	Yunus	İbrahim		1310		İstiklal Harbi/Garp Cep.(B.Taarruz)	28 Ağustos 1922	28
243		Tuzköy	Kabakçıoğulları	Yusuf	Hüseyin		1305		İstiklal Harbi	16 Nisan 1925	36

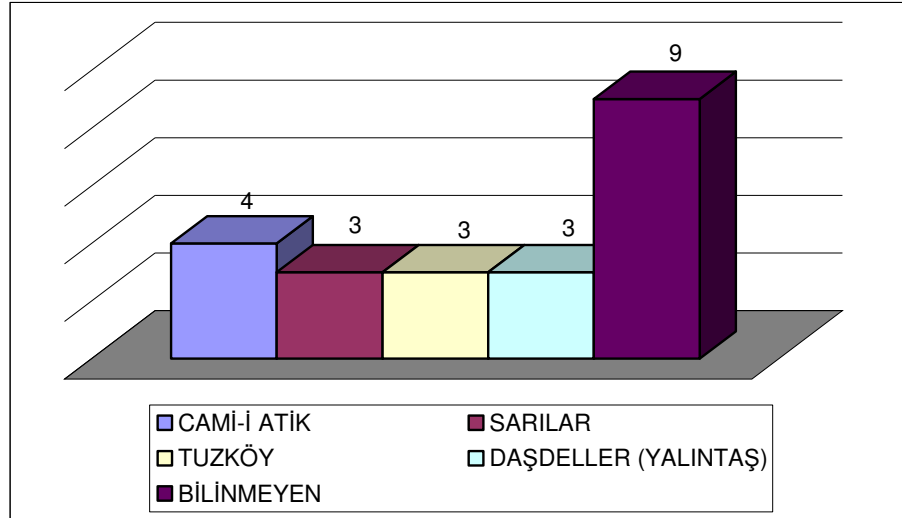
C. İstiklal Savaşı Şehitleri Üzerine Bazı Değerlendirmeler

1. Yerleşim Yerlerine Göre Dağılım

İstiklal Savaşı'nda şehit olan Gülşehirliler 19 farklı yerleşim biriminden İstiklal Savaşı'nın değişik cephelerinde şehit olmuşlardır. Bu yerleşim yerlerinden en fazla şehidi Gülşehir'in merkez mahallesi Cami-i Atik vermiştir. Bunu 3'er şehitle Daşdeller (Yalıntaş), Sarılar, Tuzköy takip etmiştir. 9 şehidin ise yerleşim yeri tesbit edilememiştir (Bkz. Tablo 24, Grafik 24).

Tablo ve Grafik 24: İstiklal Savaşı'nda Şehitlerin Yerleşim Yerine Göre Dağılım Tablosu ve En Çok Şehit Veren Beş Yerleşim Yeri Göre Dağılım Grafiği

S.No	YERLERŞİM YERİ	SAYI	S.No	YERLERŞİM YERİ	SAYI
1	ABUUŞAĞI	1	12	KIRIKLI(ŞAHİNLER	2
2	ALEMLİ	1	13	KUYULUKIŞLA	1
3	BARAK	1	14	SALANDA(GÜMÜŞKENT)	2
4	CAMİ-İ ATİK	4	15	SARILAR	3
5	CEMEL	1	16	TEPEKÖY	1
6	ÇATIN	1	17	TERLEMEZ	1
7	ÇERDİĞİN	1	18	TUZKÖY	3
8	DADAĞI	2	19	YÜKSEKLİ	2
9	DAŞDELLER(YALINTAŞ)	3	20	BİLİNMEYEN	9
10	EĞRİKUYU	2		GENEL TOPLAM	42
11	FAKIUŞAĞI	1			

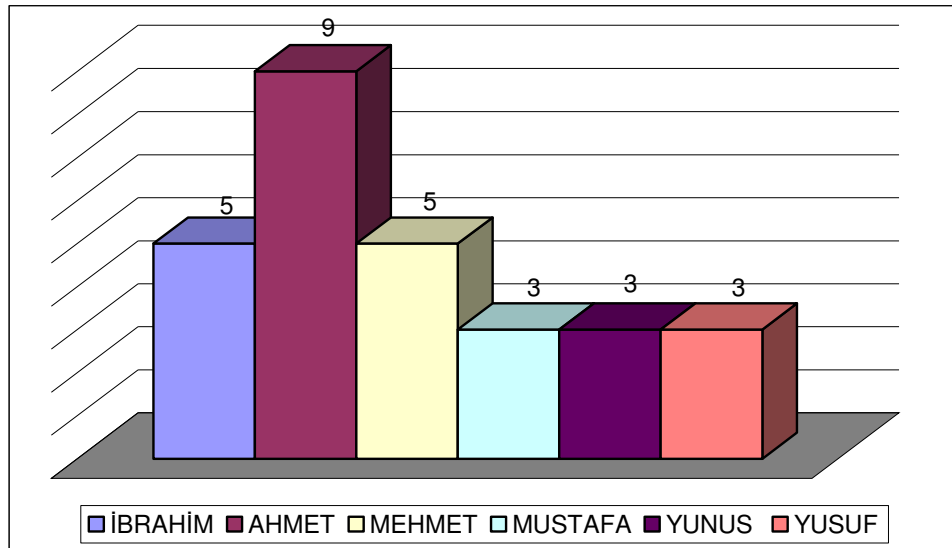

2. İsimlere Göre Dağılım

İstiklal Savaşı'nda şehit olanların 18 farklı isimden olduğunu tesbit edilmiştir. En sık kullanılan isimler Ahmet 9, Mehmet, Mehmet Ali ve Mehmet Emmini de birlikte alacak olursak 7, İbrahim 5, Şehitlere ait tam isim listesi ve sık kullanılan 6 farklı isme ait tablo ve grafik için (Bkz. Tablo 25, Grafik 25).

Tablo ve Grafik 25: İstiklal Savaşı'nda Şehitlerin İsimlerine Göre Dağılım Tablosu ve Sık Kullanılan İsimlere Ait Dağılım Grafiği

İSİM	SAYISI	İSİM	SAYISI
ABDULLAH	1	İBRAHİM	5
AHMET	9	İSMAİL	1
ALİ	1	MEHMET	5
BEKİR	1	MEHMET ALİ	1
DERVİŞ MEHMET	1	MEHMET EMİN	1
EYÜP	1	MUSTAFA	3
FERHAT	1	YAHYA	1
HABİB	2	YUNUS	3
HÜSEYİN	2	YUSUF	3
		GENEL TOPLAM	42

3. Şehadet Yerlerine Göre Dağılım

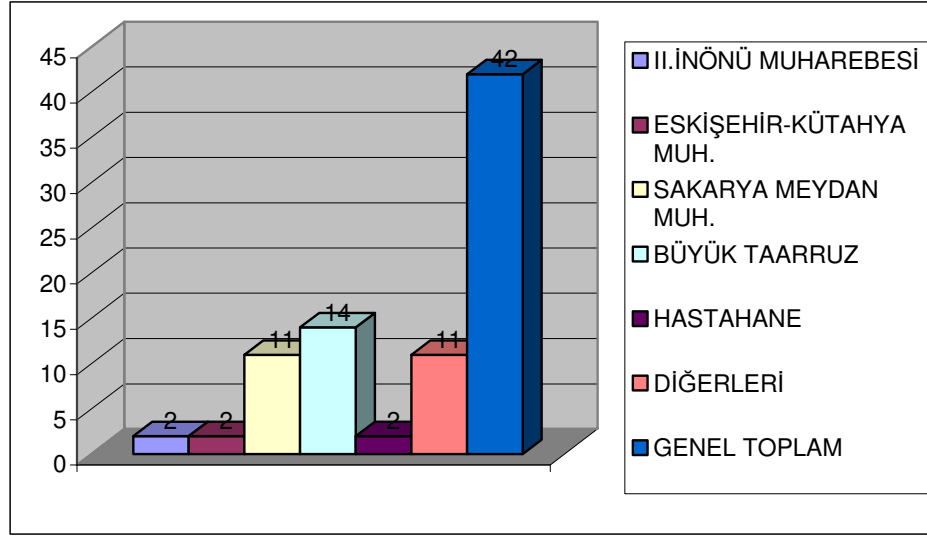
Gülşehir Kazasından İstiklal Savaşı'nda şehit olmuş toplam 42 şehit tesbit edilmiştir. Bazı şehitlerin şehit olduğu muharebelerin adının belirlenememesine rağmen şehit olduğu tarihten yola çıkarak muharebenin ismini belirlemeye çalıştık. Araştırmamızın neticesinde Gülşehir en fazla şehidi Büyük Taarruz'da vermiştir. Bunu Sakarya Meydan Muharebesi izlemektedir. 11 şehidin ise şehit düştüğü yer tesbit edilememiştir (Bkz. Tablo 26).

Tablo 26: İstiklal Savaşı'nda Şehitlerin Şehadet Yerlerine Ait Dağılım Tablosu

ŞEHİT OLDUĞU YER	SAYISI
II.İNÖNÜ MUHAREBESİ	2
ESKİŞEHİR-KÜTAHYA MUH.	2
SAKARYA MEYDAN MUH.	11
BÜYÜK TAARRUZ	14
HASTAHANE	2
DİĞERLERİ	11
GENEL TOPLAM	42

Şehitlerin şehadet yerlerine baktığımızda Sakarya Meydan Muharebesi ve Büyük Taarruz ön plana çıkmaktadır. Bu da bize İstiklal Harbi'nde en kanlı mücadelenin bu muharebelerde geçtiğini göstermektedir. Sakarya Meydan Muharebesi'nin en önemli taraflarından birisi, bilindiği gibi Türk ordusunun II. Viyana önlerindeki 1683'ten beri geri çekilme ve savunma savaşı yapması Sakarya ile son bulmuş. Burada Türk ordusu Yunan birliklerine karşı taarruz savaşı yapmışlardır. Büyük Taarruz ise düşmanın yurttan çıkarılmasını sağlamıştır. Bunun doğal sonucu olarak da en kanlı muharebeler olmuşlardır (Bkz. Grafik 26).

Grafik 26: İstiklal Savaşı'nda Şehitlerin Şehadet Yerlerine Göre Dağılım Grafiği

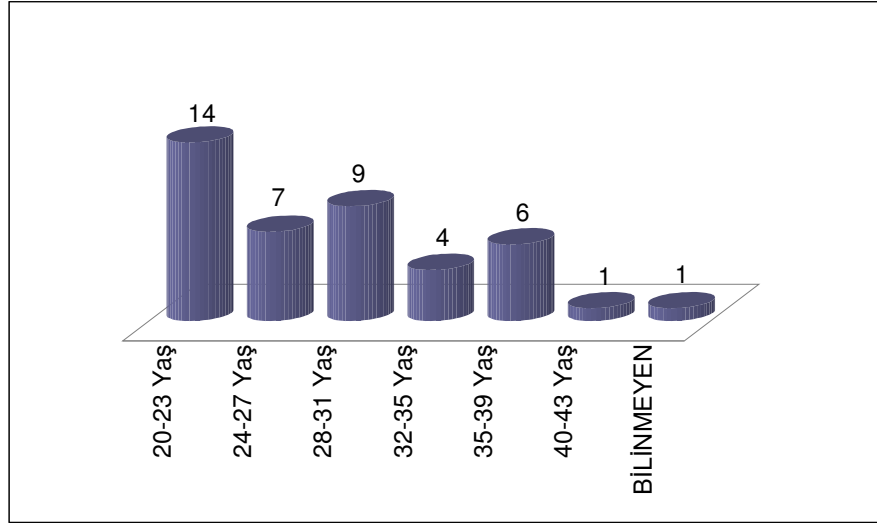

4. Yaş Durumlarına Göre Dağılım

İstiklal Savaşı'na Gülşehir kazasından katılan şehitleri yaş gruplarına göre sınıflandırdığımızda en fazla grubun 14 şehit ile 20-23 aralığında olduğu anlaşılmaktadır. Bunu 9 şehit ile 28-31 yaş aralığı takip etmektedir. Yaş grupları ve şehit sayıları için (Bkz. Tablo 27, Grafik 27).

Tablo ve Grafik 27: İstiklal Savaşı'nda Şehitlerin Yaş Durumlarına Göre Dağılım Tablosu ve Grafiği

YAŞ ARALIĞI	SAYI
20-23 Yaş	14
24-27 Yaş	7
28-31 Yaş	9
32-35 Yaş	4
35-39 Yaş	6
40-43 Yaş	1
BİLİNMEYEN	1
GENEL TOPLAM	42

5. Medeni Durumlarına Göre Dağılım

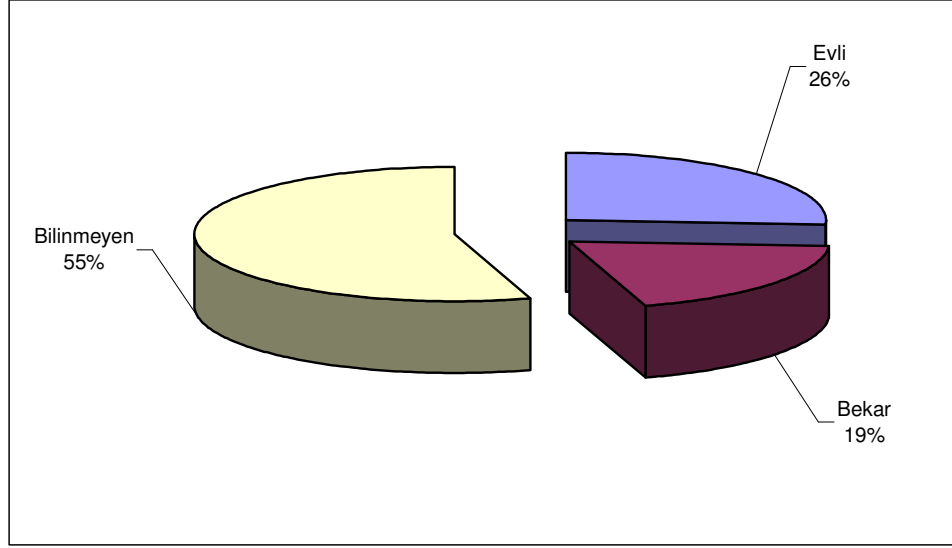
İstiklal Savaşı'ndaki şehitlerin medeni durumlarına baktığımızda toplam şehitten 11'inin evli 8'inin bekar olduklarını görmekteyiz. Şehitlerimiz kitabındaki şehitlerin medeni durumlarına ait kayıtlar bulunmadığı için 23 şehidin medeni durumu tesbit edilememiştir (Bkz. Tablo 28).

Tablo 28: İstiklal Savaşı'nda Şehitlerin Medeni Durumlarına Göre Dağılım Tablosu

MEDENİ DURUMU	SAYISI
EVLİ	11
BEKAR	8
BİLİNMEYEN	23

Elimizdeki bilgilere göre şehitlerin % 25'i evli, % 18'i bekar ve medeni durumları tesbit edilemeyenlerin oranı ise % 57'dir (Bkz. Grafik 28).

Grafik 28: İstiklal Savaşı'nda Şehitlerin Medeni Durumlarına Göre Dağılım Grafiği

SONUÇ

Bu çalışmada Balkan Savaşları, I. Dünya Savaşı ve İstiklal Harbi'nin sonuna kadar geçen dönemde Gülşehir (Arapsun) kazasında şehit olanlar tesbit edilmiştir. Araştırmanın temel kaynağını Gülşehir Vefâyâta Mahsus Vukuat Defteri ile MSB'nin yayınlamış olduğu beş ciltlik Şehitlerimiz isimli kitap oluşturmuştur.

Yapılan bu çalışmada Prof. Dr. Nuri Köstüklü'nün "Balkan Savaşlarından Milli Mücadele'ye "Şehitler" Üzerine Yapılacak Bilimsel Araştırmalarda Metod ve Kaynak Meselesine Dair Bazı Düşünceler" isimli makalesi olmak üzere, Uşak, Sivas, Iğın, Yalvaç, Bodrum ve Burdur şehitleri üzerine yaptığı araştırmalar örnek alınmıştır.

Araştırma zaman olarak 1912-1922 yılları arasında gerçekleşen Balkan Savaşlarından Milli Mücadele'nin sonuna kadarki dönemdir. Mekan olarak ise söz konusu zaman diliminde Gülşehir (Arapsun)'in merkez ve idari yapılanması içinde bulunan yerleşim yerleridir. Günümüzden farklı olarak bugün Hacıbektaş, Avanos ve Aksaray ili idari yapılanması içinde yer alan yerleşim yerlerini de o günkü idari yapı içinde değerlendirmeye tabii tuttuk. Böylece sadece şehitleri tesbit etmekle kalmayıp bu dönem içindeki Gülşehir halkının sosyal yapısı hakkında da çeşitli bilgilere ulaşmış bulunmaktayız.

Gülşehir Vefâyâta Mahsus Vukuat Defteri'nde 170, Şehitlerimiz isimli kitapta 73 olmak üzere toplam 243 şehit tesbit edilmiştir. GVMVD'deki listemizde italik harflerle yazılı olanlar hem GVMVD'de hem de Şehitlerimiz kitabında kayıtları bulunan şehitlerdir. Mükerrer kayıt olmaması için bunları tek kayıt halinde ve belirttiğimiz gibi italik harflerle yazdık. Toplam 243 şehidin 3 tanesi Trablusgarp savaşı'na aittir. Bu şehitleri sadece GVMVD'deki listede belirtmekle yetindik. Bu şehitlere ait bilgiler listede bulunmaktadır. Bundan başka Balkan Savaşlarında 13, I. Dünya Savaşı ve cephelerinde 169, İstiklal Harbi'nde 42 ve çeşitli sebeplerden dolayı (iç isyan, şehit olduğu savaş ve yeri bilinmeyen) 16 şehit bulunmaktadır.

Sosyal tarih açısından baktığımızda Vefâyâta Mahsus Vukuat defterindeki bilgilerin Şehitlerimiz kitabındaki bilgilerden daha fazla olduğu görülmektedir. Mesela VMVD'de anne adı, medeni hali, Şehitlerimiz kitabında bulunmamaktadır. Bundan yola çıkarak bu döneme ait erkek isimlerinin yanında kadın isimlerinin de tahlilini yapabilmekteyiz. Ayrıca

medeni durumları ile ilgili bilgilerle de insanların evlilik tercihleri hakkında bilgi sahibi olmaktayız. Yine şehit isimlerinden yola çıkarak bölgenin çocuklarına verdikleri isimleri de böylece tesbit etmekteyiz. İsimler konusundaki tercihlerinde Mehmet, Ahmet, Mustafa, Osman, Halil gibi isimler ön plana çıkmaktadır. Aileleri diğer ailelerden ayıran lakaplar da bu dönem hakkında bilgi sahibi olmamızı sağlamaktadır.

Şehitlerimizin, şehit oldukları cephelerden başlayarak, isimleri, lakabları, anne ve baba isimleri, medeni hallerinin bilinmesi, sosyal tarih açısından oldukça önemli olsa gerekir. Böylece mahalli tarihin çeşitli yönleriyle bilinmesi ve kişilerin kendi geçmişlerine ait bilgilere ulaşması ve tarihte kendilerine ait birşeyler bulmaları başta öğrencilerimiz olmak üzere insanlarımız üzerinde milli tarih şuurunun oluşması bakımından oldukça önemlidir.

Türk milletinin batılı güçlere karşı bütün imkanlarını seferber ederek vermiş olduğu mücadeleye Gülşehir halkının da kayıtsız kalmadığı anlaşılmaktadır. Bu uğurda Gülşehir'in merkezi ve köylerinden vatan savunmasına katılan kayıtlara geçmiş 243 vatan evladıyla birlikte kayıtlara geçmemiş, ancak bu uğurda canlarını feda etmiş bütün şehit ve gazilerimizi rahmet, saygı ve minnetle anıyoruz.

BİBLİYOGRAFYA

I. ARŞİV VESİKALARI

1. Gülşehir Nüfus ve Vatandaşlık Müdürlüğü Arşivi

- Gülşehir Vefâyâta Mahsus Vukuat Defteri

2. Yayınlanmış Arşiv Belgeleri

- **Şehitlerimiz**, Osmanlı-Rus, Osmanlı-Yunan, Trablusgarp, Balkan, I. Dünya, İstiklal, Kore, Kıbrıs, İç Güvenlik, C. I-V, Milli Savunma Bakanlığı, Ankara 1998.

II. KİTAPLAR

AÇIKGÖZ, Ali İhsan, **Kapadokya’da Geçmişten Bugüne Gülşehir**, Murat Kitabevi, Ankara 2007.

ATATÜRK, Kemal, **Nutuk**, Mavi Yelken Yayınları, İstanbul 2005.

ÇADIRCI, Musa, **Tanzimat Döneminde Anadolu Kentlerinin Sosyal ve Ekonomik Yapısı**, Türk Tarih Kurumu, Ankara 1997.

DOĞAN, Mehmet D., **Büyük Türkçe Sözlük**, Pınar Yayınları, İstanbul 2005.

Doğuştan Günümüze Büyük İslam Tarihi, Çağ Yayıncılık, C. 12, İstanbul 1998.

KARABEKİR Kazım, **Birinci Cihan Harbine Neden Girdik**, Emre Yayınları, C. 1, İstanbul 1994.

KÖSTÜKLÜ, Nuri, **Sosyal Bilimler ve Tarih Öğretimi**, Günay Ofset, Konya 2001.

KÖSTÜKLÜ, Nuri, **Vatan Savunmasında Mevlevihaneler**, Çizgi Kitabevi, Konya, 2005.

Nevşehir İl Yıllığı 1998.

Türkiye Cumhuriyeti Tarihi I, Atatürk Araştırma Merkezi Yayınları, Ankara 2002.

UÇAROL, Rıfat, **Siyasi Tarih**, Filiz Kitabevi, İstanbul 1995.

UMAR, Bilge, **Kappadokia**, Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı, İzmir.

UZUNÇARŞILI, İsmail Hakkı, **Osmanlı Tarihi**, IV. Cilt, II. Bölüm, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 1988.

UZUNÇARŞILI, İsmail Hakkı, **Anadolu Beylikelri ve Akkoyunlu, Karakoyunlu Devletleri**, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 1988.

III. MAKALELER

Ana Britannica, “Genel Kültür Ansiklopedisi”, Ana Yayıncılık, C. 10, İstanbul 1988.

KÖSTÜKLÜ, Nuri, “Balkan Savaşlarından Milli Mücadele’ye “Şehitler” Üzerine Yapılacak Bilimsel Araştırmalarda Metod ve Kaynak Meselesine Dair bazı Düşünceler”, **Dokuzuncu Askeri Tarih Semineri Bildirileri II**, Genelkurmay Yayınları, Ankara 2006.

KÖSTÜKLÜ, Nuri, “Çanakkale’de Şehit Olan Bodrumlular”, **Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi**, Sayı: 62, Temmuz 2005.

KÖSTÜKLÜ, Nuri, “Çanakkale’de Şehit Olan Yalvaçlılar”, **Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi**, Sayı: 58, Mart 2004.

KÖSTÜKLÜ, Nuri, “Milli Mücadele’de Denizli, Isparta ve Burdur Sancakları”, **Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi**, Ankara 1999.

Yurt Ansiklopedisi, “Nevşehir Maddesi”, Anadolu Yayıncılık, C. 8, İstanbul 1983.

E K L E R